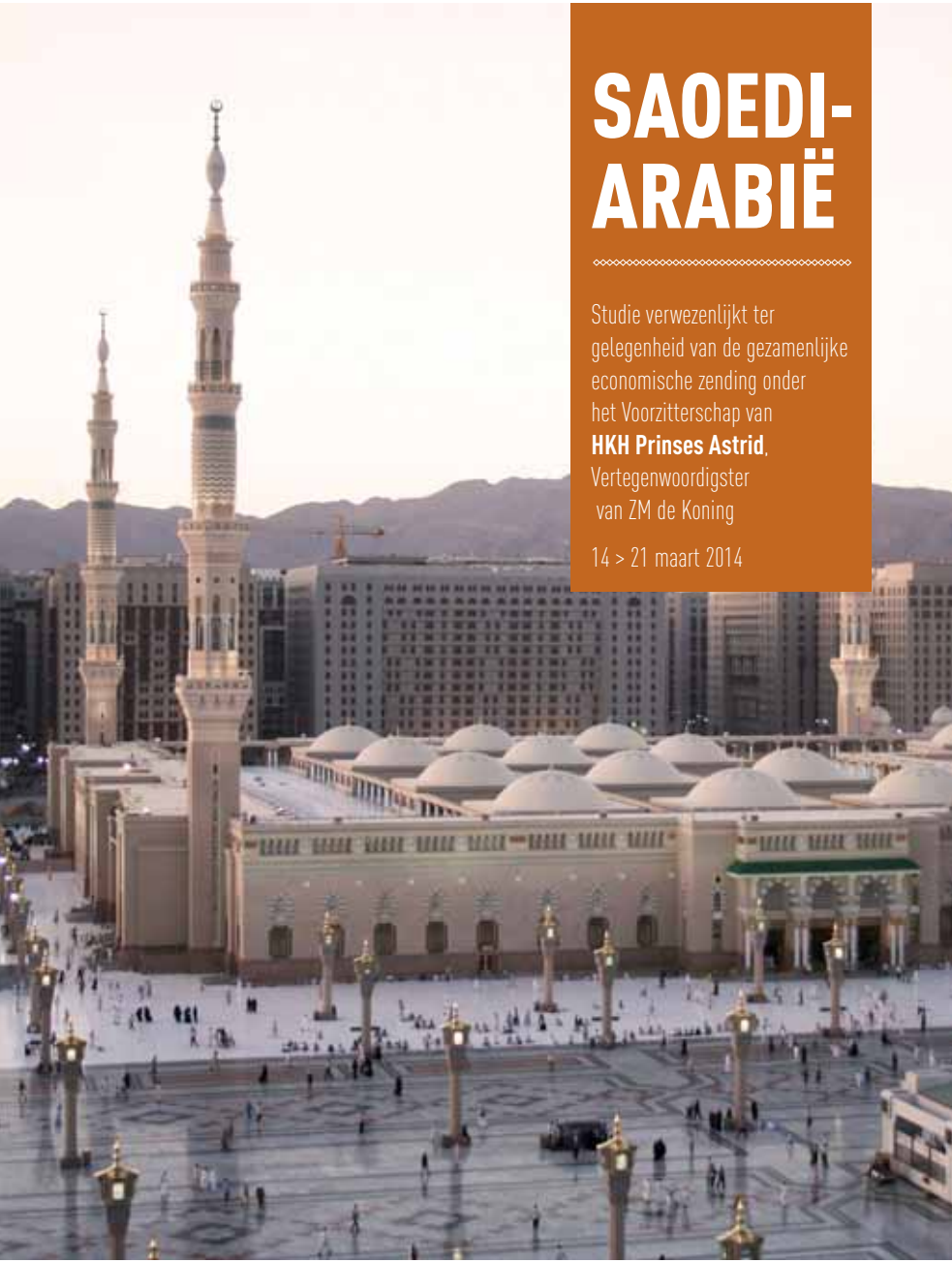

SAOEDI-ARABIË

Studie verwezenlijkt ter gelegenheid van de gezamenlijke economische zending onder het Voorzitterschap van **HKH Prinses Astrid**, Vertegenwoordigster van ZM de Koning

14 > 21 maart 2014

agentschap voor buitenlandse handel

INHOUDSTAFEL

INLEIDING 6

1 INVOERREGLEMENTERING & DOCUMENTEN BIJ INVOER 11

A. DOUANEREGLEMENTERING ALGEMEEN KADER 12
PRAKTISCHE BENADERING VAN DE INVOERREGELING 17
INTERNATIONALE INTEGRATIE 24

B. DOUANEREGLEMENTERING INVOERFORMALITEITEN 28
WETTELIJK KADER 30
VERPLICHTE REGISTRATIE 30
PRAKTISCH - DE AANGIFTE 32
VRIJSTELLINGEN 34
INVOER- EN UITVOERBEPERKINGEN EN -VERBODEN 35
DOUANEWAARDE 36
INVOERRECHTEN 37
OORSPRONG 38
BIJZONDERE ECONOMISCHE DOUANEREGELINGEN 39

C. DOCUMENTEN BIJ INVOER IN SAOEDI-ARABIË 42
LEGALISATIE 45
L/C-INSTRUCTIES 45
HANDELSFACTUUR 47
FACTUUR TER ONDERSTEUNING VAN DE INVOERAANGIFTE IN SAOEDI-ARABIË 47
DOCUMENTAIR KREDIET 50
PROFORMA FACTUUR 51
PAKLIJST 52
CERTIFICAAT VAN OORSPRONG 52
OORSPRONGSMARKERING 54
DECLARATION OF THE MANUFACTURER 54
VRACHTBRIEF 55
VERZEKERINGSCERTIFICAAT 56
HALAL 56
PRESHIPMENT INSPECTIE 57

D. PRODUCTCERTIFICATEN 58
NORMALISATIE EN CERTIFICERING 60
BIJZONDERE VOORSCHRIFTEN 64

E. VERPAKKING EN ETIKETTERING 74
OPGAVE LAND VAN OORSPRONG 76
VERPAKKINGSMATERIAAL 77
ETIKETTERING VAN VOEDINGSWAREN 78
ETIKETTERING VAN TABAKSWAREN 79
ETIKETTERING VAN MESTSTOFFEN 80
ETIKETTERING VAN PESTICIDEN 81
ETIKETTERING VAN COSMETICA 82
ETIKETTERING VAN ANDERE CONSUMPTIEGOEDEREN 83

2 ZAKENDOEN IN SAOEDI-ARABIË 85

A. INTERNATIONALE KOOPOVEREENKOMSTEN 88
RECHT EN CONTRACTEN 90
CONTRACTEN EN MODELCONTRACTEN 91
WEENS KOOPVERDRAG 92
INTERN RECHT 93
VORMVEREISTEN 98
TAAL 98
VRIJWARING 99
EIGENDOMSVOORBEHOUD 99
PRODUCTAANSPRAKELIJKHEID 100
VALUTA EN BETALING 101

B. AGENTUUR EN DISTRIBUTIE 102
INLEIDING 104
AGENTUUR IN SAOEDI-ARABIË 106
VORMVEREISTEN 107
EXCLUSIVITEIT 109
BEVOEGDHEID 109
RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE AGENT 111
RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE PRINCIPAAL 112
VERGOEDING 112
DUUR EN OPZEGGING 113
RISICOANALYSE 119

C. INTERNATIONAAL PRIVAATRECHT 124
GESCHILLENBESLECHTING 126
PROCEDEREN IN SAOEDI-ARABIË 127
FORUMKEUZE IN SAOEDI-ARABIË 131
RECHTSKEUZE IN SAOEDI-ARABIË 131
EXEQUATUR 133
ARBITRAGE 136
ARBITRAGE OVEREENKOMST 137

INLEIDING

Saoedi-Arabië is een absolute monarchie. De politieke macht ligt bij de familie Al Saoud. De macht van deze familie – en van de koning zelf – steunt op een combinatie van elementen: verschillende complexe netwerken (vaak bezegeld in huwelijken), de beperking van de vrijheid van vereniging en van meningsuiting, een selectieve allocatie van de olie-inkomsten (de petroleumsector dekt nog altijd ca. 45 % van het overheidsbudget, 55% van het BBP en 90% van de exportinkomsten) en de controle over het leger en de inlichtingendiensten. Aan het hoofd van de familie staat Koning Abdallah ben Abdelaziz Al Saoud.

In het land speelt traditie een belangrijke rol maar tegelijkertijd wordt er, dankzij de olie-inkomsten, volop ingezet op innovatie. Dat delicate evenwicht (traditie – vooruitgang) domineert alle aspecten van het economische leven in Saoedi-Arabië, en dus ook het zakendoen.

Tijdens het voorbije decennium zette het land de deur voor buitenlandse investeringen op een kier en trad Saoedi-Arabië na een lange periode van onderhandelingen toe tot de WTO (2005). Toch blijven er

sectoren waar geen buitenlandse investeringen zijn toegelaten, al zijn er tekenen dat een aantal van deze sectoren (telecommunicatie, verzekeringen en energietransmissie/-distributie) in de toekomst zouden worden opengesteld.

De belangrijkste handelspartners van Saoedi-Arabië zijn de Verenigde Staten, de Europese Unie en Japan. De invoer van consumentengoederen loopt sinds een decennium in stijgende lijn. Dat is vooral het geval voor machines en voertuigen, die samen 50% van de import vertegenwoordigen. Bijna 90% van de Saoedische export bestaat uit olie en afgeleide producten en de inkomsten van het land zijn dus vooral in USD.

Die olie-inkomsten vormen overigens het fundament voor de stabiliteit van het land. Daarmee kan de dynastie grote, peperdure projecten en goedbetaalde overheidsbanen financieren, waarmee zij de bevolking aan zich bindt en zichzelf profileert als garant en verdeler van rijkdom, moderniteit, technologie en kansen. Ook laat dit toe om een wijd elitair web van ca. 7000 prinsen die de macht consolideren te onderhouden.

OVERZICHT VAN DE RECHTSBRONNEN EN RECHTSSYSTEEM

Saoedi-Arabië kent geen echte 'grondwet'. De Koran en de Soenna (de overgeleverde mohammedaanse leefregels die niet in de Koran staan) vormen daarom dus in zekere zin de 'grondwet' van het land. In 1992 aanvaardde Koning Fahd wel een *'Basic Law'*, waarbij een Raad van Advies, de *'Majlis al-Shoura'* en een aantal provinciale raden werden opgericht. Deze raad van advies verkrijgt toenemende bevoegdheden en bestaat voor de helft uit verkozen leden, de andere helft wordt aangeduid door de koning. Na een *ruling* uit 2010, die bepaalt dat de Sharia-wet geen bezwaren heeft tegen vrouwelijke participatie in de Shura, heeft de Koning de intentie geuit om ook vrouwen tot de vergadering toe te laten. Sedert 2013 zetelen daardoor ook 30 vrouwen in de tot dan toe volledig mannelijke raad.

De enige bron van wetgeving is de 'Sharia' en de Hadith, de uitspraken en leefregels van de Profeet Mohammed. Dit kader heeft zich doorheen de razendsnelle ontwikkeling van Saoedi-Arabië evenwel verrassend goed aangepast. In de praktijk blijkt de Sharia dus een zeer dynamisch en flexibel juridisch kader te bieden.

Hoewel de Sharia in hiërarchisch opzicht de hoogste norm blijft, stond dit het ontstaan van bijzondere regels voor meer complexe (handels)aangelegenheden (bankieren, internationale handel, belastingen, verzekering...) niet in de weg. Deze regels worden meestal uitgevaardigd in de vorm van *Royal Orders*, *Royal Decrees*, *Council of Ministers Resolutions*, *Ministerial Resolutions* en *Ministerial Circulars*. Al deze regels moeten in overeenstemming zijn met de Sharia.

Het rechtssysteem van het koninkrijk bestaat uit rechtbanken en zgn. *'adjudicatory bodies'* (*beslechtende organen*). Daartoe behoren de Shariarechtbanken, de *Board of Grievances* en verschillende gespecialiseerde comités.

De Shariarechtbanken hebben in het algemeen bevoegdheid over alle burgerlijke geschillen, behalve voor zaken die onder de bevoegdheid vallen van een van de ander geschillenbeslechtingsorgaan (i.e. de *Board of Grievances* of een ander gespecialiseerd "committee"). De Shariarechtbanken hebben gewoonlijk bevoegdheid in geschillen van familierecht, vastgoed, en voor het merendeel van de strafzaken.

De *Board of Grievances* is een administratief rechtscollege dat o.a. bevoegd is voor het beroep tegen administratieve beslissingen, contracten, exequaturaanvragen, conservatoir beslag op verzoek van een buitenlands rechtscollege en schadeclaims tegen de overheid en overheidsinstellingen (*Law of the Board of Grievances*, Royal Decree No. M/51, 17 Rajab 1402 (10 Mei 1982).

Naast de Shariarechtbank en de *Board of Grievances* werden gespecialiseerde comités opgericht onder toezicht van verschillende Ministeries en Agentschappen van de overheid. De jurisdictie van deze comités worden bepaald door hun oprichtingsakte. Zo bestaat onder meer een *Committee for the Settlement of Banking Disputes*, een *Negotiable Instruments Office* (voor wissels en promesses) en verschillende *Committees for Settlement of Labor Disputes*. Deze comités werken onafhankelijk van de Shariarechtbanken en de *Board of Grievances*.

Hoe archaïsch en ondemocratisch het Saoedische rechtssysteem ook lijkt, het heeft de ontwikkeling van een modern banksysteem, van een private sector en van complexe commerciële transacties niet verhinderd. Dat is wellicht te danken aan de vele oliedollars, maar zeker ook aan de belastingwetgeving (of beter het ontbreken daarvan). Daardoor biedt Saoedi-Arabië de bedrijven een gunstig en duidelijk fiscaal kader wat tijdens de voorbije jaren een enorme aantrekkingskracht heeft uitgeoefend op kapitaalkrachtige buitenlandse investeerders.

Thans wordt ook ingezet op KMO, nieuwe regels moeten de groei van nieuwe kleinschalige ondernemingen stimuleren.

1

INVOERREGLE-MENTERING & DOCUMENTEN BIJ INVOER

A DOUANE-REGLEMENTERING ALGEMEEN KADER

BAHRAIN
Riyadh
Doh
Mecca

Wie op zoek is naar een nuttig vertrekpunt voor informatie over de invoerformaliteiten in Saoedi-Arabië kan terecht op de website van de Saoedische douaneadministratie (http://www.customs.gov.sa/CustomsNew/default_E.aspx). Deze website bevat heel wat nuttige informatie over de douaneformaliteiten, douanewetgeving, internationale handelsakkoorden enz. De informatie is ook in het Engels consulteerbaar.

Andere nuttige internetbronnen met informatie over de Saoedische invoerreglementering zijn:

- De website van de Cooperation Council for the Arab States of the Gulf (GCC)

  - Information center http://www.gccic.org/cic/en/default.aspx
  - Digitale bibliotheek http://sites.gcc-sg.org/DLibrary/index-eng.php?action=Subject
  - Douane publicaties http://sites.gcc-sg.org/DLibrary/index-eng.php?action=ShowBooks&SID=9

- Trade Policy Review – Saudi Arabia (WT/TPR/S/256/Rev.1 dd. 14 februari 2012)
  https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/FE_Search/FE_S_S009-DP.aspx?language=E&CatalogueIdList=43467&CurrentCatalogueIdIndex=0&FullTextSearch=WT%2fTPR%2fS%2f256%2fRev.1

- Ministry of Commerce and Industry:
  http://www.mci.gov.sa/en/Pages/Default.aspx

  - *Rules and Regulations, Import Licences, Regulation Organizing Saudi-Foreign Business Councils* - http://www.mci.gov.sa/en/LawsRegulations/Pages/default.aspx
  - *Registration: Commercial Registration Department*
    http:/www.mci.gov.sa/en/ServicesDirectory/Pages/Servicesaspx?Category=Commercial%20register

- Saudi Standards, Metrology and Quality Organization: http://www.saso.gov.sa/en/pages/default.aspx
- E-government Portal: http://www.saudi.gov.sa/wps/portal
- Saudi Arabian Investment Authority: http://www.sagia.gov.sa/
- Saudi Arabian Monetary Agency: http://www.sama.gov.sa/sites/SAMAEN/Pages/Home.aspx
- Ministry of Justice: http://www.moj.gov.sa/ar-sa/Pages/Default.aspx (enkel Arabisch)
- Ministry of Foreign Affairs: http://www.mofa.gov.sa/sites/mofaen/Pages/Default.aspx
- Ministry of Economy and Planning: http://www.mep.gov.sa/themes/GoldenCarpet/index.jsp

Voor informatie over het Saoedische burgerlijk en handelsrecht kan men ook terecht op:

- Al Andalus Legal Consulting "The legal guide to investement in Saudi Arabia": http://alandaluslaw.com/library/LegalData2/AdditionalRegs/sagiacircular/legal04%20Revised.pdf
- Juridische database: http://alandaluslaw.com/index.php/library/saudi-legal-database
- Juridisch tijdschrift uitgegeven door Ministerie van Justitie in Saoedi-Arabië http://adl.moj.gov.sa/ENG/default.aspx
- Het Staatsblad van Saoedi-Arabië: Official Gazette Umm al-Qura Newspaper (Arabisch) http://www.lexadin.nl/wlg/legis/nofr/oeur/lxwesau.htm

- Saudi Laws Encyclopedia: http://www.saudilaws.net/ (betalend)

- http://login.westlawgulf.com/maf/app/authentication/formLogin (betalend) uitgebreide publicatie met vertalingen uit het Arabisch naar het Engels van wetten, decreten, ministeriële besluiten, resoluties, richtlijnen en verordeningen met betrekking tot handel in Saoedi-Arabië.

- De Saudi Gazette is een van de grootste en meest gelezen kranten in Saoedi-Arabië: http://www.saudigazette.com.sa/index.cfm

PRAKTISCHE BENADERING VAN DE INVOERREGELING

Saoedi-Arabië heeft de afgelopen jaren flink ingezet op de verbetering van zijn competitiviteit en dat resulteerde in een goede score op de Global Competition Index[1] (GCI), waar Saoedi-Arabië vrij stabiel geklasseerd blijft met een kleine daling naar de 20ste positie (uit 148 landen) net voor Australië en Luxemburg en net na Nieuw-Zeeland en België. (http://www3.weforum.org/docs/GCR2013-14/GCR_Rankings_2013-14.pdf). De hoge macro-economische stabiliteit (4e plaats) en het intense gebruik van ICT-toepassingen voor de verbetering van de productiviteit en efficiëntie dragen bij tot het behoud van de sterke positie in de GCI.

Toch staat het land voor belangrijke uitdagingen. De efficiëntie van de arbeidsmarkt is eerder laag (rang 70) en er is ruimte voor verbetering op het gebied van het hoger onderwijs (48e plaats), maar ook de gezondheidszorg en het lager onderwijs (53e plaats) zijn lager dan wat men van een land met zo'n hoog inkomen zou mogen verwachten. Hoewel enige vooruitgang zichtbaar is, blijft deze al bij al beperkt. Hervormingen op dit gebied zijn dan ook van groot belang gelet op het groeiende aantal jongeren dat binnenkort op de arbeidsmarkt zal komen.

Ook op het gebied van het gebruik van nieuwe technologieën (41e plaats) blijft Saoedi-Arabië achter op de andere Golfstaten.

De *Transparency International World Corruption Index* van 2013[2] plaatst Saoedi-Arabië op de 63e plaats op een totaal van 177 landen, samen met Cuba en Ghana. Niet echt verrassend, omdat de rechterlijke macht wordt waargenomen door de uitvoerende macht (met aan het hoofd de Koning) en omdat de meeste rechters enkel gekwalificeerd zijn in de Shariawet. Saoedi-Arabië heeft daarom trouwens een *National Anti-Corruption Commission* opgericht, "Nazaha".

1 World Economic Forum, Global Competition Index 2013-2014: http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2013-2014

2 Transparency International, World Corruption Index 2011: http://www.transparency.org/country#SAU

Deze commissie heeft als opdracht de integriteit te beschermen en de transparantie te verbeteren om zo financiële en administratieve corruptie in zijn verschillende vormen en technieken te bestrijden. De commissie is rechtstreeks gelinkt aan de Koning.
http://www.nazaha.gov.sa/en/Pages/Default.aspx

De *Economic Freedom Index 2014* van The Heritage Foundation geeft Saoedi-Arabië een score van 62,2. Daardoor haalt het land plaats 77 op de ranking van meest vrije economieën, net tussen Koeweit en Paraguay. Met die score haalt het land zijn verlies in 2012 terug op. De reglementaire beperkingen op de vrije handel en het vrij ondernemen en de corruptie blijven de pijnpunten. Saoedi-Arabië is de 8e van de 15 landen in de regio Midden-Oosten / Noord-Afrika. De algemene score blijft boven het wereldgemiddelde.

De Economic Freedom Index concludeert dat het besluitvormingsproces van de overheid niet transparant is en dat de corruptie een punt van zorg blijft. De Saoedische rechtbanken slagen er niet altijd in contracten efficiënt af te dwingen. Het gerechtelijk systeem is traag, niet- transparant, en kwetsbaar voor inmenging van de heersende elite. Bovendien zijn de wetten ter bescherming en bevordering van de verwerving en vervreemding van private eigendom onderworpen aan de islamitische praktijken en wordt de handhaving van wetten ter bescherming van intellectuele eigendomsrechten als zwak bestempeld.

Saoedi-Arabië is ondanks zijn tekortkomingen toch een van de best presterende opkomende markten onder de G20-landen. Dit is te danken aan de hervorming van het algemene handelskader in de afgelopen jaren en wordt bevestigd door zijn jongste rangschikking in de *World Bank Doing Business Survey*. Die klasseert het land op de 26ste plaats tussen 189 landen; een spectaculaire stijging ten opzichte van de 38e positie in 2006... ook al is er een daling met vier plaatsen ten opzichte van de rangschikking in 2013.

Saoedi-Arabië wordt beschouwd als het op één na 'beste' land om zaken te doen in Midden-Oosten en de Arabische wereld, na de V.A.E. maar vóór zijn andere regionale concurrenten. Ter vergelijking: de V.A.E. staan op de 23e plaats (vlakbij dus), Qatar staat op plaats 48 en Bahrain en Oman respectievelijk op de 46e en 47e plaats. Saoedi-Arabië staat zelfs gerangschikt voor 'moderne' landen zoals Japan en Zwitserland en voor de sterk opkomende economieën van bijvoorbeeld Brazilië en India.

De mooie 26ste plaats als 'globaal eindresultaat' verbergt niettemin een significante variatie tussen het niveau van 'openheid' van verschillende belangrijke aspecten van het zakendoen. Saoedi-Arabië scoort namelijk zeer goed voor belastingen (3e in de wereld!), bescherming van investeerders (22), registratie van eigendom (14) en toegang tot elektriciteit (15) maar op het vlak van de faillissementswetgeving (plaats 106) de tenuitvoerlegging van contracten (127e plaats) scoort het heel slecht; een commercieel geschil naar de rechtbank brengen behelst niet minder dan veertig verschillende procedurestappen en duurt (gemiddeld voor een standaard, niet-betwiste binnenlandse vordering) 635 dagen. Dus nog langer en vooral veel duurder dan in België.

Ook wat de grensoverschrijdende goederenbewegingen (douaneprocedures bij in- en uitvoer) betreft, scoort Saoedi-Arabië slechter dan België (ook al zit het land op het gemiddelde van de OESO-landen). De cijfers (voor een dry-cargo, 20-foot, full container load) tonen aan dat Saoedi-Arabië is gedaald van de 61ste plaats in 2013 naar een 69ste plaats voor 2014. Ter vergelijking, België werd op de 36ste plek gerangschikt.

Wat de kostprijs betreft is Saoedi-Arabië net iets goedkoper dan België, maar qua snelheid van uitvoering en aantal benodigde documenten bij in- en uitvoer is België heel wat beter geplaatst. In Saoedi-Arabië neemt alles iets meer dan dubbel zoveel tijd in beslag.

Dit wordt geïllustreerd door volgende cijfers:

Saoedi-Arabië: http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/saudi-arabia/

Exportprocedure	Duur (in dagen)	Kost (in USD) per container
Voorbereiding documenten	6	145
Douane-afhandeling en technische controle	1	115
Haven- en terminalhandling	4	75
Binnenlands vervoer en behandeling	2	720
Totaal	**13**	**1,055**

Importprocedure	Duur (in dagen)	Kost (in USD) per container
Voorbereiding documenten	6	135
Douane-afhandeling en technische controle	6	200
Haven- en terminalhandling	3	174
Binnenlands vervoer en behandeling	2	720
Totaal	**17**	**1,229**

België: http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/belgium/

Exportprocedure	Duur (in dagen)	Kost (in USD) per container
Voorbereiding documenten	3	190
Douane-afhandeling en technische controle	1	100
Haven- en terminalhandling	2	300
Binnenlands vervoer en behandeling	3	650
Totaal	**9**	**1,240**

Importprocedure	Duur (in dagen)	Kost (in USD) per container
Voorbereiding documenten	4	270
Douane-afhandeling en technische controle	1	100
Haven- en terminalhandling	2	300
Binnenlands vervoer en behandeling	1	730
Totaal	**8**	**1,400**

Contacten met de Saoedische overheid zijn dus over het algemeen vrij corruptiegevoelig. Met name de douaneadministratie is bijzonder vatbaar voor corruptie, temeer omdat de douanematerie daar uit zichzelf gevoelig voor is.:

- buitenlanders zijn dikwijls niet goed vertrouwd met de Saoedische invoervoorschriften en elke documentaire fout kan door de Saoedische administratie worden uitgebuit;
- administratieve pesterijen ten aanzien van buitenlanders – die dikwijls worden verondersteld in overvloed te baden – worden maatschappelijk vaak als minder erg beschouwd dan pesterijen ten aanzien van eigen bedrijven en onderdanen;
- de douanewetgeving geeft de administratie doorgaans zeer veel vrijheid in de toepassing van de regels (de douane mag uitleg vragen, kan documenten aanvaarden...) en bij het bepalen van eventuele sancties (bevoegdheid tot dading). Van die subjectieve bevoegdheden wordt wel eens misbruik gemaakt;
- buitenlanders kunnen zich dikwijls niet verweren tegen administratieve willekeur (taal, afstand, kosten, ...);
- het documentaire karakter van de procedures, de taalproblemen, de verschillen in wetgeving tussen het land van uitvoer en het land van bestemming en het gebrek aan communicatie tussen de administraties van de betrokken landen worden door importeurs en exporteurs maximaal in hun voordeel uitgebuit;
- de grote winsten die bepaalde "cowboys" kunnen maken zetten vaak zo veel druk op de prijzen dat – in bepaalde bedrijfssectoren – iedereen welhaast verplicht wordt mee te doen.

Deze realiteit mag in de analyse van het Saoedische invoerregime nooit uit het oog verloren worden.

Aan de andere kant mag men echter ook geen verkeerde conclusies trekken en doen alsof er helemaal geen regels zijn:

- hoe beter men de geldende regels kent en naleeft, hoe minder gemakkelijk men slachtoffer is van corruptie;
- wie werkt met gevestigde bedrijven en met systemen van integrale kwaliteitszorg kan zich geen geur van corruptie veroorloven;

- corruptie en omkoping zijn oplossingen op korte termijn. Wie wenst te investeren in een langdurige aanwezigheid op de Saoedische markt kan zich geen dergelijke wankele basis veroorloven.

Het is voor Belgische bedrijven niet altijd eenvoudig om beide realiteiten met elkaar te verzoenen, maar toch zijn er enkele vuistregels in acht te nemen:

- laat de invoerformaliteiten in het Koninkrijk Saoedi-Arabië over aan uw klant, ook wanneer u in de Volksrepubliek over een rep office beschikt.
- verkoop dus niet DDP;
- laat u er niet toe verleiden om (bewust) zelf in frauduleuze mechanismen (onderfacturatie, tarificatiefraude, ...) mee te stappen. Als uw commerciële partner die keuze maakt, kan u dit niet altijd verhinderen maar laat hem daar dan in elk geval zelf alle verantwoordelijkheid voor dragen (door FOB te verkopen, via tussenvennootschappen, ...).
- geef u er rekenschap van dat de kans reëel is dat uw producten, ook al doet u daar niet aan mee, in het Koninkrijk Saoedi-Arabië met verlaagde facturen, vervalste certificaten, verkeerde tariefnummers enz. worden ingevoerd als u niet met industriële partners werkt;
- leef de leveringsinstructies – en met name de instructies aangaande de douanepost waar de goederen moeten worden aangeboden – scrupuleus na. Als de zending via een douanier die niet "in het schema werd betrokken" moet worden ingeklaard, zijn de gevolgen vaak onoverzienbaar;
- gevestigde bedrijven nemen doorgaans zo weinig mogelijk risico's. Structuren waar niets te rapen valt als het mis loopt en/of die snel kunnen worden opgedoekt (traders, agenten, ...) zijn veel gevoeliger.

INTERNATIONALE INTEGRATIE

GCC Customs Union

http://www.gcc-sg.org/eng/index.html

De *Gulf Cooperation Counsil (GCC) Customs Union*, waartoe Saoedi-Arabië, Bahrein, Kuweit, Oman, Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten behoren, werd opgericht op 1 januari 2003. De *GCC Common Customs Law* werd afgekondigd in januari 2003, en sindsdien hebben de GCC-staten een gemeenschappelijk buitentarief (common external tariff/CET). Tussen de lidstaten zelf worden geen rechten geheven en goederen die ingeklaard werden in één van de GCC- lidstaten kunnen vrij verhandeld worden met de andere lidstaten, zonder dat er aan de grens met de andere GCC nog verdere douaneprocedures moeten worden vervuld, met uitzondering van de aangifte voor statistische doeleinden (*Statistical Declaration for Trade between GCC Countries*).

Op 1 januari 2008 vormden de leden van de GCC ook een gemeenschappelijke markt, die het vrije verkeer van diensten tussen de leden toelaat. Gezien de bedoeling om een eenheidsmunt in te voeren werd in januari 2010 een *GCC Monetary Council* opgericht door Bahrein, Koeweit, Qatar en Saoedi-Arabië.

GCC Harmonisatie

Binnen de *Gulf Cooperation Council (GCC*) werd een grote harmonisatie bereikt op verschillende gebieden, onder meer voor wat betreft samenwerking in wetgeving en judiciële aangelegenheden, op het gebied van veiligheid maar ook op vlak van de internationale economische relaties.

Deze economische samenwerking verloopt op verschillende vlakken: handel en de gemeenschappelijke markt, douanesamenwer-

king, het oprichten van een GCC- octrooibureau, een toekomstige monetaire unie en een eenheidsmunt. Daarnaast werden er ook harmonisatieprojecten gelanceerd op niveau van de GCC voor bepaalde industriële sectoren zoals energie, transport, landbouw en water, telecommunicatie, planning en statistiek. Gezamenlijke acties voor landbouw en water omvatten onder meer mechanismes die werden ingesteld om de flow van geïmporteerd landbouwmateriaal en dierlijke producten te vergemakkelijken in overeenstemming met de *GCC Customs Union Committee.*

Saoedi-Arabië heeft de eengemaakte regelgeving van de GCC overgenomen voor een hele reeks goederen:

- landbouw quarantaineregelgeving - *agricultural quarantine regulations*
- veterinaire quarantaineregelgeving - *veterinary quarantine regulations*
- regelgeving voor meststoffen - *fertilisers regulations*
- regelgeving voor pesticides - *pesticides regulations*
- regelgeving voor de registratie van veterinaire medicijnen - *veterinary medicines registration regulations*
- regelgeving voor zaden, stekken en plantgoed - *seeds, seedlings and cuttings regulations*
- regelgeving voor bossen en weides - *forest and pastures regulations*
- eengemaakte regelgeving voor de etikettering van bepaalde goederen, zoals halalproducten, speelgoed, tabak en afgeleiden daarvan - *unified regulations for the labelling of designated goods, e.g. halal products, tobacco and products thereof or toys*
- gemeenschappelijke voorzieningen voor het beheer van chemicaliën - *common provisions on the management of chemicals*
- gemeenschappelijke meeteenheden en voorzieningen voor meetinstrumenten en voorverpakte goederen - *common metrological units and provisions for measuring instruments and prepackaged goods*

Deze geharmoniseerde GCC- regelgeving heeft op heel wat vlakken (bijvoorbeeld meststoffen en pesticides) een rechtstreeks bindend karakter. Voor wat betreft virale ziekten en veterinaire vaccinaties mogen de overheden van andere GCC- lidstaten gebruik maken van

specifieke laboratoria in Saoedi-Arabië. Daarnaast hebben de GCC-lidstaten een akkoord bereikt over gelijke tarieven voor landbouwkundige en veterinaire quarantainediensten aan alle grensposten van de GCC. Er wordt tevens een eengemaakte *GCC Customs Union Authority* opgericht.

◇ Pan Arab Free-Trade Area (PAFTA)

Saoedi-Arabië is daarnaast ook sinds 1 januari 1998 lid van de *Greater Arab Free Trade Agreement* (GAFTA), ook gekend als *Great Arab Free Trade Area* of *Pan-Arab Free Trade Area* (PAFTA). Deze vrijhandelsovereenkomst werd gesloten tussen Algerije, Egypte, Irak, Jordanië, Libanon, Libië, Marokko, de Palestijnse gebieden, Soedan, Syrië, Tunesië en Yemen en de zes GCC-lidstaten.

Onder GAFTA zijn bijna alle handelsbelemmeringen opgeheven sinds 2005. Het akkoord voorziet ook oorsprongsregels die vooropstellen dat preferentiële oorsprong wordt verworven zodra de toegevoegde waarde meer bedraagt dan 40 % van de *EXW*-waarde.

Opm.: het lidmaatschap van Syrië in de Arabische Liga en GAFTA werd geschorst als gevolg van een unanieme beslissing van de andere lidstaten wegens het aanhoudende geweld tegen de Syrische bevolking.

◇ Bilaterale akkoorden

Vervolgens heeft Saoedi-Arabië ook een bilateraal akkoord met Algerije, Egypte, Jordanië, Libanon, Marokko, Syrië, Tunesië en Yemen. Deze bilaterale akkoorden kunnen op een later tijdstip opgenomen worden in de GAFTA-overeenkomst.

GCC - Singapore vrijhandelsovereenkomst (GSFTA)

Singapore is het eerste land buiten het Midden-Oosten dat erin slaagde om een vrijhandelsovereenkomst met de GCC- staten te

onderhandelen en te ondertekenen. Dit akkoord trad onlangs in werking (op 1 september 2013).

Het is een zeer ruim vrijhandelsakkoord dat handel in goederen (en daarbij horende oorsprongsregels) en diensten, investeringen, douaneprocedures, overheidsopdrachten, elektronische handel en economische samenwerking omvat.

Door de overeengekomen tariefmaatregelen kwalificeren ongeveer 95% van alle GCC-tarieflijnen voor rechtenvrije toegang. Meer tarieflijnen zullen volgen in 2018. Naast deze tariefmaatregelen, werden ook niet- tarifaire maatregelen genomen. Zo werden bijvoorbeeld Singapore Halal Standards erkend en kunnen zowel bedrijven die gevestigd zijn in Singapore, onderdanen van Singapore als Singaporese verblijfhouders nu een meerderheidsaandeel verwerven in de belangrijkste sectoren van de GCC-markten. Voordien was dit enkel mogelijk voor Saoedische onderdanen.

◇ WTO

Op 11 december 2005, na lange onderhandelingen, is het Koninkrijk Saoedi-Arabië toegetreden tot de *World Trade Organisation*. In het kader van deze toetreding worden de overeengekomen Saoedische WTO-verplichtingen (Market Access, Technical Barriers to Trade, TRIMS, TRIPS, ...) verder gemonitord.

Als gevolg van de toetreding werden de invoertarieven in Saoedi-Arabië verlaagd, werden verschillende bedrijfssectoren opengesteld voor buitenlandse investeerders en werd een groot aantal wettelijke en reglementaire voorschriften gewijzigd en/of uitgevaardigd. Verder in deze studie wordt hierop nader ingegaan.

B DOUANE-REGLEMENTERING INVOER-FORMALITEITEN

WETTELIJK KADER

In 2003 heeft Saoedi-Arabië de eengemaakte GCC-douanewetgeving aangenomen (de *GCC Common Customs Law*) die de douaneprocedures in alle GCC-lidstaten heeft geharmoniseerd. Deze *GCC Common Customs Law* wordt sindsdien toegepast via een aantal uitvoeringsbesluiten. In principe zouden de douaneprocedures en documentaire vereisten in verschillende GCC-lidstaten dus gelijk moeten zijn. Toch zijn er nog verschillen.

Saoedi-Arabië is voorts lid van de *World Customs Organisation* (WCO) sinds 1973 en partij aan de *Harmonized System Convention* (sinds 1 januari 1991).

VERPLICHTE REGISTRATIE

Alle bedrijven die activiteiten hebben in Saoedi-Arabië moeten geregistreerd zijn bij het *Commercial Register* van het *Ministry of Commerce and Industry* (MoCI) volgens de *Law on Commercial Registration* afgekondigd door Royal Decree No. M/1 d.d. 21/2/1416 H (19 juli 1995).

Dit is een algemene vereiste die geldt voor alle ondernemingen, behalve voor de kleinste bedrijven (kapitaal onder 100,000 SAR), ongeacht of zij aan of import of export doen. Registratie omvat het indienen van een aanvraagformulier bij de MoCI en vóór deze registratie is de registratie van de handelsnaam ook verplicht.

Zoals dat overal het geval is, kunnen alleen bedrijven die bij de douaneadministratie als importeur of exporteur geregistreerd staan / erkend zijn, goederen (in eigen naam) in en -uitvoeren uit Saoedi-Arabië. Bovendien is het zo dat volgens *The import licenses guide* ingevolge de *Resolution of the Council of Ministers No. (84) d.d. 01.04.1421H* alleen Saoedische bedrijven en onderdanen goederen kunnen importeren in het Koninkrijk. Het concrete gevolg van deze registratieplicht is dat het niet mogelijk is om in Saoedi-Arabië als buitenlandse onderneming EXW te kopen of DDP te verkopen (voor

zover deze leveringsvoorwaarden volgens de definitie van Incoterms 2010 worden toegepast).

De goederen die verband houden met de activiteiten die vermeld staan in de commerciële registratie van de importeur kunnen meestal zonder beperking worden ingevoerd. Een registratie van de activiteit van een bedrijf bepaalt m.a.w. de reikwijdte van de goederen die zonder beperking kunnen worden ingevoerd, en geldt als een vergunning voor de invoer goederen in kwestie.

Article 2 Import Licenses Guide

The following categories shall have the right to apply for the import licenses for the goods, which requires the issue of a license as a prior condition.

a. *The companies, whether Saudi or foreign, or common projects registered by virtue of the laws applicable in the Kingdom of Saudi Arabia.*
b. *The natural persons registered in the commercial register, are those licensed by the competent authority.*
c. *The Saudi citizens, and foreign expatriates who obtained residence permits and not registered in the commercial register; provided that the imported goods are for their personal use and not imported with the intention of re-sale or distribution, and that it should be permissible to circulate them in the Kingdom, in accordance with the applicable laws.*

Sommige zendingen vereisen productspecifieke documentatie zoals automatische vergunningen, SPS-certificaten en fytosanitaire en veterinaire vergunningen. Over het algemeen moet de aanvrager vóór de commerciële registratie de goedkeuring krijgen van de (technisch) bevoegde autoriteit om goederen te importeren die onder deze speciale invoerrestricties staan. Verdere verplichte vergunningen of andere autorisaties kunnen ook vereist zijn (zie de productspecifieke hoofdstukken hieronder).

PRAKTISCH - DE AANGIFTE

De traditionele aangifte verloopt als volgt: de aangevers (importeurs en exporteurs) en douaneagenten geven de aangifte elektronisch in hun eigen interne systemen in en brengen vervolgens een papieren aangifte (kostprijs SAR 20) naar de douane. Daar wordt de papieren aangifte, samen met (minstens) de factuur, de vrachtbrief en het certificaat van oorsprong, vervolgens opnieuw digitaal verwerkt om ze te behandelen. Vervolgens berekent de douane de verschuldigde heffingen en brengt de douane de aangever op de hoogte van de te betalen belastingen[3].

De Saoedische douane heeft deze procedures de jongste jaren geïnformatiseerd om de snelheid van behandeling bij invoer, uitvoer en transit te bevorderen en via een *Registration for EDI Declaration services* (online verklaring dat de importeur geregistreerd is bij de *accredited service company*) kunnen de voor de aangifte vereiste gegevens via de *Electronic Data Interchange* (EDI) rechtstreeks worden aangeleverd.

In plaats van voor elke goederenbeweging een apart aangifteformulier te moeten invullen kan nu één enkel formulier (venster) worden gebruikt voor alle douaneregimes (invoer, uitvoer, transit, wederuitvoer en opslag in entrepot).

Volgens de autoriteiten neemt de inklaring, als alles in orde is, ongeveer 1 dag in beslag. Ongeveer 90% van de invoer wordt onderworpen aan scanning en 10% aan willekeurige inspectie na risicoanalyse. Opslag in douane-entrepot kost, als de goederen binnen tien dagen na de datum van lossing geen douanebestemming krijgen, 20 SAR per ton per dag. Geen kosten worden aangerekend indien de vertraging niet de fout was van de importeur.

3 Zendingen voor een bedrag van minder dan SAR 3000 zijn vrijgesteld van aangifteplicht

In de GCC-douane-unie kan het douanekantoor van ingang in eender welke GCC-lidstaat als douanekantoor van invoer optreden. Daar kan de zending worden ingeklaard met oog op verbruik in het uiteindelijke land van bestemming. De geïnde rechten worden vanuit dit kantoor elektronisch getransfereerd naar de douane van het GCC-land van bestemming.

In de GCC eindigt de transit op het eerste douanekantoor waar de goederen worden aangegeven. Voor goederen die in Saoedi-Arabië worden aangegeven en bestemd zijn voor een andere GCC staat heft Saoedi-Arabië een bijdrage van 0,004% van de douanewaarde van de goederen als bijdrage in de administratieve kosten.

De *GCC Customs Law* (*Gulf Cooperation Council* - douanewetgeving) onderscheidt voor inkomende zendingen de volgende douaneregimes:

- aangifte ten verbruik (vrij verkeer in de GCC)
- transit
- tijdelijke invoer
- opslag
- gebruik in een bepaalde economische zone (behandeling onder douanetoezicht).

Voor goederen bestemd voor het vrij verkeer (verbruik) moet de invoeraangifte gewoonlijk vergezeld gaan van volgende documenten (zie verder):

- handelsfactuur
- certificaat van oorsprong
- paklijst
- vrachtbrief
- leveringsbon
- verzekeringscertificaat (indien van toepassing)
- handelsregistratie (commercial registration) en licentie voor douanedeclaratie (customs clearance licence), indien van toepassing.

Voor details aangaande de documentaire verplichtingen die verband houden met de aard van de aangeboden goederen, zie hoofdstuk Normalisatie en certificering.

◇ Vrijhandelszones (Free Trade Zones -FTA)

Saoedi-Arabië kent geen vrijhandelszones. Er zijn wel vier speciale economische zones gepland en gedeeltelijk in gebruik genomen, waaronder *Knowledge City* en *King Abdullah Economic City* (KAEC). Meer informatie kan u verkrijgen op de hoofdzetel van de *Saudi Arabian General Investment Authority (SAGIA)*, Imam Saud Bin Abdulaziz Road/University Road, P.O. Box 5927, SA-Riyadh 11432, telefoonnummer: +966 1 2035555, faxnummer: +966 1 2632894. De SAGIA heeft bijkantoren in het hele koninkrijk en in het buitenland.

VRIJSTELLINGEN

Section VIII (artikelen 98 tot 106) van de *GCC Common Customs Law* bepalen wanneer een vrijstelling van invoerrechten en andere heffingen wordt toegekend. Het gaat over goederen ingevoerd voor het corps diplomatique, strijdkrachten, persoonlijke bezittingen, import door charitatieve verenigingen en terugkerende goederen.

Saoedi-Arabië kent verder vrijstellingen voor grondstoffen, machines en apparatuur voor lokale fabrieken ingevoerd onder de lokale en *GCC Industries Laws*. Daarnaast kunnen vrijstellingen worden toegekend aan alle industrieën of bedrijven voor de invoer van goederen die nodig zijn voor hun activiteiten. Er is ook een speciale vrijstelling voor grondstoffen die nodig zijn voor bouwprojecten ingevolge artikel 4 uit de *Law of Protection and Support of National Industry,* Royal Decree No. 50 dd 23/12/1381 H (28 mei 1962).

Goederen die vrijgesteld zijn van invoerrechten kan u opzoeken op http://www.customs.gov.sa/CustomsNew/tariff/tariff_E.aspx?SearchFor=free&WhereToSearch=Field5_E.

INVOER- EN UITVOERBEPERKINGEN EN -VERBODEN

Saoedi-Arabië heeft een aantal invoerverboden ingesteld. Enkele hiervan zijn absoluut; het is dus niet mogelijk om op het verbod een uitzondering aan te vragen. Het gaat bijvoorbeeld om varkens, varkensvlees en afgeleide producten, speelautomaten, asbest en asbestproducten, gebruikte textielartikelen, alcoholische dranken, bepaalde verdovende middelen enz.

U kan de lijst van verboden goederen consulteren op: http://www.customs.gov.sa/CustomsNew/tariff/tariff_E.aspx?SearchFor=Banned&WhereToSearch=Field5_E.

Ook wordt speciale aandacht gevraagd voor artikelen, afbeeldingen of reclamemateriaal dat als beledigend voor de godsdienst of als een inbreuk op de openbare orde zou kunnen worden beschouwd.

Koopwaar van Israëlische oorsprong of herkomst (of gewoon doorgevoerd via Israël) mag in principe niet in Saoedi-Arabië worden ingevoerd. De GCC heeft echter besloten om de secundaire en tertiaire aspecten van de boycot van Israël in 1994 te annuleren, als gevolg daarvan werden buitenlandse bedrijven die vroeger op de zwarte lijst stonden nu geschrapt. Dit heeft als gevolg dat geen "verklaringen van boycot" meer geëist worden door Saoedische importeurs. Desondanks kunnen exporteurs verzocht worden toch nog dergelijke verklaring te verschaffen. Hoewel de boycot wel aandacht kan winnen in tijden van grotere politieke onrust in het Midden-Oosten, is de handhaving ervan nogal laks.

Sommige goederen mogen niet worden ingevoerd om de binnenlandse productie te beschermen. Dit is bijvoorbeeld het geval voor apparatuur voor de ontzilting van water. Andere invoerverboden zijn het gevolg van nieuwe nationale en internationale normen. Zo zijn bijvoorbeeld alle elektrische apparaten met een spanning van 127V verboden sinds mei 2012, maar onderdelen voor deze producten kunnen nog tot 9 november 2025 worden geïmporteerd en verkocht. Elektrische apparaten met een dubbel voltage (127/220V) zijn verboden met ingang van 28 februari 2016. Daarnaast is er een verbod op de invoer van bepaalde tweedehandse goederen (bv. auto's en

autobanden) elektronische sigaretten en sommige koelmiddelen in toepassing van de consumenten- en/of milieubescherming.

Voor andere goederen moet een vergunning worden aangevraagd vooraleer ze in de Saoedi-Arabië kunnen worden ingevoerd. De procedures en benodigde documenten om deze vergunningen uit te geven worden bepaald door de verschillende bevoegde ministeries en agentschappen (zie verder onder het hoofdstuk 'Productcertificaten').

DOUANEWAARDE

Bij invoer in Saoedi-Arabië moet, zoals dat in alle landen het geval is (cf. D.I.V. in de EU), een verklaring worden opgesteld waarin de opgave van de douanewaarde wordt toegelicht. Documenten die deze verklaring kunnen staven zijn de factuur, kostennota's van de vracht, de verzekeringspolis, enz.

Ingevolge artikel 26 van de *GCC Common Customs law juncto* artikel 1 *Rules of implementation of the GCC Common Customs Law* hanteert Saoedi-Arabië voor het vaststellen van de douanewaarde, zoals de EU en alle andere WTO lidstaten, de principes van het *Customs Valuation Agreement* van de WTO (http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/20-val_01_e.htm).

Hierbij worden zes verschillende methodes van waardebepaling voorgesteld in een bepaalde volgorde. Enkel wanneer de 'hogere' methode niet kan worden toegepast, mag de volgende methode gehanteerd worden:

1. transactiewaarde van de ingevoerde goederen (= te betalen prijs/factuurwaarde);
2. transactiewaarde van identieke goederen;
3. transactiewaarde van soortgelijke goederen;
4. deductieve methode (= kostprijs op de markt met aftrek 'binnenlandse kosten');
5. methode van de berekende waarde (= kostprijs in het land van herkomst met toevoeging 'buitenlandse kosten');
6. methode van de redelijke middelen.

De douanewaarde bij invoer is in de overgrote meerderheid van de transacties – als de invoer in het kader van een koopovereenkomst plaatsvindt – gebaseerd op de transactiewaarde van de goederen. Saoedi-Arabië gebruikt voor het vaststellen van deze transactiewaarde de prijs bij aankomst in Saoedi-Arabië (= CIF-waarde). De transportkosten voorafgaand aan de invoer, de kosten van laden, overladen en de behandelingskosten voor aankomst in Saoedi-Arabië en de kosten van de transportverzekering maken in de Saoedi-Arabië dus deel uit van de douanewaarde.

In geval van betwisting van de douanewaarde en tariefclassificatie, kan beroep worden aangetekend bij de *Director of Customs* of de *Valuation Adjudication Committee*, en bij de *Board of Grievances* (Saoedi-Arabië's hoogste administratieve rechtbank). Volgens de autoriteiten waren er tijdens 2006-10 304 conflicten over de classificatie, en 127 waarderingsgeschillen.

INVOERRECHTEN

Goederen zijn bij invoer in Saoedi-Arabië normaal gezien enkel onderworpen aan invoerrechten. Het land kent geen BTW, accijnzen of andere indirecte belastingen of heffingen voor ingevoerde producten. De invoerrechten en eventuele toeslagen worden vastgesteld door de *Council of Ministers* (artikel 20 van de *Basic Law of Governance*). De vaststelling, wijziging of intrekking van douanetarieven vereist een besluit van de Raad van Ministers, dat wordt afgekondigd door een Koninklijk Besluit.

Saoedi-Arabië kende in 2012 een gemiddelde MFN-tarief van 5,1%. Grondstoffen voor de landbouw en elementaire levensmiddelen, organische chemicaliën, geneesmiddelen, en IT-producten zijn vrijgesteld.

Volgens de *Trade Policy Review* van de WTO van 2012 ligt het gros van de tarieven tussen nul en 5%; belastingvrije artikelen vertegenwoordigen 10,6% van het totaal en 80,2% van de tarieflijnen ligt tussen 0 en 5%. Wanneer dezelfde goederen ook in één van de GCC-staten wordt geproduceerd stijgt het tarief meteen naar 12 % om de

lokale industrieën te beschermen. De minst afgeschermde sector is de landbouwsector (3,5%), gevolgd door de mijnbouwsector (5%) en industrie (5,3%).

Invoerrechten en bijkomende heffingen kan u raadplegen op:

- de website van de GCC http://www.gccic.org/cic/en/TarriFilesfList.aspx en
- de website van de douaneautoriteiten http://www.customs.gov.sa/CustomsNew/tariff/trfmain_E.aspx
- de *Market Access Database* (http://madb.europa.eu/mkaccdb2/indexPubli.htm); Hiervoor volstaat het op de startpagina het trefwoord '*Tariffs*' aan te klikken (of ga rechtstreeks naar http://madb.europa.eu/madb/datasetPreviewFormATpubli.htm?datacat_id=AT&from=publi);

  - selecteer vervolgens het land waarnaar u wil uitvoeren;
  - voer de eerste 4 (of 6) cijfers van het douanetarief in of een goederenomschrijving in het Engels. Klik de zoekfunctie aan en (na een copyright notice) verschijnen de invoerrechten.
  - door op het douanetariefnummer te klikken krijgt u de bijkomende heffingen (btw, douanebehandelingstaks, accijnzen, ...)

Via deze databank kan u de '*landed cost*' van uw producten opzoeken en dus ook of uitvoer wel of niet de moeite loont. Let op: u kan deze laatste website enkel via een Europese server consulteren.

OORSPRONG

De EU en Saoedi-Arabië (GCC) sloten (nog) geen vrijhandelsakkoord. Goederen met oorsprong 'EU' kunnen dus niet van een bijzonder preferentieel tarief genieten. Wel zijn zowel de EU als Saoedi-Arabië lid van de WTO en in dat opzicht kunnen goederen met EU-oorsprong wel genieten van het MFN-tarief.

De regels aangaande de niet-preferentiële oorsprong, geldig in Saoedi-Arabië liggen besloten in de *GCC Common Customs Law* (CCL). Artikel 25 hanteert in dit verband principes die in overeenstemming zijn met de *WTO Agreement on Rules of Origin*.

BIJZONDERE ECONOMISCHE DOUANEREGELINGEN

◇ Douane-entrepot

Goederen die het douanegebied binnenkomen kunnen in afwachting van hun definitieve bestemming onder douanetoezicht in een entrepot (*bonded warehouse*) worden opgeslagen. Dit wordt gereguleerd door de *Public Warehousing Law*, Royal Decree No. (M/29) dd 10/5/1427H (6/6/2006) die u kan consulteren op: http://www.mci.gov.sa/en/LawsRegulations/SystemsAndRegulations/SystemOfDepositeInPublicStores/Pages/default.aspx.

◇ Tijdelijke invoer promotiemateriaal en stalen

Tijdelijke invoer is toegestaan, bijvoorbeeld voor handelsbeurzen of tentoonstellingen. Goederen die tijdelijk ingevoerd worden moeten vergezeld zijn van een oorsprongscertificaat en van een handelsfactuur die zegt dat de goederen opnieuw zullen worden uitgevoerd. Specifiek voor handelsstalen moeten de facturen de woorden *"Not For Sale – No commercial Value»* bevatten. De Saoedische douane vraagt een borgstelling, gelijk aan de douanerechten die van toepassingen zouden zijn indien de goederen bedoeld waren voor inverbruikstelling. Het deposito zal worden teruggestort bij wederuitvoer, maar bijkomende afhandelingskosten kunnen worden aangerekend.

Bij tijdelijke invoer in Saoedi-Arabië kan er nog geen gebruik gemaakt worden van een ATA-carnet. De ICC tekende evenwel in mei 2011 een memorandum of understanding met Saoedi-Arabië om het systeem/verdrag te implementeren.

Bijkomende heffingen

Douanebehandelingstaks

Bij invoer zijn haven- en inklaringskosten verschuldigd ten bedrage van 35 SAR/1000 kg voor de meeste waren. Voor levende dieren geldt een heffing van 2-5 SAR per stuk.

BTW

Hoewel Saudi-Arabië op dit moment geen BTW of andere omzetbelasting toepast heeft het *Department of Zakat and Income Taks (DZIT)* http://dzit.gov.sa/en/ in een van zijn recente publicaties een uitgebreid hoofdstuk aan BTW gewijd.

Rekening houdend met de inspanningen van de Verenigde Arabische Emiraten en Bahrein om een BTW-regime te installeren, wordt dit artikel beschouwd als een indicatie dat de Saoedi-Arabische autoriteiten intern overwegen om eveneens een BTW te introduceren. Er zijn echter geen officiële standpunten ingenomen, daarom wordt vooralsnog niet verwacht dat dit voor de nabije toekomst zal zijn. Toch is het bedrijven aangeraden hierop te anticiperen door bijvoorbeeld in de contracten clausules op te nemen die rekening houden met de gevolgen die de toepassing van BTW met zich zullen meebrengen, of waarbij de partijen tenminste overeenkomen tot wijziging te goeder trouw van het contract in geval BTW geïntroduceerd wordt in Saoedi-Arabië.

Accijnzen

Tabakswaren zijn onderhevig aan een "accijnsrecht" van 100% van de CIF- waarde bij invoer. Er gelden ook minimumaccijnsrechten per kg afhankelijk van de soort tabak.

Antidumpingrechten

Dumping betekent het exporteren van goederen naar een buitenlandse markt tegen een prijs die lager is dan de productiekost of onder de «eerlijke» marktwaarde. Dumping is oneerlijke concurrentie en om deze praktijk te bestrijden hebben de GCC- lidstaten een aantal richtlijnen geformuleerd en een specifiek beleid uitgewerkt. Dit ligt in essentie vervat in de *GCC Common Law on Anti-dumping, Countervailing and Safeguards Measures (GCC Common Law).* Deze wetgeving sluit aan bij de Overeenkomst inzake de Anti-Dumping (artikel VI van de GATT 1994).

C DOCUMENTEN BIJ INVOER IN SAOEDI-ARABIË

Informatie over de documenten die bij inklaring in het Koninkrijk Saoedi-Arabië moeten worden voorgelegd vindt men onder meer op de "*Market Access Database*" van de Europese Commissie (http://mkaccdb.eu.int/)

Voor de invoerformaliteiten gaat u naar "*Exporters Guide to Import Formalities*"

1. Selecteer het betrokken land ("*Saudi Arabia*");
2. Voer vervolgens de eerste 4 (of 6) cijfers van het douanetarief of een goederenomschrijving in het Engels in en dan krijgt u drie kolommen met hyperlinks:
   - een eerste met algemene informatie over de invoervoorschriften;
   - een tweede met informatie over de documenten die in principe steeds nodig zijn en
   - een derde met de lijst van documenten die voor het geselecteerde product in het bijzonder vereist zijn.
3. Klik op de hyperlink (formaliteit, naam van het document, ... - en u krijgt nadere informatie (hoe aanvragen, kostprijs, eventueel model ...).

In principe is het aan de Saoedische importeur (agent, distributeur of jointventure-partner) om zijn buitenlandse leverancier de nodige instructies te geven aangaande de documentaire verplichtingen waaraan hij moet voldoen voor de inklaring (vrachtbrief, factuur, packing list, oorsprongscertificaat, inspectiecertificaat (SASO), ...). Onder de Incoterms 2010 (Rubriek A 10) is de leverancier, als hij dergelijke instructies krijgt, gehouden tot een bijstandsplicht 'voor rekening en risico van de koper'.

Behalve bij een verkoop DDP moet de verkoper m.a.w. "waar van toepassing, de koper op verzoek en voor rekening en risico van de koper tijdig verschaffen, dan wel hulp verlenen ter verkrijgen van, ieder document en iedere informatie, inclusief veiligheidsrelevante informatie, die de koper nodig heeft voor de invoer van de goederen en/of voor hun vervoer naar hun eindbestemming." In het contract of in het documentair krediet (L/C) wordt doorgaans aangegeven welke documenten concreet nodig zijn.

LEGALISATIE

De algemene verplichting tot consulaire legalisatie van de facturen en andere documenten die de export naar Saoedi-Arabië begeleiden werd opgeheven door Customs Circular 99/11/M van 1427 AH (2006). Niettemin blijft deze legalisatie in een aantal gevallen, afhankelijk van het land van herkomst of op basis van een gevestigd gebruik (bv. als L/C-instructie), vereist.

Het visum aangevraagd via de Kamer van Koophandel van de zetel van de exporteur en vervolgens door de Arab-Belgium-Luxemburg Chamber of Commerce (Chambre de Commerce Belgique-Luxembourg-Pays Arabes; rue Mignot Delstanche/Mignot Delstanchestraat 60 - 1050 Bruxelles/Brussel; ✆ 02/344.82.04; 🖷 02/347.57.64; (http://www.ccbla.org/) goedgekeurd, kan m.a.w. in principe volstaan

De meeste Kamers van Koophandel hebben een koerierdienst die – tegen betaling (doorgaans tussen 80 en 100 €) – voor u de opgelegde legalisatie/visumformaliteiten kan vervullen.

L/C-INSTRUCTIES

In de praktijk is het vaak pas wanneer de kredietbrief (L/C) wordt geopend, dat de koper aanduidt welke documenten hij precies nodig heeft. Het is daarom niet alleen belangrijk om steeds de overeenstemming van de kredietbrief met de contractuele afspraken te controleren, het is nog belangrijker om vooraf, al tijdens de contractuele onderhandelingen, aan de koper duidelijke instructies te vragen/geven aangaande de documenten die men in het kader van het documentair krediet wil meedelen. Op die manier kunnen amenderingen van de kredietbrief vermeden worden en spaart men heel wat kosten en tijd uit.

Dit kan door de koper een ontwerp van de kredietbrief te bezorgen of door tijdens de onderhandelingen als volgt instructies te geven:

Dear Sirs,

Please take note of our following INSTRUCTIONS FOR ISSUING A DOCUMENTARY CREDIT.

Be informed that all documentary credits issued in our favour must be sent directly to our bankers as per following instructions.

Note that we retain the right to refuse any documentary credit which does not meet following requirements.

Payment through

- *irrevocable documentary credit issued in our favour by any prime bank in your country*
- *available with advising bank*
- *payable for 100 pct. Of invoice value*

  - 'at sight'
  - 'at... days' after shipment

Note: Advising bank must be instructed that they 'May add' their confirmation to the credit..

<u>Important dates</u>:

- *latest date of shipment: at least 3 months after issue date of credit;*
- *documents to be presented within 21 days after shipment date*
- *expiry date of credit: ..... at counters of..... (verkoper moet zijn bank aanduiden)*

<u>Important notices</u>:

The documentary credit must state:

- *partial shipments and transshipments are allowed;*
- *following documents only to be asked under the documentary credit:*
  > for sea shipment: full set of the original bill of lading made out to order of issuing bank, notify applicant, marked 'freight collect/freight prepaid' (as per respective delivery terms)
  > for air shipment: 'original nr 3' of the airway bill, consigned to L/C issuing bank, notify applicant, marked 'freight collect/freight prepaid' (as per respective delivery terms)
  > for road shipment: senders copy of the CMR, consigned to L/C issuing bank, notify applicant, marked 'freight collect/freight prepaid' (as per respective delivery terms)
    - invoice
    - certificate of origin
    - insurance policy or certificate for 110 pct. Of invoice value covering all risks (in case of CIF or CIP delivery).

Thanks for your kind cooperation in following up these instructions.

To avoid unnecessary amendments we kindly ask you to forward us by fax or e-mail your application form before giving definite instructions to your bank to issue the documentary credit.

Yours faithfully,

HANDELSFACTUUR

De factuur heeft tal van functies. Op privaatrechtelijk vlak bevestigt zij het bestaan van een schuld in geld van de geadresseerde (de klant/debiteur) ten voordele van de afzender van de factuur (de leverancier/schuldeiser) en van de modaliteiten ervan (betalingstermijn, munt...).

Daarnaast is de factuur een uitnodiging aan de geadresseerde om zijn schuld te betalen en vormt zij een beschrijving van een overeenkomst. Zo geldt de factuur dus ook, allereerst tegen de leverancier die de factuur heeft uitgereikt, als het bewijs van de overeenkomst.

De factuur is echter veel meer dan dat. Een factuur kan ook een kredietfunctie hebben (bijvoorbeeld omdat zij het mogelijk maakt de gefactureerde schuldvordering over te dragen of in pand te geven) en zij vormt het centrale document in het douane- en BTW-gebeuren (informatie over de toepasselijke BTW-regeling, document ter bepaling van de douanewaarde, ...). Zij vormt voor de transportverzekeraar een beschrijving van de aard en waarde van de goederen, enz.

In de internationale handel komen daar nog tal van functies bij en afhankelijk van het doel waarvoor men de factuur concreet wil gebruiken, zal de factuur bepaalde bijkomende vermeldingen moeten bevatten.

FACTUUR TER ONDERSTEUNING VAN DE INVOERAANGIFTE IN SAOEDI-ARABIË

De exportfactuur is het basisdocument voor de uitvoeraangifte (uit de EU) en de invoeraangifte (in Saoedi-Arabië). Zij bezorgt de douane en alle andere partijen die bij de douaneformaliteiten betrokken zijn (douaneagent, ...) de elementen voor het vaststellen van het goederentarief, voor het bepalen van de douanewaarde, voor de toepassing van de handelspolitieke maatregelen (vergunningen, contingenten, ...) en voor het verzamelen van de statistische informatie.

Daarom is het belangrijk dat de exportfactuur niet alleen aan de voorschriften voldoet die gelden in het land van de exporteur – in België moet zij als uitgaande factuur kunnen worden verwerkt – maar in de mate van het mogelijke ook alle gegevens bevat die de importeur nodig heeft om de invoeraangifte in Saoedi-Arabië te kunnen invullen.

Er zijn geen specifieke vormvereisten voor een factuur. Hieronder vindt u de voorwaarden waaraan een factuur ter ondersteuning van een invoeraangifte in Saoedi-Arabië in principe minstens moet voldoen. Algemeen genomen gaat het om de 'gewone principes'.

De factuur mag in elke taal opgesteld zijn, maar een vertaling naar het Engels of Arabisch is aanbevolen.

Het originele document moet worden ingediend. Bijkomende kopieën kunnen worden gevraagd, afhankelijk van de noden van de invoerder en/of de bepalingen van de bevoegde overheid aangaande goederen die aan invoerbeperkingen onderhevig zijn), indien van toepassing.

Factuur moet minstens vermelden:

- naam en adres van de exporteur
- naam en adres van de geadresseerde
- naam en adres van de koper, indien anders dan de geadresseerde
- plaats en datum van uitgifte
- factuurnummer
- land van oorsprong
- plaats waar geladen werd
- aanleghaven
- plaats van levering
- uiteindelijke bestemming
- transportinformatie, inclusief schipgegevens of vluchtnummer
- levering- en betalingsvoorwaarden
- markeringen en aantallen, nummer en type van verpakkingen, inclusief verpakkingsdetails van bulk cargo of containernummer voor volle containers

- precieze beschrijving van de goederen onder verwijzing naar de HS-code
- hoeveelheid goederen
- prijs en hoeveelheid per stuk, inclusief netto en bruto gewicht
- nummer invoerlicentie, indien van toepassing
- handtekening van de uitvoerder.

Merk op:

Zoals gezegd gelden geen bijzondere vormvereisten, maar de factuur moet wel worden ondertekend door een medewerker die daar statutair (of volgens KBO-registeruittreksel) toe bevoegd is, met firmazegel, geviseerd door de bevoegde Kamers.

Het is verder aangewezen om op de factuur een authenticiteitsclausule op te nemen als volgt: *'We hereby declare that the mentioned merchandise is being exported for our own account. The goods are of pure... (land van oorsprong vermelden – bv. Belgian) origin.'*

Als de goederen de oorsprong van meerdere landen hebben, dan moet dit op overeenkomstige wijze in de verklaring worden opgenomen, bv. *'They contain ... (oorsprong) materials and they are being exported from ... (land van uitvoer).'*;

Als de importeur verzoekt om de fabrikant van de producten op de factuur te vermelden, moet de volgende verklaring worden aangebracht: *'The goods are manufactured by.....' (naam en volledig adres fabrikant)'*. Het is mogelijk dat bijvoorbeeld in de L/C een andere formulering wordt voorgeschreven;

De 'Boycot Israël verklaring' kan door de importeur gevraagd worden. Zij luidt als volgt: *'We hereby certify that the vessel or airline will not call nor does intend to call at any Israeli Ports.'*

DOCUMENTAIR KREDIET

De factuur is verder het referentiedocument bij uitstek voor het opstellen van de transportdocumenten, de verzekeringscertificaten en de uitvoering van het documentair krediet.

In het kader van de betalingscondities (L/C) kunnen dan ook bijzondere factuurvermeldingen noodzakelijk zijn. Om het goed functioneren van het documentair krediet te garanderen, moet de verkoper (en zijn bank) er bij het opstellen van de facturen met name op toezien dat:

- de factuur werd uitgereikt door de begunstigde van het documentair krediet, diegene dus voor wie de betaling onder L/C bestemd is
- de factuur werd gericht aan de aanvrager van het documentair krediet (de koper), tenzij het L/C zelf anders bepaalt
- de factuur niet 'pro-forma' of 'provisional' wordt genoemd
- de factuur de goederen omschrijft in overeenstemming met de goederenomschrijving die het L/C gebruikt
- op de factuur geen bijkomende elementen ter beschrijving van de goederen worden opgenomen die vragen zouden kunnen doen rijzen aangaande de hoedanigheid of de waarde van de goederen
- de goederenspecificaties, prijs en betalingsvoorwaarden op de factuur letterlijk overeenstemmen met die van het L/C
- iedere andere informatie (merken, nummering, transportinformatie, ...) op de factuur overeenstemt met de informatie op de andere begeleidende documenten (paklijst, transportdocumenten, ...)
- de facturatiemunt overeenkomt met die van de wissel onder het L/C
- het totale factuurbedrag het beschikbare bedrag van het documentair krediet niet overschrijdt
- de factuur de hele levering betreft die door het L/C gedekt wordt (tenzij deelleveringen toegelaten zijn)
- de factuur, indien zo vereist in het L/C, ondertekend, geviseerd, gelegaliseerd, consulair gelegaliseerd, ... is
- de informatie op de factuur aangaande transport, verpakking, gewicht, vrachtkosten en andere kosten van transport, behandeling en opslag ... overeenstemt met de gegevens die op andere documenten vermeld worden

- het correcte aantal originelen, duplicaten en/of kopieën van de factuur wordt uitgereikt.

Voor nadere details kan men de *'International Standard Banking Practice for the Examination of Documents under Documentary Credits (2013 revised edition), ICC Publication n° 745'* consulteren.

Merk op: als voor de betaling met een documentair krediet wordt gewerkt of met een documentair incasso, worden de factuur en de andere handelsdocumenten niet rechtstreeks naar de klant verstuurd maar gebeurt dit via de bank. Dat betekent dat, in de mate dat bepaalde documenten de goederen moeten vergezellen, extra exemplaren moeten worden uitgereikt. In dit geval hebben de bepalingen van de L/C of de documentaire instructies vanuit het standpunt van de verkoper overigens VOORRANG op de geldende administratieve bepalingen. Voor een exporteur is het namelijk belangrijker dat de geleverde goederen betaald worden, dan dat zij in het land van bestemming kunnen worden ingevoerd.

PROFORMA FACTUUR

Een proforma factuur wordt vaak gevraagd voor de financiering (opening L/C), voor de aanvraag van een invoervergunning of wanneer een voorschot of voorafbetaling wordt gevraagd. Vaak geldt zij als orderconfirmatie en zij wordt doorgaans, zoals de factuur, ondertekend en van een firmazegel voorzien. Dit document kan ook worden gebruikt bij tijdelijke invoer, leveringen zonder betaling, ...

In de praktijk kan het – zeker bij een eerste levering – interessant zijn om de koper voorafgaand aan verzending van de goederen een proforma factuur ter verificatie te bezorgen zodat de definitieve factuur correct wordt opgesteld.

Zorg er, zeker wanneer de proforma wordt gebruikt in het kader van een L/C, steeds voor dat de uiteindelijke factuur naar het evenbeeld van de proforma kan worden opgesteld.

PAKLIJST

Een paklijst is de gedetailleerde lijst van de verscheepte goederen met o.m. de hoeveelheden, het aantal eenheden, afmetingen, bruto- en nettogewicht. Het document is nodig voor de douaneklaring, en helpt de douaneagent bij de afhandeling van de invoerformaliteiten.

De paklijst wordt best in het Engels opgesteld, zo niet kan de douane voor controledoeleinden een vertaling vragen. Zij wordt meestal in 3 exemplaren uitgereikt en er gelden geen bijzondere vormvoorschriften (volg instructies klant).

CERTIFICAAT VAN OORSPRONG

- steeds vereist
- minstens 2 exemplaren (volg instructies importeur)
- best (met vertaling naar) het Arabisch of het Engels
- de oorsprongsaanduiding *'European Community'* wordt meestal niet aanvaard. Vermeldt daarom ook het oorsprongsland in vak 3 op het certificaat (*'European Community (Belgium)'*). Vak 4 ('Gegevens in verband met vervoer' normaal gezien facultatief) moet ingevuld worden;
- bij gemengde/meerdere oorsprong: vermelding verdeling oorsprong (%) toe te voegen op een *'Appended Declaration to Certificate of Origin'* (in enkelvoud); ook dit document moet gelegaliseerd worden;

APPENDED DECLARATION TO CERTIFICATE OF ORIGIN

To the extent that the goods as described in the Certificate of Origin attached herewith are not solely and exclusively products of the country of origin indicated therein then the declaration in the form appearing below must be appended to the Certificate of Origin.

NAME OF SUPPLIER/MANUFACTURER: _____

The undersigned_____does hereby declare on behalf of the above named supplier/manufacturer, that certain parts or components of the goods described in the attached Certificate of Origin are the products of such country or countries other than the country named therein as specifically indicated hereunder:

Country of Origin.	Percentage of value of parts or components relative to total shipment
1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____

Dated at: _____ _____ Signature

Sworn to before me, this _____day of _____ 20_____

NOTARY OF PUBLIC. _____

(اقرار ملحق بشهادة المنشأ)

في حالة أن البضائع المبين وصفها في شهادة المنشأ المرفقة بكاملها من انتاج بلد المنشأ المذكور بها ، يرفق بالشهادة الاقرار الآتي :-

اسم السفن أو الحدود / الشحن أو الصانع :

يقر الموقع أدناه ، بموجب هذا نهاية عن الحدود/الشحن المذكور أعلاه أن بعضا من أجزاء أو مكونات البضائع المبين وصفها في شهادة المنشأ المرفقة هي من منتجات دولة أو دول غير المذكورة بها كما هو مبين فيما يلي :-

بلد المنشأ	نسبة قيمة الأجزاء أو المكونات الى كامل قيمة الشحنة
١- _____	_____
٢- _____	_____
٣- _____	_____

حرر في أقسم أمامي في شهر ١٩ م

التوقيع :

الموثق (كاتب عدل)

Order No. 21 (1/2000) Saudi Arabian

Printed by Verlag Carl H. Dreckmann, Fachverlag für den Außenhandel

- geviseerd door dezelfde instanties (en eventueel gelegaliseerd door de consulaire diensten van de ambassade van Saudi Arabië)
- formule: '*We hereby declare that the mentioned merchandise/ foodstuff is being exported to Saudi Arabia on our own account. The goods are of pure national origin of ... (oorsprong). We certify that the goods are manufactured by: ... (naam en adres fabrikant).*' op de rugzijde van het certificaat of in een afzonderlijke fabrikanten-verklaring (zie verder) onder verwijzing naar het certificaat van oorsprong
- de 'Boycot Israel verklaring' kan door de importeur gevraagd worden
- gelet op restricties m.b.t. vermeldingen op het Europees model van oorsprongscertificaat, worden bijkomende nationale vermeldingen vaak vermeld op een apart document dat aan het certificaat van oorsprong wordt gehecht. Bovendien zijn de Kamers van Koophandel niet verplicht dergelijke aanvullende verklaringen te viseren
- voor tariefpreferentie: bv. GCC- of GAFTA-oorsprongscertificaat.

OORSPRONGSMARKERING

Op alle goederen die in Saoedi-Arabië worden ingevoerd moet het land van oorsprong en de naam van de fabrikant worden vermeld en op een dusdanige manier dat dit niet te verwijderen of uit te wissen is. Voor 2009 werd vaak gewerkt met *'peel off origin labels'* maar dit is niet langer geoorloofd (art. 2 *'Implementing Regulations of the Law of Commercial Data'* - http://www.commerce.gov.sa/english/moci.aspx?Type=8&PageObjectId=723).

Invoer is verboden als de oorsprong niet correct op het product is vermeld (zie ook hoofdstuk etikettering).

DECLARATION OF THE MANUFACTURER

Soms vraagt de importeur een apart document waarbij de verkoper bevestigt dat de goederen door hem in het land, vermeld op de factuur werden geproduceerd. Op te maken in het Engels (of Arabisch) op briefpapier van de verkoper in 1 exemplaar. Visum door de vernoemde Kamers van Koophandel (en eventueel legalisatie) indien gevraagd door de importeur.

Verplichte vermeldingen: naam en adres exporteur en importeur, factuurnummer en datum, goederenbeschrijving, naam en adres elke fabrikant, plaats datum en handtekening.

Deze verklaring moet verwijzen naar het certificaat van oorsprong en kan als volgt geformuleerd worden: *'We hereby declare that the mentioned merchandise is being exported for our own account and that the goods are of pure national origin of the exporting country/of pure national origin of the country the goods originated from Country of origin: ..... (land). Manufacturers of the goods are: .....' (volledige naam en adres van de producenten).*

VRACHTBRIEF

Bij inklaring moet de vrachtbrief (B/L voor zeevervoer; AWB voor luchtvracht) aan de douane worden voorgelegd. In plaats van de *Ocean B/L* kunnen ook een *Seawaybill*, *Express B/L*, … worden gebruikt maar deze documenten hebben, zoals de AWB, niet het karakter van "goederentitel". Zij kunnen dus niet door endossering worden overgedragen. Ze laten echter wel toe dat de koper, zonder in het bezit te zijn van zijn origineel exemplaar van de vrachtbrief, in het bezit van de goederen kan treden.

Dat kan een voordeel zijn (geen "*detention*" in Saoedi-Arabië bij vertraging in de verzending van de documenten), maar ook een nadeel (bij documentaire incasso's).

Een orderconnossement is toegestaan als op de B/L een "notify-adres" is vermeld. Vraag aan de scheepvaartlijn instructies voor een correcte endossering van de B/L! In het geval er voor de betaling met een L/C wordt gewerkt, zal de krediet openende bank meestal vragen dat (1) de B/L aan haar order wordt geconsigneerd met (2) de verplichting de aanvrager van het krediet (of zijn agent) te verwittigen van de aankomst van de goederen. Op die manier verzekert de bank zich ervan (1) dat de koper de goederen niet in ontvangst kan nemen zonder de gewenste waarborgen te stellen en (2) dat de koper aan de andere kant toch tijdig de ontvangst voorbereidt om het betalen van "detention" te vermijden.

Als het om gevaarlijke goederen gaat, moet een "*dangerous goods declaration*" de zending vergezellen.

VERZEKERINGSCERTIFICAAT

Contractueel kan de verkoper zich ertoe verbinden om een transportverzekering af te sluiten. Dat is bijvoorbeeld het geval bij een CIF- of CIP-verkoop maar ook bij FCA- en FOB-leveringen ("*additional service*") heeft de verkoper vaak de verplichting om het transportrisico te verzekeren. In voorkomend geval zal de kredietbrief de betaling vaak afhankelijk maken van overlegging van een verzekeringscertificaat volgens de afgesproken dekkingsmodaliteiten (*minimal cover/maximum cover/war risk/SRCC* (*Strike/Riot/Civil Commotion*).

In dat geval zal aan de koper/importeur een verzekeringscertificaat moeten worden bezorgd zodat hij, als bij aankomst schade aan de goederen wordt vastgesteld, de verzekering kan aanspreken.

HALAL

Niet alleen bij de invoer van vlees, vers of diepgevroren of van pluimvee, maar ook voor andere levensmiddelen, verpakking voor levensmiddelen, cosmetica en verzorgingsproducten, wordt vaak de overlegging van een Halal-certificaat gevraagd. Dit document moet in het Engels of het Arabisch worden opgesteld.

In België zijn verschillende instanties bevoegd ("Islamitisch en Cultureel Centrum van België" - http://www.centreislamique.be/; VZW ECCH - http://www.ecch.be/; Eurohalal - http://www.eurohalal.be/).

Het Halal-certificaat moet bij de levering de transportdocumenten vergezellen; verpakte halal-levensmiddelen moeten de vermelding van het woord 'halal' dragen. Certificatie mag ook worden aangebracht in de vorm van een halal-zegel op het etiket.

Voor meer details, zie verder.

Gulf standard specification

شعار جهة اصدار شهادات الأغذية الحلال
Emblem of Halal Cert. Body

شهادة الأغذية الحلال
HALAL FOOD CERTIFICATE

شعار دول مجلس التعاون الخليجي
Emblem of G.C.C

Halal Food Certificate No.:
Date:

رقم الشهادة:
التاريخ:

Name of Halal Certification Body:
Body Accreditation No/ Address:

اسم جهة إصدار شهادات الأغذية الحلال:
رقم اعتماد الجهة و عنوانها:

Exporter Name:
Exporter Address: Country: Gov.: Area: Street: P.O. Box:
Tele. No: Mob.: Fax: Email:

اسم المصدر:
عنوان المصدر: الدولة: المحافظة: المنطقة: الشارع: صندوق البريد:
الهاتف: الفاكس: البريد الإلكتروني:

Consignee Name:
Consignee Address: Country: Gov.: Area: Street: P.O. Box:
Tele. No: Mob.: Email:

اسم المستورد:
عنوان المستورد: الدولة: المحافظة: المنطقة: الشارع: صندوق البريد:
الهاتف: الفاكس: البريد الإلكتروني:

Date: / / 20 — تاريخها: / / ٢٠ م
Commercial Invoice No: — رقم الفاتورة:
Country of Origin: — المنشأ:
Name of Sample: — اسم المادة الغذائية
Type of Sample: — نوعية المادة الغذائية:
Nature of Sample: — طبيعة التحضير:
Brand Name: — العلامة التجارية:
Unit/Package (unit+subunit): — الحد ونوع التغليف: الكمية (الوحدة بالوحدة الجزئية)
Qty / Package: — الوزن الصافي للوحدة أو للوحدة الجزئية:
Net Wt. of unit/ subunit: — وزن الإجمالي:
Batch No.: — رقم التشغيلة:
Total Wt: — طريقة الشحن (جوا / بحرا / برا):
Freight By (land/sea/air): — رقم الرحلة:
Flight No.: — تاريخ الذبح:
Health Certificate No. — رقم الشهادة الصحية:
Slaughtering Date: — اسم ورقم المسلخ:
Prod. Date: — تاريخ الإنتاج:
Name & No. of Slaughterhouse: — تاريخ الانتهاء:
Exp. Date: — رقم شهادة حلال للمكونات الغذائية:
Halal Certificate for Food Ingredient No.: — الشركة الصانعة/المصنع:
Producing Food Establishment/Plant:

بشهد جهة _____ بأن الذبح تم فيها وفقا لمتطلبات المواصفة (GSO...99)، وذلك بحضور ممثلها المفوض وتحت الرقابة المباشرة في المسلخ المبين أعلاه أو أن المنشأة الغذائية أو المنتجة في الشركة الصانعة المبينة أعلاه، طبقا للاشتراطات العامة للأغذية الحلال المواصفة GSO...2008
_____ certifies that the above mentioned foodstuff shipment has been slaughtered according to GSO...993, and under direct supervision of authorized representative appointed in the Slaughter house indicated above, or the foodstuff shipment has been produced in the food establishment/Plant indicated above according to General Requirement for Halal food GSO...2006.

التوقيع: — رقم الهوية: — اسم مشرف الذبح/الإنتاج:
The Name of Slaughter/Production Supervisor: — I.D. No.: — Signature:
Name of Body Director: — اسم مدير الجهة:
Signature: — التوقيع:
Official Halal Seal: — ختم الحلال الرسمي:
Copy to: — نسخة إلى:

PRESHIPMENT INSPECTIE

Onder druk van WTO heeft Saoedi-Arabië zijn ingewikkelde procedure van certificatie van overeenstemming met de SASO-normen (*Saudi Arabian Standards Organization – http://www.saso.org.sa*) vervangen door een nieuw *Kingdom of Saudi Arabia Product Conformity Programme (KSA PCP)* dat valt onder de verantwoordelijkheid van het Saoedische Ministerie van Handel en Industrie (MoCI; www.mci.gov.sa). Voor meer details – zie verder.

D PRODUCT-CERTIFICATEN

NORMALISATIE EN CERTIFICERING

Bij invoer van de meeste industrie- en consumentengoederen moet een conformiteitsattest (*Certificate of Conformity-CoC)* kunnen worden voorgelegd. Dat is ook het geval voor veiligheidsuitrusting, blusapparaten en liften die onder de controle van het *General Directorate of Civil Defense of the Ministry of Interior* vallen.

Het certificaat geeft aan dat de goederen voldoen aan de technische voorschriften van de Saoedi-Arabische standaardiseringsorganisatie SASO (*Saudi Arabian Standards Organization)* (dus zoals de CE-normering in de EU, de TR's in Rusland enz.). Deze technische voorschriften betreffen in het bijzonder de bescherming van de volksgezondheid, van de consument, van de nationale veiligheid, de religieuze en openbare orde en de bescherming tegen bedrieglijke praktijken.

Naast met de mogelijk toepasbare Saoedische normen moet worden rekening gehouden met de technische voorschriften van de *GCC Standardization Organization (GSO)*.

Goederen gecontroleerd door de volgende ministeries en overheidsinstanties behoeven geen CoC:

- *Ministry of Agriculture*: bijv. dieren, planten, pesticides, landbouwmachines
- *Ministry of Interior*: bijv. wapens en munitie, bepaalde gevaarlijke chemicaliën, (para-)militaire goederen
- *Ministry of Interior* en zijn agentschap, de *Saudi Food and Drug Authority (SFDA)*: bijv. voedingswaren, farmaceutica, medisch material.

Het certificeringsbeleid wordt beheerd door de *Ministry of Commerce and Industry (MoCi)*. Zijn *Resolution No. 6386 in 1425 H* vormt de juridische basis voor alle CoC's en de accreditatie van de nationale en buitenlandse instanties.

Er bestaan drie verschillende procedures voor afgifte van een CoC. Afhankelijk van de frequentie waarmee goederen naar het Koninkrijk Saoedi-Arabië worden geëxporteerd, kan de exporteur kiezen tussen één van deze drie procedures:

1. De eerste mogelijkheid is vooral geschikt voor exporteurs die occasioneel naar Saoedi-Arabië exporteren. De goederen worden individueel getest en geïnspecteerd. De organisatie die de test uitvoert, levert het SASO CoC af. Registratie is niet vereist.

2. Een tweede mogelijkheid is geschikt voor uitvoerders die op regelmatige basis naar Saoedi-Arabië exporteren. Het bedrijf moet in de eerste plaats een registratie bekomen en er volgt een type-inspectie van de goederen. Daarna volstaan occasionele controles.

3. Een derde mogelijkheid behelst een typegoedkeuring en een productvergunning voor de uitgevoerde goederen. Dit is geschikt voor exporteurs die ook naar andere landen exporteren met soortgelijke certificeringsvereisten. Producten met een licentie zullen niet elke keer bij invoer gecontroleerd worden.

Sinds het voorjaar van 2012 vereist de Saoedische douane een afzonderlijk CoC per land van oorsprong van de goederen en per fabrikant als de zending meerdere oorsprongen en/of producenten betreft.

Sedert 1 januari 2014 bestaat een vast tarief voor de eerste procedure:

- USD 300 per CoC (inclusief: inspectie, 1 container en geldig voor goederen met één land van oorsprong)

- Bijkomende kosten:

  - USD 25 per bijkomende CoC voor elk bijkomend land van oorsprong;
  - USD 175 per bijkomende container gedekt door dezelfde CoC.

Certificeringsbedrijven die in België actief zijn en geaccrediteerd zijn voor Saoedi-Arabië:

SGS (http://www.sgs.com/en/Public-Sector/Product-Conformity-Assessment-PCA/Saudi-Arabia-SGS-Mandate.aspx)
SGS Belgium NV - SGS House
Noorderlaan 87
2030 Antwerpen
+32 3/545.44.00
+32 3/545.44.99
Contact: Anuschka Wens
anuschka.wens@sgs.com
+32 3 545 44 75
+32 3 545 44 06

Intertek (http://www.export2saudi.com/)
KSA PCP Country Office France
3 Rue Edmond Mailloux BP 609
27106 Val de Rueil Cedex
France
+33 2 32 63 31 65
+33 2 32 09 30 87
E-mail: info.paris.gs@intertek.com
Contact: Leila Senouoa
http://www.intertek.com/government/product-conformity/exports/saudi-arabia/

De nationale GCC-standaardisatieorganisaties, waaronder SASO, werken samen in de *GCC Standardization Organization (GSO)*. De werkgroepen van de GSO werken normen en standaarden uit voor de hele GCC, zoals op gebied van halalcertificatie, laagspanningsmateriaal en de *Gulf Toys Technical Regulation (GTTR)*.

Momenteel wordt binnen de GCC een "rapid alert system" voor goederen onderworpen aan standaarden en normen, naar analogie met de *GRASF* (*Gulf Rapid Alert System for Food*). Via dit systeem werden al meerdere geharmoniseerde maatregelen ingesteld voor de controle en vrijgave van verschillende non-food consumentengoederen, die nog verder ontwikkeld zullen worden.

BIJZONDERE VOORSCHRIFTEN

◇ Dieren en producten van dierlijke oorsprong

Bedrijven die landbouwproducten willen invoeren en verhandelen moeten zich laten registreren bij het *Ministry of Agriculture*. Deze registratie is vereist om – waar nodig – een invoervergunning te kunnen aanvragen.

Zendingen met levende dieren of producten van dierlijke oorsprong zijn onderworpen aan veterinaire controle in het douanekantoor van binnenkomst en moeten vergezeld gaan van de juiste sanitaire certificaten, uitgereikt door een bevoegde dierenarts in het land van herkomst.

Voor bepaalde producten zijn bijkomende certificaten vereist die bij het veterinair gezondheidscertificaat moeten gevoegd worden of als apart stuk moeten worden voorgelegd. Het gaat dan o.m. om:

- *Certificate of Dioxin Content*, voor kippenvlees, eieren, melk en producten die daarmee gemaakt zijn
- *Halal Certificate* (zie ook het hoofdstuk over etikettering van voedingswaren voor meer informatie)
- *Horse Passport*, voor levende paarden
- *Pedigree Certificate*, voor levende dieren met een stamboom
- *Radiation Certificate*, voor bepaalde vleesproducten.

Certificaten uitgegeven door de bevoegde autoriteiten in Europese lidstaten of door erkende laboratoria worden aanvaard indien voldoende informatie wordt verstrekt. Na een positieve inspectie aan de grens van de GCC zal door de bevoegde dierenarts van het *Ministry of Agriculture* een *Veterinary Release Certificate for Animals and Animal Products* worden uitgereikt.

De invoer van varkens en alle producten waarin producten van varkens zijn verwerkt is strikt verboden.

Goederen die een verplichte veterinaire keuring moeten ondergaan mogen enkel via de volgende grensposten worden ingevoerd.

- Luchthavens:
  - King Abdul Aziz Airport, Jeddah
  - King Fahd Airport, Al Dammam
  - King Khaled Airport, Riyadh
  - Prince Muhammad bin Abdul Aziz Airport, Medina

- Havens:
  - Jizan Port
  - Jeddah Port
  - Al Dammam Port
  - Riyadh Dry Port

- Over land:
  - Al-Bathaa' grenspost (grens met Verenigde Arabische Emiraten)
  - Al-Haditha grenspost (grens met Jordanië)
  - Al-Rak'i grenspost (grens met Koeweit)
  - Al-Tual grenspost (grens met Yemen)
  - Jadidat Ar'ar grenspost(grens met Irak)
  - King Fahd brug, Al Dammam
  - Salwa grenspost (grens met Qatar)

Bijkomende beschermende maatregelen kunnen worden opgelegd bij de invoer van bepaalde levende dieren en dierlijke producten, bijvoorbeeld als gevolg van het uitbreken van een besmettelijke ziekte. Europese exporteurs worden door de Saoedische *Ministry of Agriculture* aangeraden om een brief te sturen naar het Ministerie, met het verzoek tot een officiële inspectie van hun formele controlesystemen en vleesverwerkende inrichtingen.

◇ Bedreigde plant- en diersoorten

Saoedi-Arabië is lid van de *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES).* Voor de invoer van soorten die onder de Conventie vallen dient een *Approval to Import Endangered Species and Products Thereof* te worden verkregen bij de *Saudi Wildlife Authority (SWA).*

De vereiste invoervergunning kan enkel worden verkregen nadat in het land van herkomst (i.c. België) een uitvoervergunning werd uitgereikt. In België is de FOD Volksgezondheid hiervoor bevoegd.

◇ Zaden, Planten en Plantaardige producten

Bedrijven die in Saoedi-Arabië landbouwgoederen of producten willen invoeren of verhandelen moeten zich laten registreren bij de *Ministry of Agriculture*. Na registratie kunnen zij bij dit Ministerie de vereiste invoervergunning aanvragen.

De *Seeds and Seedlings Law* regelt voor de hele GCC de registratie en handel in zaai- en plantgoed. Voor de handel in zaai- en plantgoed dat genetisch gemanipuleerde organismen bevat (*Genetically Modified Organisms – GMO)* en de invoer van giftige of verdovende planten zijn aparte toelatingen vereist.

Hoewel Saoedi-Arabië geen lid is van de *International Union for the Protection of New Varieties of Plants (UPOV)* is de Saoedische wetgeving sterk vergelijkbaar met de UPOV-bepalingen. De bescherming van kwekersrechten wordt beheerd door de *King Abdulaziz City for Science and Technology (KACST).*

Plantgoed voor aardappels is onderworpen aan specifieke invoervoorwaarden, die jaarlijks worden vastgelegd voor het komende landbouwseizoen. Deze voorwaarden omvatten volgende elementen:

- lijst van aardappelziektes waarmee de lading niet besmet mag zijn
- lijst van overige ziektes die slechts beperkt mogen aanwezig zijn (bijvoorbeeld minder dan 1% van de levering)
- scheuten mogen bij invoer niet hoger zijn dan 10 mm
- de toegelaten hoeveelheid natuurlijke grond die bij de levering aanwezig is (bijvoorbeeld 0.5% van het totale gewicht; de grond mag ook geen aaltjes bevatten)
- verplichte behandeling met een aangepast fungicide

- het productieproces in het land van oorsprong moet volledig onder controle van de bevoegde autoriteiten van het land vallen
- lijst van aanbevolen aardappelvariëteiten
- toegestane klassen en groottes van de aardappelen
- voorschriften voor de verpakking (bijvoorbeeld linnen zakken) en het gewicht
- verplichte behandelingen (o.a. met fungicides) lijst van toegestane aardappelvariëteiten.

Goederen onderworpen aan een fytosanitaire controle worden geïnspecteerd in het douanekantoor bij invoer. De goederen moeten vergezeld zijn van gezondheids- en stralingscertificaten. Ladingen met zaden moeten bovendien begeleid zijn van de specifieke certificaten, meestal een zaadtestcertificaat en een certificaat na labo-analyse die de eigenschappen en de zuiverheid attesteren. Daarnaast is ook een certificaat vereist voor de behandeling van de zaden met pesticides, meer bepaald via het beroken van het zaad.

Certificaten uitgegeven door de bevoegde overheden of erkende laboratoria uit de EU-lidstaten worden aanvaard indien alle relevante informatie wordt verstrekt.

Goederen onderworpen aan een fytosanitaire inspectie mogen ingevoerd worden via alle grensposten aangegeven in de paragraaf Dieren en producten van dierlijke oorsprong en via de bijkomende toegelaten grensposten hieronder:

- Haven:
  - Al Jubayl Port

- Over land:
  - Alab grenspost (grens met Yemen)
  - Al-Khadra grenspost (grens met Yemen)
  - Al-Wadi'a grenspost (grens met Yemen)

Voor nadere gegevens over de procedure voor invoer van meststoffen en middelen tot bescherming van de planten, zie het hoofdstuk over "Chemische substanties en gevaarlijke stoffen" hieronder.

Voedingswaren en dierenvoer

Vlees en bijproducten daarvan, bedoeld voor menselijke consumptie, mogen enkel worden ingevoerd van vleesverwerkende bedrijven die degelijk geaccrediteerd en geïnspecteerd zijn door het land van export. Daarvoor moeten de bevoegde autoriteiten van het exporterende land en Saoedi-Arabië eerst een overeenkomst sluiten over onder meer het aantal en de aard van de veterinaire en sanitaire standaarden. Eventueel moeten nog andere stappen worden gezet, totdat de buitenlandse zakenpartner uiteindelijk goedgekeurd kan worden.

Accreditation of Foreign Meat Manufacturers

Vooraleer voedingswaren, ook stalen voor handelsdoeleinden, worden vrijgegeven moeten zij een inspectieprocedure ondergaan in het douanekantoor van invoer in het kader van de *Imported Food Control E-services (IFCES)*, ingesteld door het Saoedische Voedselagentschap (*Saudi Food and Drug Authority (SFDA).* De initiële online registratie van invoerders en douaneagenten die met voedingswaren in aanraking komen is verplicht op http://frcs.sfda.gov.sa.

Daarnaast worden er momenteel *LMCES* (*Local Markets Contol E-services)* opgericht die de opvolging na invoer en marketing van de producten moeten verzekeren. Natuurlijke personen of rechtspersonen die voedingswaren op de markt willen brengen in Saoedi-Arabië, zoals producenten, distribiteurs of groothandels, moeten een LMCES-account aanmaken op de bovenvermelde website op basis van hun commerciële registratie voor deze activiteit.

De geijkte certificaten, uitgegeven in het land van oorsprong, moeten worden ingediend voor douaneklaring en toegang tot de markt. Afhankelijk van het type goederen kunnen volgende documenten worden gevraagd:

- *Certificate of Analysis*
- *Manufacturer's Ingredients Certificate for Foodstuffs*
- *Health Certificate for Certain Foodstuffs* in het geval van verwerkte goederen of goederen die voor de productie daarvan moeten dienen

- *Halal Certificate* voor vlees en vleesproducten (kan ook vereist worden of aangeraden zijn voor andere voedingswaren of producten die in contact komen met het menselijk lichaam, zoals cosmetica en medicijnen).

De verantwoordelijke overheid in Saoedi-Arabië is de *Saudi Food and Drug Authority (SFDA)*, Food Sector, Imported Food Department, 3292 Northern Highway, Al Nafal Unit 1, SA-Riyadh 13312-6288, telefoonnummers: +966 1 2038222, 2759222, extentie: 2222, faxnummers: +966 1 2751164, 2757238, 2751921.

Een *GCC Rapid Alert System for Food (GRASF)* werd opgericht om informatie aangaande de veiligheid van voedingswaren en materialen die in contact komen met voedingswaren op te volgen. Deze data wordt doorgegeven via een centraal punt op de website van het GRASF-systeem, https://grasf.sfda.gov.sa en zorgt ervoor dat de benodigde informatie rechtstreeks doorgegeven wordt aan de andere leden van het netwerk, de nationale contactpunten van het GCC.

De databank van GRASF bevat alle bedrijven die te maken hebben met geïmporteerde of lokaal geproduceerde voedingswaren, dus binnen- en buitenlandse voedingsbedrijven, hun erkende agenten, groothandels en voedselproducenten die een vergunning hebben en geregistreerd zijn in Saoedi-Arabië en andere GCC-lidstaten.

Invoerders, uitvoerders en producenten van dierenvoer (bijvoorbeeld: ruw voer, samengesteld voer en niet-medicinale voedingsadditieven) moeten zich in Saoedi-Arabië registreren bij de *Animal Feed National Registry (AFNR)* dat eveneens onder de SFDA valt. Registratie kan via http://afnr.sfda.gov.sa/Account/RegisterAccount.aspx. De AFNR is nog een bèta-versie en bevindt zich met andere woorden nog in een testfase.

Farmaceutica, narcotica en medische apparaten in Saoedi-Arabië

In principe mogen medicinale, plantaardige en gezondheidsproducten enkel op de markt gebracht worden via een speciaal erkende lokale agent. Lijsten van agenten en geregistreerde producten zijn beschikbaar bij de *Saudi Food and Drug Authority (SFDA).*

Daarnaast moeten invoerders zich laten erkennen als geregistreerde farmaceutische groothandel of als apotheker of moeten ze een *Registration of Importers of Veterinary Medicines* verkrijgen van het *Ministry of Agriculture*. Veterinaire geneesmiddelen moeten naast de marketingtoelating van de SFDA ook als geneesmiddel geregistreerd worden bij de *Ministry of Agriculture.*

De documentatie die moet overgemaakt worden om de marketingtoelating en invoerdersregistratie aan te vragen bevat gewoonlijk de hieronder opgesomde certificaten. Indien de vermelde producten niet toegelaten waren voor hun invoer, moet hiervoor bij elke importprocedure opnieuw een specifieke vergunning worden aangevraagd. Een douanevrijgave-certificaat is vereist voor elke feitelijke invoer van geneesmiddelen.

- *Certificate of a Pharmaceutical Product*
- *Certificate of Analysis*
- *Certificate of Good Manufacturing Practice*
- *Free Sale Certificate*

Het recent opgerichte *Saudi Drug Registration (SDR)*-systeem heeft als doel de registratie te vergemakkelijken van medicinale, plantaardige en gezondheidsproducten voor menselijk en veterinair gebruik. De SDR is toegankelijk voor bedrijven geregistreerd in de *Drug Establishment National Registry (DENR)* voor nieuwe aanvragen, hernieuwingen en variaties van bestaande producten. Het *Importing, Batch-release and Clearence System (IBRCS),* is gebaseerd op de DENR en de SDR en verstrekt toelatingen tot invoer en inklaring voor farmaceutische zendingen op de plaatsen van aankomst. Andere functies van het elektronisch systeem omvatten de *Middle East Prices Database (MedPrice),* de *Electronic Common Technical Documents (eCTD)* en een elektronisch facturatiesysteem voor de farmasector.

De SFDA is ook verantwoordelijk voor alle procedures gerelateerd aan de invoer van en handel in narcotica en psychotrope medicijnen en hun precursoren. Indien bedoeld voor geneeskundig gebruik en wetenschappelijk onderbouwd, mogen deze producten worden ingevoerd mits in acht name van bovenstaande procedures. Zoniet is invoer verboden.

Sinds 2012 mogen enkel nog medische apparaten die een markttoelating verkregen van de SFDA op de markt gebracht en in dienst genomen worden in Saoedi-Arabië. Een eenvormigheidsattest (*Declaration of Conformity*) is een voorwaarde voor de registratieprocedures. In-vitro medische apparatuur vereist een voorafgaande toelating tot invoer van deze producten.

Het *Medical Device Shipments Notification System (MDSNS)*, te gebruiken op vrijwillige basis, werd beschikbaar gesteld op http://mdsns.sfda.gov.sa, zodat de douaneprocedures sneller kunnen verlopen in de *Designated Port of Entry (DPOE)* en de zendingskosten voor importeurs dus lager uitvallen. Hoewel Saoedi-Arabië 27 toegangshavens en - luchthavens heeft, mag medisch materiaal enkel via de volgende DPOE's ingevoerd worden:

- King Khaled International Airport, Riyadh
- Dry Port, Riyadh
- Jeddah Islamic Sea Port, Jeddah
- King Abdul-Aziz International Airport, Jeddah
- King Abdul-Aziz Sea Port, Dammam
- King Fahd International Airport, Dammam
- King Fahd Causeway, Dammam
- Hadithah Port, grens met Jordanië
- Batha Port, grens met Verenigde Arabische Emiraten.

Cosmetische bereidingen vereisen een *Customs Release Certificate for Cosmetic Products* en moeten voldoen aan de Saoedische en GCC-standaarden. Voor maatregelen tot vaststellen van de conformiteit en controle van de etikettering verwijzen we naar onderstaande hoofdstukken.

Chemische stoffen en gevaarlijke producten

Saoedi-Arabië is lid van de *Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade* (Verdrag van Rotterdam inzake de procedure met betrekking tot voorafgaande geïnformeerde toestemming ten aanzien van bepaalde gevaarlijke chemische stoffen en pesticiden in de internationale handel).

De Conventie verbiedt de export van bepaalde chemische substanties zonder toestemming van het land van invoer. Via een *Prior Informed Consent (PIC)-procedure,* ofwel een voorafgaande geïnformeerde toestemmingsprocedure, informeert het land van bestemming het land van herkomst of zij een bepaald chemisch element wenst te ontvangen en informeert het land van export het andere land over gegevens van de zending. De overeenkomst vereist ook dat alle partijen het secretariaat van de Conventie verwittigen bij elke verandering van nationale wetgeving betreffende een verbod of een strenge beperking t.a.v. een bepaald chemisch product.

Voor de eigenlijke verzending moet informatie over de eigenschappen van de chemicaliën worden geleverd, moeten de etiketteringsvoorwaarden correct worden toegepast en specificaties zoals de HS-code in de zendingsdocumenten correct worden opgenomen, zodat de chemische stof veilig kan worden vervoerd.

Bedrijven die landbouwgerelateerde chemicaliën en meststoffen willen invoeren en verhandelen moeten zich registreren bij de *Ministry of Agriculture*. Deze registratie is noodzakelijk voor het verkrijgen van invoervergunningen voor meststoffen en pesticiden.

Pesticiden bestemd voor huishoudelijk gebruik zijn onderworpen aan conformiteitsprocedures en staan onder controle van het *Ministry of Health*. Veterinaire bereidingen bedoeld voor de veesector werden in bovenstaande paragrafen reeds behandeld. De invoer van chemische substanties anders dan voor gebruik in de landbouw vereisen doorgaans een *Permit to Import Chemical Substances* .

Daarnaast vallen bepaalde chemicaliën onder de verantwoordelijkheid van andere overheden: narcotica en psychotrope medicijnen en aanverwante, bijvoorbeeld, worden gereguleerd door de *Ministry of Health*, zie de hoofdstukken over farmaceutica. Een invoervergunning voor wapens, munitie, explosieven en andere gevaarlijke chemicaliën (*Permit to Import Arms, Ammunition, Explosives and Further Dangerous Chemicals)* moet dan weer aangevraagd worden bij het *General Department of Weapons and Explosives* dat onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken *(Ministry of Interior)* valt.

Voor alle gevaarlijke producten die ingevoerd en verhandeld worden moet volgens de Saoedische wetgeving steeds een *Material Safety Data Sheet (MSDS)* ter plaatse voorhanden zijn.

◇ Afval

Saoedi-Arabië is lid van de Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan. Daarnaast bestaat er een regionaal akkoord binnen zowel de GCC als de *Kuwait Regional Convention.* De verantwoordelijke overheid voor dit *Protocol on the Control of Marine Transboundary Movements and Disposal of Hazardous Waste and Other Wastes* is *de Regional Organization for the Protection of the Marine Environment (ROPME)*, P.O. Box 26388, KW-13124 Safat, telefoonnummer: +965 53121403, faxnummer: +965 5324172, 5335342.

Vergunningen kunnen worden aangevraagd bij de *Presidency of Meteorology and Environmental Protection (PME), Environmental Protection Administration, General Department of Chemical Safety and Hazardous Waste, Waste and Hazardous Waste Department*, P.O. Box 1358, SA-Jeddah 21431, telefoonnummers: +966 2 6520044, 6517832, faxnummer: +966 2 6518960, 6517832.

Machines en materiaal bedoeld voor de verwerking van vast of vloeibaar afvalmateriaal of voor milieuvriendelijke oplossingen voor vervuiling, water management of gelijkaardige vereisen eveneens een *Permit to Import Environmental Technologies* van de *Presidency of Meteorology and Environmental Protection*.

E VERPAKKING EN ETIKETTERING

OPGAVE LAND VAN OORSPRONG

De Douanecirculaires Nos. 99/S/43/M en 72/11/M, respectievelijk gepubliceerd in 2008 en 2009, verfijnen de praktische uitvoering van de etiketteringswetten voor geïmporteerde goederen zoals die al sinds decennia bestaan.

Elk goed dat Saoedi-Arabië binnenkomt, moet voorzien zijn van een onverwijderbare vermelding van het land van oorsprong op het product zelf. Dit kan, bijvoorbeeld, via gravure, borduurwerk, drukwerk of stempelwerk, afhankelijk van de aard van het product. Slechts bepaalde producten kunnen van deze verplichting tot rechtstreekse etikettering worden ontslaan, bijvoorbeeld wanneer het onmogelijk is om het etiket te bevestigen omwille van het kleine formaat of omwille van de aard van de producten (bijv. poeders of vloeistoffen) of indien het product door de etikettering zou kunnen beschadigd raken. In zulke gevallen kan het toegelaten zijn om de oorsprong via een etiket op de verpakking aan te duiden.

Het is belangrijk te vermelden dat eender welke suggestie van oorsprong op het product kan beschouwd worden als een oorsprongsmarkering die, indien zij de verkeerde oorsprong suggereert, aanleiding kan geven tot douanesancties. Daarom is het aan te raden om enkel het werkelijke land van oorsprong te vermelden. Bij twijfel is het raadzaam om de invoerder te contacteren, bijvoorbeeld wanneer goederen van verschillende oorsprong zijn samengebracht in één product (bijvoorbeeld voor assemblagestukken).

Wanneer goederen bij aankomst niet voldoen aan de regelgeving, mag de geadresseerde de etikettering binnen twee weken verbeteren onder douanetoezicht in de douaneterminal zelf of in de opslagplaatsen van de invoerder. In alle andere gevallen moeten de goederen worden teruggestuurd, verkocht of vernietigd. De boete voor foutieve oorsprongsmarkering bedraagt tenminste 5.000 SAR.

De oorsprongsmarkering moet de exacte benaming van het land van oorsprong bevatten (de vermelding «European Union» zonder verdere specificatie volstaat bijvoorbeeld niet).

VERPAKKINGSMATERIAAL

Hooi en stro mogen worden gebruikt als verpakkingsmateriaal, maar wordt onderworpen aan fytosanitaire controle. Daarnaast moet ook in overweging worden genomen dat verpakkingen vaak in openlucht worden opgeslagen, zodat deze zeker waterdicht en beveiligd tegen diefstal moeten zijn. Ook moet de verpakking schokbestendig zijn, gezien ze ruw behandeld kan worden. Instructies voor de correcte behandeling van verpakkingen moeten in het Arabisch worden vermeld.

Alle verpakkingsmateriaal dat in contact moet komen met voedingswaren, zowel plastiek, metaal, glas, karton als gelaagd materiaal of plastic wegwerpverpakkingen (zoals schaaltjes, bekers, rietjes, kookmateriaal etc.) moet voldoen aan de regelgeving opgenomen in Circulars Nos. 197/1431 H en 584/1431 H. Het internationaal kenteken voor voedingswaar (een glas en een vork) moet zichtbaar worden aangebracht op alle materiaal bestaande uit plastic of plastic componenten.

Elke zending van voorverpakt voedsel of materiaal bestemd voor de presentatie of verpakking van voedingswaar in Saoedi-Arabië moet vergezeld gaan van testresultaten, uitgegeven door een erkend laboratorium in het land van herkomst en gecertifieerd door de Kamer van Koophandel. Dit certificaat/testresultaat blijft in principe geldig voor alle zendingen binnen het jaar na uitgifte, tenzij de hoofdbestanddelen van de verpakking (bijv. grondstoffen of additieven, inclusief kleurstoffen) wijzigen.

ETIKETTERING VAN VOEDINGSWAREN

Voor bepaalde producten, zoals voedingswaren, moet de etikettering verplicht in het Arabisch opgesteld zijn, al worden over het algemeen tweetalige etiketten in het Engels en Arabisch ook aanvaard. De etiketten van voedingswaren moeten de volgende informatie bevatten:

- product- en merknaam
- ingrediënten en additieven (in afnemende volgorde van belangrijkheid)
- netto gewicht (weergave in metriek stelsel)
- land van oorsprong
- naam en adres van de producent
- productie- en vervaldata

Op vlees- en vleesproducten moet vermeld staan dat deze volgens de islamregels vervaardigd werden. Als alternatief voor dit certificaat kan ook een door de GSO goedgekeurde zegel worden aangebracht, beter gekend als *Halal labelling.*

Om ervoor te zorgen dat voedingswaren en verschillende types van producten die in contact met het menselijk lichaam kunnen komen (zoals tandpasta en andere cosmetische producten, en ook medicijnen) makkelijker aanvaard worden, is het aan te raden om ook daarvoor een certificaat of Halal-label te voorzien. Voor commerciële stalen van voedingswaren, niet bedoeld voor verkoop of lokale consumptie, zijn de regels voor etikettering en de vereisten voor vervaldatums meestal niet van toepassing.

ETIKETTERING VAN TABAKSWAREN

Tabakswaren moeten voldoen aan de vereisten van de eengemaakte *GCC-standard No. 246* uit 2011. De benaming van de soort tabak moet correct worden weergegeven in functie van zijn gebruik en de beschrijvingen van de overeenkomstige GCC-norm (bijvoorbeeld kauwtabak of snuiftabak, sigaretten of «*almeassel*»-tabak , voor gebruik in een waterpijp).

Geen enkele bewoording die op een lager risico zou duiden (zoals «*light*», «*medium*» of «*reduced / low tar and/or nicotine*», «*zero tar*» en dergelijke) mag worden gebruikt op de verpakking. Etiketten moeten opgeslagen worden op CD-ROM en ter beschikking worden gesteld op eenvoudig verzoek van de bevoegde overheid. De volgende gegevens moeten rechtstreeks op elke verpakking van tabak of tabakswaren staan (dus niet enkel op de buitenste verpakking of op een gemakkelijk te verwijderen etiket) en dit zowel in het Engels als het Arabisch:

- een gezondheidswaarschuwing over de schadelijke effecten van tabak en tabakswaren, zowel door middel van een afbeelding als in tekst die in het geheel minstens 50% van de oppervlakte van de voor- en achterzijde moet bedekken
- de zin «*For sale in the Gulf Cooperation Council Countries*"
- de hoeveelheid nicotine, teer en koolstofmonoxide.

De volgende meldingen moeten verplicht op de verpakking vermeld staan, ten minste in het Engels:

- naam en merk van de soort
- aantal sigaretten, of gewicht bij het vullen voor andere tabaksproducten
- fabricagedatum – maand en jaar
- batchnummer
- land van oorsprong, productie en verpakking.

ETIKETTERING VAN MESTSTOFFEN

De Saoedische wetgeving rond meststoffen regelt de etiketteringsvoorwaarden voor eenvoudige meststoffen, complexe samenstellingen en bodemverbeteraars. De verpakking moet luchtdicht, hersluitbaar en UV-bestendig zijn (bijvoorbeeld gemaakt van polypropyleen met aan de binnenkant een zak in polyethyleen of specifiek behandeld karton). De etikettering moet de volgende informatie bevatten en opgesteld zijn in het Arabisch of tweetalig in het Arabisch en het Engels.

- naam van de producent en land van oorsprong
- handelsnaam en merk van het product
- producttype en chemische samenstelling
- percentage van alle verwerkte substanties
- netto inhoud van de verpakking
- productie- en verpakkingsdatum
- vervaldatum
- lot- en batchnummer
- toepassingswijze of verwerkingsinstructies.

Bijkomende regels zijn van toepassing op de toelaatbare grootte van iedere verpakking (bijv. 50 kg voor enkelvoudige stikstof-, fosfaat of kaliummeststoffen en tussen 20 en 50 kg voor gemengde meststoffen). Bodemverbeteraars (bijvoorbeeld levende organismen) mogen met niet meer dan 1 kg tegelijk verpakt worden en mogen geen natuurlijke grond bevatten.

ETIKETTERING VAN PESTICIDEN

Etiketten voor pesticides moeten in duidelijk Arabisch en Engels worden opgesteld en mogen niet kunnen worden verwijderd. De etiketten moeten volgende gegevens bevatten:

- handelsnaam van de pesticide
- naam/namen van de actieve substantie(s), de concentratie en ingrediënten daarvan, inclusief oplosmiddelen, additieven en hun concentratieniveau
- land van oorsprong
- naam en adres van de producent
- agent / hoofddistributeur, respectievelijk in Saoedi-Arabië en de GCC
- productiedatum en vervaldatum (uitgedrukt in maand en jaar)
- lokaal registratienummer
- batchnummer
- veiligheidsvoorschriften ter bescherming van mensen en niet geviseerde diersoorten
- eerstehulpmaatregelen, inclusief het tegengif, indien van toepassing
- benaming van doelgroep van behandeling (welk gewas en welke plagen)
- wachttermijnen voor de oogst bij gewassen en voor de slacht voor dieren
- omvang en gewicht van de verpakking, op voorwaarde dat het gewicht van de verpakking varieert tussen ¼ en 1 kg/liter voor vaste/vloeibare substanties bedoeld voor verkoop in de kleinhandel
- aard van de pesticide (bijvoorbeeld vloeibaar of poeder)
- toepassingswijze en methode van gebruik, inclusief mengverhoudingen t.o.v. het gebruik
- informatie over pesticide-materiaal
- classificatie van de pesticide volgens de WHO-classificatie (giftigheidsgraad)
- instructies over de correcte verwijdering van lege verpakkingen
- waarschuwingen en voorzorgsmaatregelen, inclusief een duidelijk en opvallend teken aangebracht op de verpakking dat aangeeft dat deze geconcentreerde en extreem giftige pesticides

bevat, of andere tekens, bijvoorbeeld over de ontvlambaarheid, volgens samenstelling
- voorwaarde voor veilige opslag, inclusief de zin *«Keep the pesticide out of the reach of children»*.

ETIKETTERING VAN COSMETICA

Op de verpakking van cosmetische producten mogen geen medische aanspraken gemaakt worden. Het etiket op cosmetische producten, zowel op het product zelf als op de buitenste verpakking (indien van toepassing), moet de volgende informatie bevatten:

- productnaam en merk of handelsmerk (in het Arabisch of in het Arabisch en het Engels)
- naam en adres van de agent of invoerder in Saoedi-Arabië
- lijst van alle ingrediënten die meer dan 1% uitmaken van het totale gewicht van het product, in afnemende volgorde volgens hun gewicht, met in acht name van de international nomenclatuur voor cosmetische ingrediënten (*International Nomenclature of Cosmetic Ingredients - INCI)*- één enkele lijst op ofwel het product zelf ofwel de buitenste verpakking is gewoonlijk voldoende
- functie van het product tenzij dit al duidelijk blijkt uit de presentatievorm
- bewaarvoorschriften
- batchnummer, productiedatum, geldigheidsperiode (waarvan minstens de vervaldatum in het Arabisch of zowel in het Arabisch als in het Engels moet aangegeven zijn)
- waarschuwingen en/of voorzorgsmaatregelen (in het Arabisch of in het Arabisch en het Engels)
- gebruikersinstructies.

ETIKETTERING VAN ANDERE CONSUMPTIEGOEDEREN

Kinderspeelgoed, bedoeld voor kinderen ouder dan 36 maanden, moeten ofwel een grafische leeftijdswaarschuwing krijgen of een aangepaste tekst met een van de volgende bewoordingen: *«Not Suitable for Children Under the Age of 36 Months»* of *«Unsuitable for Children Under 3 Years Old»*.

Op goedgekeurde radio- en telecommunicatieapparatuur moet het goedkeuringstype aangeduid worden dat werd uitgereikt door *Communications and Information Technology Commission (CITC)* Voor geregistreerde producten is dit etiket facultatief.

Het is aangeraden dat exporteurs de invoerders consulteren voor verder advies over de etikettering. Elke markering die zou kunnen beschouwd worden als respectloos of afwijkend van de Islam moet worden vermeden, op straffe van afwijzing of inbeslagname van de goederen.

GCC Commercial Arbitration Centre in Bahrein http://sites.gcc-sg.org/DLibrary/index-eng.php?action=ShowOne&BID=189 http://www.gcac.biz/new/index.php.

ora

2

ZAKENDOEN IN SAOEDI-ARABIË

In de analyse van de juridische waarde van een contract of overeenkomst is uiteindelijk niet het algemene, theoretische kader relevant, maar de concrete context waarin een ondernemer opereert.

Concreet moet hij zich de volgende vragen stellen:

1. waarvoor heb ik het contract nodig?

2. waar moet het contract worden nageleefd/afgedwongen?

Als men de problematiek vanuit deze analyse benadert, is het altijd belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de redactie van een 'goed' contract, ook in relaties met buitenlandse klanten en leveranciers.

Al te vaak wordt een contract hoofdzakelijk gezien als een instrument om de tegenpartij ergens toe te dwingen en te straffen wanneer zij in haar verplichtingen tekort schiet (als bewijs in geval van geschil). Een contract wordt in veel gevallen inderdaad pas gelezen als er een conflict is gerezen en aangezien veel bedrijven juridisch advies uitstellen tot het ogenblik dat zij volledig zijn vast gereden, worden ook advocaten vaak in eerste instantie geconfronteerd met deze functie van het contract.

Een contract is echter veel meer dan dat:

- het is ook een document waarmee men zich als Europese ondernemer kan verdedigen tegen – mogelijks onterechte – aantijgingen van de tegenpartij. In die gevallen zal de procedure met het oog op zijn uitvoerbaarheid dikwijls voor een Europese rechtbank gevoerd worden en is het belang van de schriftelijke overeenkomst evident;
- een contract kan een bewijsstuk zijn t.o.v. uw bank om een kredietaanvraag te staven;
- goede contracten voorkomen latere interpretatieproblemen, technische misverstanden, wrijvingen allerhande, onnodig tijdverlies, dure procedures enz. Onvoorziene problemen vinden er vaak een aanzet tot oplossing.

Maar de belangrijkste functie van het contract is dat zij een adequaat draaiboek moet vormen van de gemaakte afspraken. Als partijen niet eens over een opsomming van de verplichtingen die zij hebben aangegaan beschikken, hoe kunnen zij die verplichtingen dan ooit nakomen?

Daarom:

- contractonderhandelingen verplichten de partijen duidelijk te formuleren wat zij van elkaar verwachten en waartoe zij zelf bereid zijn. Geschillen ontstaan dikwijls over aspecten van de samenwerking waarover men - al dan niet bewust - niet gesproken heeft;
- contractonderhandelingen kunnen een meer directe, persoonlijke relatie tot stand brengen tussen de personen die bij de exporteur en de importeur instaan voor de uitvoering van de transactie. Problemen kunnen worden opgelost voordat zij tot geschillen uitgroeien en persoonlijke relaties kunnen een basis vormen voor meer intense handel. Bovendien is men doorgaans geneigd overeenkomsten met "bekende" bedrijven met meer loyauteit uit te voeren;
- contracten bevatten richtlijnen en informatie voor collega's die niet bij de onderhandelingen betrokken waren (zo zijn bv. leveringstermijn, technische specificaties, verpakking enz. essentieel voor de productiemensen, de betalingscondities voor de financiële mensen, de leveringsvoorwaarden voor de logistiek, de documentaire verplichtingen voor de boekhouding enz.).

A INTERNATIONALE KOOPOVEREENKOMSTEN

RECHT EN CONTRACTEN

Het kooprecht, en zeker het internationale kooprecht, is 'aanvullend' recht. Dat betekent dat het contract, al dan niet aangevuld door algemene voorwaarden, de eerste bron is van de rechten en verplichtingen die partijen in een internationale commerciële transactie aangaan. Het contract kan dus (behoudens regels van openbare orde) perfect tegen de geldende algemene rechtsregels ingaan.

Het 'aanvullende' karakter van het kooprecht brengt echter ook mee dat het eigenlijk niet mogelijk is om 'iets niet af te spreken'. Als partijen het over een bepaald punt (toepasselijk recht, bevoegde rechtbank, termijn voor klachten over de conformiteit enz.) moeilijk eens worden, durven zij die clausules namelijk wel eens weglaten uit de overeenkomst. Zij stellen het probleem dan uit tot wanneer het zich voordoet. Die werkwijze is bijzonder gevaarlijk.

Als het – ontweken of vergeten – probleem zich dan toch voordoet, zal immers het recht dat op de overeenkomst toepasselijk is (de gebruiken, verdragen, nationale wetgeving enz.) en niet de 'wil der partijen', die duistere punten regelen.

Met andere woorden, ook een twistpunt dat niet uitdrukkelijk geregeld is in een overeenkomst zal steeds een oplossing krijgen. Wat een overeenkomst bepaalt, is dus belangrijk. Maar welke aangelegenheden NIET in het contract geregeld zijn en wat het toepasselijke recht daarover zegt, is dat evenzeer. Hoedt u dus voor een struisvogelpolitiek. De rangorde van toepasselijkheid is:

1. de bepalingen van de koopovereenkomst;

2. de bepalingen van de overeengekomen algemene voorwaarden voor de aspecten die niet in (1) zijn geregeld;

3. de bepalingen van het internationaal kooprecht voor de aspecten die niet in (1) en (2) zijn geregeld, en

4. de bepalingen van nationaal toepasselijk recht voor die onderwerpen die niet door (1), (2) en (3) geregeld zijn.

CONTRACTEN EN MODELCONTRACTEN

Bij het opstellen van een internationaal contract kan men zich laten inspireren door zgn. «modelcontracten». Toch moeten bedrijven steeds voorzichtig blijven bij het gebruik van dergelijke modellen. Een contract moet immers weergeven wat de partij die het contract voorstelt zelf concreet wil en nodig heeft en niet wat een 'gemiddelde' contractant in een 'gemiddelde' situatie nodig heeft.

Iedere bedrijfstak, en zelfs ieder bedrijf, heeft inderdaad zijn specifieke behoeften en zijn eigen bijzondere omstandigheden, die zich niet gemakkelijk in 'modellen' laten vangen. Het contract dat een firma wil voorstellen moet daarmee rekening houden en moet daarom meer zijn dan een losse collage van clausules die toevallig in verschillende 'modellen' of 'checklists' werden aangetroffen.

Bovendien is elk product, elke markt, elke koper en elke verkoper anders en heeft elke partij andere belangen: een ideaal contract voor een leverancier (de verkoper) ziet er dus helemaal anders uit dan een 'ideaal' contract voor de koper.

Internationale commerciële relaties geven tenslotte aanleiding tot andere problemen dan de binnenlandse handel. Contracten die men met binnenlandse contractanten gebruikt, kunnen daarom niet zonder meer naar het buitenland 'geëxporteerd' worden. Het heeft m.a.w. weinig zin om 'Saoedische modelcontracten' te vragen aangezien de situatie van een internationale transactie met Saoedi-Arabië geheel verschilt van de problematiek van een binnenlandse transactie in Saoedi-Arabië.

Aan de andere kant is het wel degelijk interessant om een 'modelcontract' te gebruiken, maar dan op het niveau van de onderneming. Dat betekent in concreto dat een onderneming 'haar eigen modelcontract' uitwerkt: één goed uitgebalanceerd, nauwkeurig overwogen model dat zij in de situaties waar het toepasselijke recht aan partijen voldoende vrijheid laat om de overeenkomst naar eigen inzichten te organiseren, gaat gebruiken voor elke internationale relatie die zij aangaat.

Op die manier kan de onderneming:

- schaalvoordelen creëren aangezien al haar relaties door dezelfde – of sterk vergelijkbare – contractbedingen worden geregeld, zodat de onderneming ervaringen in één contract toepassen op haar hele contractnetwerk. Bovendien kan één investering in degelijk juridisch advies dan over een hele reeks contracten worden afgeschreven.

- concurrentie in haar eigen distributienetwerk vermijden. Dit is wellicht het belangrijkste voordeel van een model op het niveau van de onderneming, die zo haar onderhandelingspositie versterkt (alle afnemers/leveranciers werken onder deze voorwaarden), een samenhangende organisatie kan creëren (op het gebied van logistiek, prijszetting, verpakking) en vermijdt dat de medecontractanten mekaars contracten gebruiken als argument om hun eigen contractuele situatie te verbeteren.

WEENS KOOPVERDRAG

Aangezien het Koninkrijk Saoedi-Arabië geen lidstaat is van de *UN Convention on Contracts for the International Sale of Goods* van 1980 (CISG of 'Weens Koopverdrag'), bestaat er tussen België – wel een lidstaat – en het Koninkrijk Saoedi Arabië geen gemeenschappelijk kooprecht wat betreft de bepalingen in het CISG.

Tenzij de partijen contractueel toch het CISG van toepassing verklaren (al dan niet als onder deel van hun keuze voor de toepassing van Belgisch recht) bestaat dus het risico dat de overeenkomst wordt onderworpen aan Saoedisch recht.

INTERN RECHT

Verbintenissenrecht in Saoedi-Arabië wordt beheerst door de conservatieve Hanbalirechtsleer van de Sharia, die voor een fundamentalistische en letterlijke interpretatie van de Koran staat. De Hanbalischool is de meest liberale van de vier soennitische scholen met betrekking tot de vrijheid om te contracteren. Elk contract dat niet specifiek onder de Sharia verboden wordt is juridisch bindend.

Afgezien van de bepalingen van de Sharia, wordt Saoedisch handelsrecht gebaseerd op drie belangrijke basiswetten. De eerste is de uitgebreide *Commercial Court Law* (Royal Decree No. 32 of 1350 H. [1931 G.]), voornamelijk gebaseerd op het Ottomaanse Handels-en Zeerecht, dat op zijn beurt werd geïnspireerd door het Franse Wetboek van Koophandel (het grootste deel werd inmiddels verlaten en vervangen door nieuwe, gespecialiseerde wetten). Het tweede is de *Negotiable Instruments Law* (Decree No. 37 of 1383 H. [1964 G.]) die voor het grootste deel de bepalingen van de Uniforme wetten of de wisselbrieven en de cheque (*Geneva Uniform Law of Bills of Exchange* [1930] en *the Geneva Uniform Law of Cheques* [1931]) overneemt, met uitzondering van de bepalingen die volgens de interpretatie ten tijde van de afkondiging in strijd waren met de Sharia. Het gaat in het bijzonder om de bepalingen met betrekking tot de interest. Tot slot werd in 1965 de *Commercial Companies Law* (Royal Decree No. M/6 of 1385 H. [1965 G.]) geïntroduceerd die de Franse en andere westerse bedrijfsstructuren gedeeltelijk overneemt.

Het islamitische recht kent dus geen algemeen verbintenissenrecht dat van toepassing is op alle types van contracten. De Sharia werd wel op vele gebieden van handelsrecht aangevuld met moderne wetgeving voor bepaalde bijzondere verbintenissen zoals verkoop, verhuur, agentuur en garantie. Bepaalde regels die van toepassing zijn op bijvoorbeeld verkoopovereenkomsten, gelden dus niet noodzakelijk voor garanties, en vice versa.

De Hanbali-school huldigt het algemeen rechtsbeginsel dat is vervat in het adagium "*Het contract is het recht van de partijen*» (Al Aqd Shari'at Al Muta'aqdin). Dit betekent dat de partijen in een contract principieel vrij hun onderlinge rechten en verplichtingen kunnen invullen. Deze contractvrijheid wordt enkel beperkt door de verbodsbepalingen van de Koran en een aantal gevestigde principes van de Sharia. De belangrijkste van deze beginselen zijn;

A) *Riba* (rente): De Koran verbiedt riba (de passieve opbrengst van geld) in de krachtigste bewoordingen. Riba is een ongerechtvaardigde verrijking en het principe omvat een totaal verbod op het in rekening brengen van interest. *Riba* is verboden omdat het een ongelijke onderhandelingspositie verleent aan de partijen bij een transactie, een concept op gespannen voet met de Sharia dat de visie van financiële gelijkheid tussen de partijen voorstaat. Betaling of ontvangst van interest is dus strikt verboden en elke verbintenis om interest te betalen is nietig.

B) *Gharar* (speculatie): Sharia verbiedt contracten die een element van onzekerheid bevatten ("*the rule against gharar*"). Alle fundamentele elementen van een contract (zoals het voorwerp, de prijs en het tijdstip van levering) moeten daarom absoluut zeker zijn voorafgaand aan het aangaan van een contract. Een contractbelofte is dus niet uitvoerbaar wegens het onzeker karakter. Een ander voor de hand liggend aspect van het verbod van gharar is het verbod op financiële transacties met buitensporige risico's.

C) *Maisir* (gokken): Sharia verbiedt transacties die afhankelijk zijn van toeval of speculatie, in plaats van inspanning, om een rendement te bereiken.

D) Onrechtmatige verrijking/oneerlijke praktijken (exploitatie): Overeenkomsten waarbij de ene partij zijn wederpartij oneerlijk exploiteert of waarbij de ene partij ten onrechte verrijkt wordt ten koste van de andere partij zijn verboden op grond van de Sharia.

E) Ongeoorloofd voorwerp/ *Haram*: Het is verboden om verbintenissen aan te gaan die betrekking hebben op iets onethisch of ongeoorloofd (*Haram*). Deze omvatten maar zijn niet beperkt tot alles wat betrekking heeft op gokken, alcoholische producten, varkensvlees, tabaksproducten, wapens en pornografie.

In de praktijk zijn deze verboden van invloed op vele aspecten van moderne commerciële transacties. Het praktische gevolg van contracten met bijvoorbeeld overmatige onzekerheid of te grote risico's is dat ze in hun geheel als ongeldig kunnen worden beschouwd en niet uitvoerbaar zijn voor een Saoedische rechtbank. Hieronder worden een aantal praktische gevolgen en benaderingen van deze principes in commerciële contracten beschreven:

Schade: «*the rule against gharar*» brengt met zich mee dat ook elke transactie vrij moet zijn van onzekerheden en/of speculatie. Deze principes breiden zich uit tot het toekennen van schadevergoedingen door Saoedische rechtbanken die de Sharia toepassen. De Saoedische rechtbanken die de Sharia toepassen kennen gewoonlijk enkel een compensatie toe voor werkelijk geleden, rechtstreekse en meetbare schade.

Schadevergoeding voor toekomstige winstderving, voor schade aan goodwill en reputatie worden gewoonlijk niet toegekend door de rechtbanken. De reden hiervoor is dat deze geacht worden elementen van speculatie te bevatten.

Contractbreuk: De regelgeving betreffende contractbreuk is enkel onderworpen aan de (niet gecodificeerde) Shariawet. Alleen daarom al is het aanbevolen om bij het afsluiten van het contract zo precies mogelijke bepalingen over de voorwaarden en rechtsgevolgen bij niet-uitvoering vast te leggen.

Exoneratiebedingen: Volgens de belangrijkste strekking in de Sharia worden beperkingen op de aansprakelijkheid als niet afdwingbaar beschouwd als gevolg van het verbod op onzekerheden (gharar) in de Sharia. De redenering is dat een exoneratiebeding kan worden beschouwd als een waiver van rechten, nog voor deze rechten daadwerkelijk bestaan. Indien een partij

werkelijke schade kan aantonen, bestaat het risico dat dit toch kan worden gevorderd, onafhankelijk van het bestaan van een exoneratiebeding.

Een andere strekking volgt de redenering dat exoneratiebedingen toch afdwingbaar zijn onder de Sharia omwille van het feit dat de exoneratiebedingen van een contract juist zekerheden inbouwen in deze contracten door de rechten en verplichtingen van de contracterende partijen te definiëren.

Niettegenstaande een akkoord van contractspartijen over een aansprakelijkheidgrens (zgn. *liability cap)*, hanteren de Saoedische rechtbanken toch enige willekeur bij het uitmaken van de aansprakelijkheid van de partijen in overeenstemming met de principes uit de Sharia wat betreft de schade, de toelaatbare bewijzen en de werkelijk geleden schade aangetoond door de partijen. Daarnaast valt op te merken dat het niet mogelijk is om bepaalde types van schade uit te sluiten (winstderving, gevolgschade), gezien deze normaal gezien al door toepassing van de wet worden uitgesloten.

Onrechtmatige beëindiging: de algemene regel onder de Sharia is dat een contract bindend is voor beide partijen en dus door geen van de partijen mag worden beëindigd zonder geldige reden. De vrijheid van contracteren wordt echter ook gerespecteerd. De mogelijkheid tot beëindiging hangt daarom af van de bepalingen uit het contract. Indien deze bepalingen voorzien in beëindiging op verzoek van één van beide partijen, dan is de contractant gerechtigd om het contract te beëindigen.

In het geval het contract niets voorziet in beëindiging op verzoek van één der partijen zal de wet worden toegepast dat een contract in ieder geval bindend is voor beide partijen. Dit betekent ook dat geen van beiden het recht heeft om het contract eenzijdig te verbreken zonder geldige reden. In dit geval is de meest opgelegde sanctie dat de in gebreke zijnde partij alsnog het werk moet vervolledigen volgens de specificaties uit het contract of moet betalen voor de uitvoering van het werk volgens de contractspecificaties.

Boetebeding: boetebedingen worden over het algemeen als geldig en afdwingbaar beschouwd onder de Sharia en de Saoedische wetten. Toch blijft een belangrijke stelregel uit de Sharia dat er geen compensatie kan worden toegekend tenzij er schade werd berokkend. Daarom zullen boetes voor schade of vertraging gewoonlijk enkel worden opgelegd wanneer de schade geleden door de andere partij kan worden aangetoond.

Punitive damages: in elk geval mag de opgelegde boete niet meer zijn dan de bewezen feitelijke, rechtstreekse en meetbare schade voor het verlies dat aan de tegenpartij moet worden vergoed.

Moratoire schadevergoedingen: voorzieningen van dit type zijn niet afdwingbaar onder de Saoedische wetgeving omwille van het verbod op het heffen van interest. Soms kan een clausule wel afdwingbaar zijn door ze op te stellen als volgt:

"the Parties hereto acknowledge that payments of the invoices as stipulated in the Agreement are of the essence. Consequently, the other party agrees that, in case of any default by it in respect of any due price payment, it shall pay a penalty to the Seller in the amount of xxxxxx for every such default".

Voor dergelijke clausules is het aan te bevelen om een vast bedrag (eerder dan een variabel bedrag) met een hoge waarde vast te leggen als boete, om te vermijden dat de constructie beschouwd kan worden als gecamoufleerde interest.

VORMVEREISTEN

Aanbod en aanvaarding zijn, net zoals in ons algemeen verbintenissenrecht, de essentiële elementen van een overeenkomst naar de Sharia. Volgens de Islamitische rechtsleer moet niet aan vormvereisten voldaan zijn voor de totstandkoming van een geldig contract. Er is, formeel gezien, dus geen geschrift nodig om een geldige internationale koopovereenkomst af te sluiten, te wijzigen, aan te vullen, te aanvaarden enz.

Een aanbod leidt tot een overeenkomst, wanneer het aanbod aanvaard wordt.

Sommige zakenlui hebben niet de gewoonte uitermate lange contracten op te stellen welke de rechten en plichten tussen beide partijen strikt regelen. Zo verloopt een koop doorgaans door de aanvaarding van een eenvoudige bestelling. Dit betekent echter dat vele verplichtingen tussen de partijen stilzwijgend overeengekomen worden.

In internationale overeenkomsten is een geschrift dus toch essentieel. Zonder geschrift is het bijvoorbeeld moeilijk om het bestaan en de precieze inhoud van de gemaakte afspraken te bewijzen. Daarom worden internationale koopovereenkomsten met Saoedi-Arabië niettemin best schriftelijk aangegaan.

TAAL

Partijen zijn in principe vrij de taal te kiezen voor hun internationale contractuele afspraken met Saoedische contractanten. De meeste contracten met Saoedische bedrijven worden volledig in het Engels opgesteld. Als de partijen hun overeenkomst zowel in het Arabisch als in het Engels opstellen, is het verstandig om aan te geven welke versie als de authentieke moet worden beschouwd. Men moet opletten dat hierbij geen juridische waarde verleend wordt aan een taalversie waarvan men de inhoud niet begrijpt of niet door een 'eigen' adviseur heeft laten verifiëren.

VRIJWARING

Het Saoedische recht volgt het standpunt van de Malikischool met betrekking tot conformiteit en vrijwaring. De Islamitische wet met betrekking tot contracten voor de verkoop van goederen, zoals toegepast in Saoedi-Arabië, vereist daarom dat de verkoper de koper vrijwaart voor uitwinning en voor verborgen of koopvernietigende gebreken (conformiteit). De koper moet het aangekochte goed onmiddellijk onderzoeken en de verkoper binnen een ' redelijke ' termijn in kennis stellen van de gevonden gebreken. De protestperiode voor conformiteitsgebreken bedraagt één jaar na levering van het verkochte goed aan de koper (die termijn kan contractueel worden verlengd, verkort of opgeheven). Van dit principe wordt afgeweken als de verkoper op bedrieglijke wijze de koopvernietigende (verborgen) gebreken verzwijgt. Een vordering voor vrijwaring is onontvankelijk wanneer het gebrek gekend was bij de koper op het moment van het sluiten van de overeenkomst.

EIGENDOMSVOORBEHOUD

Hoewel het niet ongewoon is in de Saoedische zakelijke praktijk, zijn contractuele bepalingen van eigendomsvoorbehoud voor de Saoedische rechter maar in beperkte mate uitvoerbaar omdat ze in strijd zijn met sommige bepalingen van de Sharia. Onder de Sharia hebben verkoopcontracten een volledige uitwerking, ook met betrekking tot de overdracht van de eigendom en dit onmiddellijk na de totstandkoming van de overeenkomst. De partijen mogen door middel van een overeenkomst niet afwijken van dit principe.

PRODUCTAANSPRAKELIJKHEID

In ernstige gevallen kunnen gebrekkige producten aanleiding geven tot strafrechtelijke veroordelingen. Meer bepaald, wie producten op de markt brengt die niet voldoen aan de door de *Saudi Arabian Standards Organization (SASO)* vastgelegde standaarden, maakt zich onder bepaalde omstandigheden strafbaar onder de *Anti-Commercial Fraud Law* (Royal Decree No. M/11 van 29/5/1404H).

Deze wet moet de consumenten beschermen en legt daarvoor bepaalde kwaliteitseisen op aan leveranciers van goederen. De wet verbiedt fraude bij de verkoop van een goed met betrekking tot de identificatie, oorsprong, gewicht of afmeting, vervaldatum of marketing. Dit betreft elk product dat niet voldoet aan de geldende normen of dat wordt verkocht door misleidende of bedrieglijke beweringen. Overtredingen die voedingswaren betreffen kunnen bijvoorbeeld leiden tot een gevangenisstraf van 7 tot 90 dagen. Een verkoop van goederen die deze wetgeving overtreedt is onderhevig aan confiscatie zonder vergoeding of terugbetaling van de prijs.

Sancties bij overtreding zijn ernstig, maar het ontbreken van onrechtmatige opzet kan een verdediging vormen.

Ook verwijzen we naar het hoofdstuk over agentuur in verband met verplichtingen van de partijen. De agent staat namelijk niet alleen in voor de kwaliteit van de geleverde goederen, hij moet ook het nodige onderhoud en wisselstukken voorzien met behulp van technische assistentie van de principaal.

VALUTA EN BETALING

De *Saoedi Riyal* (SAR) is vrij converteerbaar. Er zijn geen beperkingen op de financiële transacties behalve deze die gelinkt zijn aan het verbod op invoer en gebruik van Israëlische valuta.

Saoedi Arabië voert een beleid waarbij de Saoedische riyal aan de Amerikaanse dollar gekoppeld is aan een *fixed rate* van 1 USD = 3.75 SAR. Het *SAMA, het Saudi Arabian Monetary Agency*, is niet enkel de centrale bank van Saoedi Arabië, maar is ook een Staatsfonds.

Over het algemeen gebeuren binnenlandse transacties in Saoedische contracten in open account (*rekening courant*). Bij een levering in open account levert de leverancier en betaalt de afnemer binnen de overeengekomen betalingstermijn, zonder dat hier bijzondere zekerheidsstellingen of documenten aan te pas komen. De levering en de betaling vinden dus niet plaats op hetzelfde tijdstip. Dit brengt een zeker risico met zich mee. Het is dan ook nodig vertrouwen te hebben in de tegenpartij en zeker te zijn wat diens kredietwaardigheid betreft.

Internationale transacties worden – zeker wanneer de partijen nog geen gevestigde commerciële relatie hebben opgebouwd – meestal via documentair krediet geregeld.

B AGENTUUR EN DISTRIBUTIE

INLEIDING

Juridisch vergen eenmalige exporttransacties met Saoedi-Arabië doorgaans (uitgezonderd de leveringen van producten die onder bijzondere gezondheids- en hygiënevoorschriften vallen zoals farmaceutica) niet de aanstelling van een vertegenwoordiger of de oprichting van een andere aanwezigheidsstructuur ter plaatse. Om goederen op een duurzame wijze op de Saoedische markt te brengen, moet iedere exporteur er, op welke manier ook, toch zijn aanwezigheid verzekeren.

Omdat het voor een Belgisch (KMO) bedrijf niet altijd evident is om in Saoedi-Arabië een bijkantoor of dochtervennootschap op te richten, onder meer omwille van de beperkingen op buitenlandse investeringen, en omdat niet elke onderneming over de middelen beschikt om op elke verre markt een eigen distributienetwerk uit te bouwen, wordt vaak een beroep gedaan op een plaatselijke agent of distributeur die de goederen op deze buitenlandse markt brengt. De opstartkosten en het risico zijn een stuk lager en je moet de tussenpersoon pas betalen NADAT de omzet werd gerealiseerd, wat er voor zorgt dat deze werkwijze voor velen een voor de hand liggende keuze is.

Deze keuze betekent echter wel dat de exporteur een deel van zijn zelfstandigheid zal moeten afstaan en hiermee ook een deel van de controle over de manier waarop de afzetmarkt wordt bewerkt. Al kan via zeer precieze contractuele afspraken iedere gekozen exportstrategie en iedere distributietechniek op maat gesneden worden.

Daartegenover staat dan weer dat een lokale vertegenwoordiger of verkoper doorgaans beter op de hoogte is van de noden en de mogelijkheden van de markt. Het opbouwen van een klantenbestand gaat veel sneller dan wanneer de exporteur zelf zijn klanten moet zoeken.

In Europa, waar het statuut van de handelsagent door de Richtlijn 86/653/EEG van 18 december 1986 geharmoniseerd werd, bedoelt men met een agentuur (*commercial agency*) de techniek

waarbij een natuurlijke persoon of vennootschap als zelfstandige tussenpersoon wordt aangesteld om in naam en voor rekening van de vertegenwoordigde firma (de 'principaal') op te treden. De handelsagent koopt de goederen dus niet zelf aan om ze nadien te verkopen, maar de vertegenwoordigde firma zal de orders rechtstreeks aan de klant leveren en factureren. De leverancier neemt dus geen financieel risico op de tussenpersoon, maar rechtstreeks op de klant.

Hiertegenover staat de distributeur, ook importeur, wederverkoper, concessionaris of alleenverkoper genoemd, die wel zelf de goederen van de exporteur koopt om ze daarna in een bepaald gebied ('rayon') door te verkopen. Bij een distributeur zijn er m.a.w. twee verkoopfacturen: één van de exporteur aan de wederverkoper en één van de wederverkoper aan de klant en de tussenpersoon zal zich doorgaans van de invoerformaliteiten kwijten. In dit geval is niet de eindklant, maar de tussenpersoon de debiteur van de exporteur.

AGENTUUR IN SAOEDI-ARABIË

In Saoedi-Arabië wordt, net als in de meeste andere landen van het Midden-Oosten, – en zoals dat in de *common law*-traditie ook het geval was – geen zeer strikt onderscheid gemaakt tussen handelsagentuur en de distributie/wederverkoop. Beide systemen van vertegenwoordiging zijn wettelijk verstrengeld en worden geregeld door de *Commercial Agency Regulation* van 1962 (*Royal Decree no. M/11 d.d. 20/2/1382H (22/7/1962)*) en de *Rules for the Implementation of the Commercial Agency Regulations* van 1981. Ook de techniek van de franchising wordt trouwens door deze wetgeving geregeld.

Meer informatie: http://www.mci.gov.sa/en/LawsRegulations/SystemsAndRegulations/SystemOfCommercialAgencies/Pages/default.aspx

Deze *Regulations* zijn gebaseerd op het – toenmalige, want naar aanleiding van de toetreding tot de WTO opgeheven – principe dat buitenlandse ondernemingen niet rechtstreeks op de Saoedische markt mogen verkopen, maar hiervoor een tussenpersoon met de Saoedische nationaliteit moeten inschakelen.

In het verleden waren alle trading-activiteiten dan ook exclusief voorbehouden voor Saoedische bedrijven zodat een buitenlandse leverancier buiten de directe levering aan een afnemer, geen enkele verkoop- of distributieactiviteit mocht ondernemen. Wanneer een exporteur zich op lange termijn wilde engageren op de Saoedi-Arabische markt, kon dit enkel door een agent (*Agent)* of distributeur (*Distributor)* in te schakelen.

Als gevolg van de toetreding van Saoedi-Arabië tot de WHO werd het land wel verplicht om vanaf december 2009 buitenlandse meerderheidsparticipaties tot 75% in distributiebedrijven toe te laten in bepaalde sectoren, voornamelijk in de retail (verkoop aan de eindafnemer), in de autohandel en de tussenhandel. Een overeenkomstige wetswijziging en uitvoeringsmaatregelen werden nog altijd niet doorgevoerd zodat buitenlandse bedrijven de facto nog altijd aangewezen zijn op een *'agent'*.

De functie van handelsagent blijft, net als voorheen, voorlopig uitsluitend voorbehouden aan Saoedi-Arabische staatsburgers. *Article 2* uit de *Rules for the Implementation of the Commercial Agency Regulations van 1981*:

> *"Non-Saudi persons, whether natural or legal, shall not act as commercial agents in the Kingdom of Saudi Arabia. And the capital of Saudi companies functioning as commercial agencies shall be entirely Saudi. Also, the board of directors, as well as those authorized to sign on their behalf, shall be Saudis."*

Bovendien is het vanuit de praktijk ook bijna onmogelijk om zonder tussenkomst van een lokale '*agent*' in Saoedi-Arabië te verkopen aangezien de klant zelf vaak niet de aansprakelijkheid van de douaneformaliteiten (inclusief inzake productaansprakelijkheid) wil dragen en de buitenlandse leverancier hiervoor niet over de vereiste vergunningen beschikt. Zelfs als de '*agent*' enkel als '*facilitator*' optreedt (commissionair) terwijl de contractuele relaties rechtstreeks tussen leverancier en eindklant moeten worden gesitueerd, betekent dit dat de facturatie vaak over deze '*agent*' verloopt waardoor we administratief met een situatie van 'wederverkoop' te maken hebben.

VORMVEREISTEN

Elk contract moet schriftelijk worden vastgelegd *(Art. 10 Implementing Rules)* op straffe van nietigheid. Daarnaast moet de overeenkomst volgens de wet worden geregistreerd bij het Ministerie van handel en industrie *(Art. 3 commercial Agencies Regulation, 6-15 Implementing Rules)*. Dit is echter geen dwingende voorwaarde voor het contract. De partijen kunnen hun rechten ook zonder registratie laten gelden maar de vertegenwoordiger/agent loopt dan wel het risico van een aanzienlijke geldboete. Het is de agent die een (gelegaliseerde) kopie van de overeenkomst (in het Arabisch) binnen de drie maanden na ondertekening moet neerleggen bij het Ministerie, welke autonoom beslist over te gaan tot registratie (na controle van de inhoud van de overeenkomst).

Article 6:
No one shall assume the tasks of the commercial agent unless enrolled in the register prepared for that purpose in the Ministry of Commerce and Industry. The registration application must be submitted within three months from the validation of the agreement. Applications for registration in that register, along with the other registration credentials, shall be shall be submitted to the Deputy Minister of Commerce and Industry. Branches, after receiving the application, must send them to the Deputy Minister to study the validity of the contract and documents to be registered by the competent department.

Wanneer het *"Model Agency Agreement"* (zie hieronder) gebruikt wordt, is dit doorgaans geen probleem.

De artikelen 10 en 11 van de *Implementation Rules* bepalen dat bij het opmaken van de agentuurovereenkomst, deze tekst een aantal 'minimale vermeldingen' moet bevatten. Het gaat onder meer om een duidelijke identificatie van de partijen, een opsomming van de rechten en plichten van deze partijen, het voorwerp van de agentuur, de bevoegdheden van de agent, het rayon, de dienst na verkoop, de duur en wijze van hernieuwing van de overeenkomst, de beëindiging of het tenietgaan van de overeenkomst en de registratie ervan.

Om hierbij enige houvast te bieden werkte het Saoedische ministerie van handel in 1982 een *"Model Agency Agreement"* uit dat aan al deze minimumvereisten beantwoordt. De mate waarin rekening moet gehouden worden met het modelcontract uitgegeven door het Saoedische ministerie van handel is omstreden. Het is echter wel zo dat er in de praktijk regelmatig naar terug gegrepen wordt, maar het zou te ver gaan om aan dit document een normatieve geldigheid toe te kennen (zoals dit af en toe wel gebeurt). Toch mag men niet uit het oog verliezen dat hoe meer men in zijn contract van het modelcontract afwijkt, hoe preciezer alle formuleringen zullen moeten zijn en hoe langer het dus ook zal duren om het contract op te stellen.

Met het oog op de registratie is het ook vaak gemakkelijker om dit model als basis voor de organisatie van de contractuele relaties te

hanteren – want de administratie 'herkent' de tekst. Dat belet echter niet dat de partijen dit model niet moeten gebruiken en de vrijheid hebben – en best ook gebruiken – om een eigen overeenkomst op te stellen die rekening houdt met hun eigen specifieke belangen.

EXCLUSIVITEIT

De *Commercial Agencies Law* voorziet geen exclusiviteit. Lange tijd werd agentuur in Saoedi-Arabië steeds als exclusief beschouwd, maar dit is niet langer het geval. Voor zover geen exclusiviteit overeengekomen werd kan de leverancier voor dezelfde productgroep en hetzelfde gebied in principe meerdere vertegenwoordigers / agenten aanstellen. Dit heeft gevolgen voor de registratie. Een buitenlandse principaal kan nu dus meerdere geregistreerde overeenkomsten voor hetzelfde rayon hebben, waar dit vroeger niet mogelijk was. Bij een exclusieve agent zal echter nog steeds eerst de schrapping uit het register moeten gevraagd worden bij beëindiging van de overeenkomst vooraleer een nieuwe overeenkomst kan afgesloten worden wat de procedure om een nieuwe agent aan te stellen aanzienlijk kan verlengen.

In Art. 4 van hogergenoemd modelcontract wordt de keuze gelaten om het rayon van de agent te bepalen over één of meerdere provincies of het hele land. Er kan beter specifiek vermeld worden of exclusiviteit geboden wordt of niet.

BEVOEGDHEID

De Saoedische *Commercial Agency Law* blijft vaag wat betreft de bevoegdheid van de agent. Dit kan leiden tot onzekerheid of bepaalde rechtshandelingen gesteld door de agent bindend zijn voor de principaal of niet. Daarom is het aangewezen om een clausule in de agentuurovereenkomst te voorzien dat de bevoegdheid van de agent om rechtshandelingen te stellen in naam en voor rekening van de principaal duidelijk aflijnt.

Article 1: *The commercial agency related to the Commercial Agency Law, and its amendments, refers to all those dealing with producers or taking their place in their respective countries to do business, be they agents or distributors, including all kinds of agency and distribution, for profit, commission or facilities of whatever kind. This includes the agencies of sea, air and land transport, and any other agencies determined by a resolution to be issued by the Minister of Commerce.*

The agent or distributor may deal with sub-distributors, within the scope of the agency area. The main distributor, however, remains accountable for the statutorily enforced commitments towards consumers. As for the agencies of the services addressed by the law of the relation between the foreign contractor and Saudi agent, all provisions of the mentioned law (issued upon the Royal Decree no. M/2, dated 20/1/1398H (corresponding to 31/12/1977) must be put into force.

Artikel 1 van de Implementing Rules bepaalt dat een agent in Saoedi-Arabië sub-agenten kan aanduiden. In dat geval zal de agent aansprakelijk zijn ten aanzien van de consumenten voor de handelingen van zijn sub- agenten.

RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE AGENT

De agent staat volgens art. 3 van de *Implementing Rules* in voor de dienst-na-verkoop tot één jaar na de beëindiging van de overeenkomst. De agent staat niet alleen in voor de kwaliteit van de geleverde goederen, hij moet ook het nodige onderhoud en wisselstukken voorzien met behulp van technische assistentie van de principaal. De verkochte goederen moeten overeenstemmen met de normen (kwaliteit, veiligheid, enz.) welke in Saoedi-Arabië van toepassing zijn.

De agent draagt de verantwoordelijk om de buitenlandse onderneming hierover correct te informeren. Bijkomend kan een confidentialiteitsclausule opgenomen worden om mogelijke fabrieksgeheimen, technische informatie enz. te beschermen. De agent moet voorts zijn taken naar behoren uitvoeren en de principaal naar best vermogen bijstaan. Verder zal de agent ook promotie voeren en de producten van de principaal op de markt aanprijzen. De agent mag hiervoor het handelsmerk van de principaal gebruiken. Het is aan te raden dit handelsmerk eerst te beschermen in Saoedi-Arabië vooraleer goederen effectief op de markt te brengen.

Het kan – afhankelijk van het voorwerp van de vertegenwoordiging – aangewezen zijn om de opdracht van de agent nader te preciseren (bv. stockverplichtingen, dienst na verkoop, opleiding, rapportering, inklaring, marktinformatie, minimumomzet, enz.).

RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE PRINCIPAAL

De principaal zal als tegenprestatie een commissie verschuldigd zijn. Hoe deze commissie begroot wordt (percentage/vast bedrag, en op welke orders/tussenkomsten), wanneer deze opeisbaar wordt en hoe deze uitbetaald wordt (wijze van betaling, tijdstip), moet in de overeenkomst afgesproken worden. Goederen die zonder tussenkomst van de agent, maar in diens rayon, verkocht worden, geven in hoofde van de agent eveneens recht op een (indirecte) commissie. Een bijzondere contractuele regeling voor dergelijke rechtstreeks leveringen (indirecte commissie) is dan ook aangewezen. De principaal heeft verder de verplichting de goederen zoals overeengekomen te leveren (tijdstip, plaats, wijze, timing, hoeveelheden). Tot slot is deze ook verantwoordelijk voor fouten door hem begaan, welke schade toebrengen aan de agent.

VERGOEDING

In Saoedi-Arabië zijn opzegvergoedingen theoretisch enkel mogelijk wanneer zij contractueel voorzien zijn en wordt er doorgaans geen uitwinningsvergoeding of andere compensatie voorzien. Toch kan de principaal gehouden zijn tot het vergoeden van de schade geleden door de agent omwille van de opzegging of niet hernieuwing van de overeenkomst (‘*improper termination*’). Bijvoorbeeld wanneer de opzegtermijn van drie maanden, zoals opgenomen in het model, niet werd nageleefd. Zowel voor de principaal als voor de agent geldt met andere woorden dat enkel een vergoeding toegekend wordt in geval van ernstige tekortkoming door de tegenpartij, bij inbreuk op een contractbepaling, of wanneer bijkomende vergoedingen in de overeenkomst werden opgenomen. Hoewel het geen verplichting is, zullen de meeste principalen de agent eveneens een goodwill-vergoeding toekennen voor de aangebrachte klanten en het geleverde werk.

DUUR EN OPZEGGING

Het is de gewoonte om een agentovereenkomst af te sluiten voor een (eerder korte) duur met de mogelijkheid tot hernieuwing of opzegging. Het modelcontract stelt voor dit laatste geval een opzegtermijn van drie maanden voor in zijn artikel 5. Het valt aan te raden deze hernieuwing te laten afhangen van het behalen van vooropgestelde doelen (minimumverkoopcijfers ed).

Art. 11-15 in het modelcontract regelen de beëindiging van de overeenkomst. De overeenkomst wordt beëindigd wanneer de uitvoering ervan onmogelijk is geworden, bij zware fout van één van de partijen of zoals voorzien in de overeenkomst.

KINGDOM OF SAUDI ARABIA
MINISTRY OF COMMERCE
INTERNAL COMMERCE CONTROL
CONTRACT OF AGENCY OR DISTRIBUTORSHIP

On this day _____/____/ 14 ____(H), corresponding to _____/_____/19___
this agreement has been made by and between:

(1) _____
__, whose business address is in_____
C.R. No. _____dated
_____, city of: _____
represented herein by _____
_____, (hereinafter referred to as the *"First Party/Principal");*

(2)The Agent/Distributor _____
_____, whose business address is
in_____
_____, C.R. No. _____

dated _____ city
of:_____
represented by _____
____
(hereinafter referred to as the *Second Party/Agent"*).

RECITALS

WHEREAS, both parties desire to enter into an agency of distributorship arrangement to serve their mutual interests and to specify the rights and obligations of each party in such arrangement; and

WHEREAS, the Second Party (Saudi) desires that such relationshjp conform to the requirements of regulations with regard to foreign trade (import and export), specifically the Commercial Agencies Regulations and Amendments thereof in the Kingdom of Saudi Arabia, which regulations require a direct relationship between the business agent or distributor of products and the originator company abroad. Non-saudis are prohibited from engaging in import and export business and commercial agencies in the Kingdom of Saudi Arabia.

Both parties hereby agree as follows:

Article (1) The above recitals shall be considered an integral part of this contract.

Article (2) Both parties agree that the Second Party, as Agent or Distributor *("Agent")* for the First Party shall negotiate and conclude any agreements concerning the products or services subject to this distibutorship agreement on behalf of _____ and in the name of _____.

Article (3) The scope of this agency contract covers the products and services provided by the First Party as hereunder specified.

_____
_____
_____

The Products included in this agency contract are: _____
_____
_____
_____

Article (4) The geographic area covered by this contract shall be _____(specify whether throughout the Kingdom or for a certain region.

Article (5) The term of this contract shall be _____ effective as from _____ renewable automatically for another period unless either party gives at least three months prior written notice of his intention to terminate the contract.

RECIPROCAL OBLIGATIONS

Article (6) Because the Second Party is obligated to guarantee the quality of the products and materials which form the subject of this contract and to provide necessary maintenance and spare parts at reasonable prices when required by consumers, the First Party shall also be obligated to the Agent for the same obligations on such dates and shall provide such spare parts in such amount as may be specified by the Agent. In addition, the First Party shall provide to the Second Party at reasonable prices such spare parts and necessary maintenance through the date one year following the expiry date of this contract or from the time of appointing another agent.

Article (7) The Second Party is obligated under the law of importing country to provide under this Contract only products and materials that are compatible with the approved standard specifications in the importing country. The First Party shall guarantee the quality of these products and materials and ensure that they conform to approved standard specifications in the importing country; the Agent shall not be obligated to receive, or responsible for distribution of, any quantities received from the First Party that are contrary to such required standard specifications.

Article (8) Both parties shall execute this contract in accordance and acknowledged business practices and good faith. Such obligation shall extend to include all activities rendered as part of the contract requirements under generally accepted business practices.

SPECIAL OBLIGATIONS

Article (9) The Second Party shall undertake to:

(a) Provide the premises required for the Agent to run his business in the Kingdom with his own staff, exercise all reasonable care and diligence, and be entitled to make use of the services and technical expertise of the First Party as and when required.

(b) Perform all works necessary to execute contracts locally for promoting and marketing the products, make available the suitable storage areas, open new distribution centers as may be necessary and provide local services within the area covered by the Contract. The Second Party shall, in the performance of this Contract, be entitled to use the First Party's trademark but without any additions or modifications. He shall also exert his best efforts to make such trademark known throughout the area.

Article (10) The First Party shall undertake to:

(a) Pay the Second Party a commission in the amount of _____ of the value of the items sold within the Contract area even if the sales were made directly to a third party by the First Party. Schedule of Payments shall be as follows: _____

(b) Execute the Contract with diligence whether as to observation of good quality products and materials which form the subject of the Contract, or to insure safe and good delivery to the Second Party, or to fulfill obligations regarding quantities and dates specified in the Second Party's orders.

(c) Bear responsibility for the faults of himself and his employees, when such fault results in damage to the Second Party.

EXPIRY, CANCELLATION AND COMPENSATION

Article (11) This contract shall be terminated if performance by either party is rendered impossible, or, upon the death or the loss of competency, or bankruptcy of either party. This contract may also be terminated by revocation upon a substantial failure in execution by the other party.

Article (12) The Agent shall be entitled to compensation for damages which may arise out of the Principal's inability to meet his commitments, according to the Contract, or to business customs.

Article (13) If the Principal refuses to renew or continue work under this Contract, the terminated Agent shall be entitled to reasonable compensation for his activities that may have resulted in the apparent success in the business of the terminated Agent. Specifically, the terminated Agent shall be entitled to compensation for his promotional activities and efforts at client relations that result in goodwill that may accrue to the new Agent.

Article (14) The Principal may claim compensation from the Agent from damages caused as a result of the Agent's abandoning his Agency prior to the expiry of this contract or as a result of any breach of contract by the Agent.

Article (15) Should this contract be improperly terminated or revoked, as a result of which either party sustains damages, the party improperly terminating the contract shall be obliged to compensate the other party for the damages such party sustained, taking into account the extent of efforts made and material and non-material capabilities provided to serve the Agency prior to such improper termination.

CONCLUDING ARTICLES

Article (16) Disputes arising between the parties hereto as a result of the performances under this Contract shall be settled amicably. Should this not be possible, the matter shall be referred to the Committee for Settlement of Commercial Disputes in the Kingdom of Saudi Arabia or to a local arbitration committee in accordance with the regulations for arbitration. In case of a dispute between the Principal and Agent, a new Agency Contract may be granted to a new Agent within the Agency area for the same products or services only after the authority considering the dispute shall have made a final award or decision.

Article (17) This Contract shall be governed by the provisions of regulations prevailing in the Kingdom of Saudi Arabia, specifically the Commercial Court Regulation, Commercial Agencies Regulations and amendments and implementing procedures thereof, and the Arbitration Regulations and the relevant implementing procedures.

Article (18) This Contract has been executed in three copies, with each party receiving one copy. The Second party shall present a certified copy to complete the Contract registration in the Commercial Agencies and Distributors Register with the Ministry of Commerce of the Kingdom of Saudi Arabia.

First Party (Principal)

Name: _____

Signature: _____

Second Party (Agent)

Name: _____

Signature: _____

RISICOANALYSE

Wanneer het wettelijk kader van de '*agency and distributorship*' in het Midden-Oosten naast de Belgische situatie wordt gelegd, bestaan er zowel parallellen als verschillen. Ook de Belgische wetgeving beschermt de handelsagent en de alleenverkoper namelijk wanneer zijn aanstelling in bepaalde omstandigheden door de principaal wordt beëindigd.

Een belangrijk verschil is echter dat de omstandigheden waarbij een agent/distributeur aanspraak kan maken op allerhande vergoedingen in het Midden-Oosten veel sneller vervuld zijn dan bij ons. Bovendien beschikt de agent/distributeur er over zeer verregaande rechtsmiddelen (beslag op invoer, ...) om zijn aanspraken af te dwingen, kan hij via de registratie van de overeenkomst zijn rechten consolideren, laat de lokale wetgeving niet toe dat eventuele geschillen aan buitenlandse rechtbanken of arbitrage worden onderworpen en zijn de lokale rechterlijke instanties soms – in westerse ogen althans – vooringenomen.

Dat maakt het afsluiten van een '*agency and distributorship agreement*' een delicate aangelegenheid.

Aan de andere kant mag het risico niet overdreven worden en zijn er verschillende technieken om de risico's te beperken. In de analyse van de juridische impact van een agentuur- of distributiecontract moet men namelijk vertrekken van de juiste uitgangspunten. Niet het algemene, theoretische kader is immers relevant, maar de concrete context waarin een ondernemer opereert.

a. Commerciële wetmatigheden – juridische structuren

Men moet altijd 'praktisch' blijven. In veel landen van het Midden-Oosten is het namelijk in de praktijk gewoon niet mogelijk te verkopen zonder een lokale partner die de prospectie, de administratieve formaliteiten (certificatie, registratie, ...), de grensformaliteiten (douane, aangiften, ...) en de financiering (L/C, ...) voor zijn rekening neemt. Men kan dan denken wat men wil over het toepasselijke agentuurrecht, maar in feite heeft men alleen de keuze: ofwel

stelt men een agent aan en verkoopt men, ofwel stelt men geen agent aan en verkoopt men niet. Juridische bezwaren zullen hier ondergeschikt zijn aan commerciële noodwendigheden.

Aan de andere kant gaat het meestal om markten die voor de exporteur eerder bijkomstig zijn. Als er iets misloopt in de relatie met de aangestelde agent, laat men de markt gewoon liggen... totdat zich een nieuwe kandidaat-agent aandient. Zonder gegarandeerde opvolging van de aanwezigheid op de markt (als voorwaarde voor nieuwe verkopen) heeft het immers geen zin om te investeren in de juridische beëindiging van lopende agenturen.

Wanneer een nieuwe kandidaat zich aandient, laat u deze laatste 'als Arabieren onder mekaar' de overdracht van de afgesloten agentuur regelen in plaats van te proberen als Europese onderneming via de plaatselijke rechtbanken 'juridisch gelijk' te halen.

Op die manier hoeft u als Europese onderneming niet noodzakelijk 'slachtoffer' te zijn van de restrictieve lokale wetgeving en kan u de nieuwe agent meteen 'testen' op zijn inzet om u te vertegenwoordigen.

Als u kan aanvaarden dat u het contract nooit als een offensief wapen zal gebruiken om in de verschillende markten 'uw gelijk te behalen', kan u het contract perfect uitbouwen als een verdedigingsinstrument tegen onterechte aanspraken van uw agent of distributeur.

b. Recht & rechtbanken – Belgisch of buitenlands?

In die optiek kan het wel degelijk aangewezen zijn om voor eventuele geschillen het Belgisch recht (met uitsluiting van de wet van 13/04/1995 en van 27/07/1961) van toepassing en Belgische rechtbanken bevoegd te verklaren, ook al sluit de lokale wetgeving de toepassing van buitenlands recht en de bevoegdheid van buitenlandse rechtbanken principieel uit.

Het zal u niet helpen om tegen uw agent/distributeur een afdwingbare uitspraak te bekomen die in zijn eigen land kan worden uitge-

voerd (bv. schrapping van de registratie van het contract…), maar het zou kunnen verhinderen dat de agent of distributeur op grond van zijn eigen – voor hem bijzonder gunstige – recht een gerechtelijke of arbitrale uitspraak tegen u kan bekomen die in België (of elders in de EU) uitvoerbaar is.

Door voor toepassing van Belgisch recht en de bevoegdheid van Belgische rechtbanken (of een bepaalde arbitrale instelling) te kiezen, kunnen exporteurs bovendien eenheid brengen in de juridische organisatie van hun internationaal distributienetwerk. Zo vermijden zij concurrentie binnen hun eigen distributienetwerk en versterken zij hun onderhandelingspositie. Als alle agenten/distributeurs hetzelfde contract moeten tekenen, staan zij minder sterk om hun eigen contract door te duwen.

Vroeger bestond de vrees dat de buitenlandse agent of distributeur door de keuze voor de toepassing van Belgisch recht een uitgebreide wettelijke bescherming werd verleend – cumulatief aan die welke zijn eigen, mogelijks dwingende, bepalingen hem verlenen omdat zowel de Belgische agentuurwet, gebaseerd op de Europese Richtlijn 86/653/EEG van 18/12/1986, als de Belgische alleenverkoopwet als zeer 'agent/distributeurvriendelijk' worden ervaren.

Die vrees is evenwel niet terecht.

Wat de handelsagentuur betreft, bepaalt art. 27 van de Belgische agentuurwet (W. 13 april 1995) immers dat deze wet enkel van toepassing is op de 'activiteit van een handelsagent **met hoofdvestiging** in België'. Naar analogie met de Cassatierechtspraak inzake de concessie van alleenverkoop (06/04/2006 - zie verder) kan men dus argumenteren dat de bijzondere bepalingen van de Wet van 13/04/1995 (bv. inzake indirecte commissie, opzegging, klantenvergoeding, de termijn voor het ontslag wegens dringende redenen…) NIET van toepassing zijn voor agenten die, onder toepassing van het Belgische recht, hun zetel in het buitenland (i.c. Saoedi-Arabië) hebben en niet in de Europese Unie actief zijn.

Niettemin blijft het vanuit juridisch oogpunt (commercieel ligt dat minder eenvoudig) verstandig om, als men contractueel voor de

toepassing van Belgisch recht kiest, de toepassing van de Belgische Handelsagentuurwet van 13 april 1995 in de overeenkomst expliciet uit te sluiten.

Ook inzake de concessie van alleenverkoop (*distributorship*) doen Belgische exporteurs er goed aan de contracten die zij met hun buitenlandse partners afsluiten, aan Belgisch recht te onderwerpen.

Wat de toepassing van Belgisch recht op buitenlandse (Arabische) concessies van alleenverkoop betreft, heeft het Belgische Hof van Cassatie, na een lange discussie in de rechtsleer en uiteenlopende rechterlijke uitspraken, op 6 april 2006 namelijk geoordeeld dat de wet van 27 juli 1961 NIET van toepassing is op alleenverkoopovereenkomsten met uitwerking buiten België, die contractueel aan Belgisch recht onderworpen waren. Alleen als het contract de wet van 27 juli 1961 uitdrukkelijk van toepassing verklaart, kan de voor onbepaalde duur aangestelde alleenverkoper de bescherming van deze wet inroepen.

Cassatie oordeelt m.a.w. dat wanneer een verkoopsconcessie uitsluitend buiten het Belgische grondgebied uitwerking heeft – bijvoorbeeld in Bahrein -, ingeval van beëindiging van die verkoopsconcessie, de dwingende bepalingen van de Alleenverkoopwet alleen toepasselijk zijn wanneer de overeenkomst tussen concessiehouder en concessiegever uitdrukkelijk die wet toepasselijk stelt op de overeenkomst tussen de partijen. (cf. http://www.juridat.be/juris/jucn.htm en RW nr. 10, 04/11/2006).

C INTERNATIONAAL PRIVAATRECHT

zain

GESCHILLENBESLECHTING

Hoewel clausules aangaande rechtskeuze en geschillenregeling doorgaans achteraan in de overeenkomst komen en de onderhandelingen 'afsluiten', vormen zij het werkelijke sluitstuk van de juridische organisatie van elke overeenkomst. Omdat dit thema niet tot het 'operationele gedeelte' van de afspraken behoort – de onderneming zou van deze bepaling liever nooit toepassing moeten maken – laten ondernemers deze materie niettemin vaak over aan hun juridische adviseurs...en, omdat zij niet telkens opnieuw advies willen inwinnen, aan standaardoplossingen ('*boilerplate clauses*').

Nochtans volstaat het geenszins om een sluitend contract te onderhandelen als het contract ook op deze problematiek geen antwoord biedt. Minstens even belangrijk is immers de garantie dat koper en verkoper de wettelijke voorschriften en contractuele afspraken ook effectief kunnen afdwingen. De zekerheid m.a.w. dat de prijscalculatie die op basis van de bereikte afspraken werd gemaakt, klopt.

Er bestaan verschillende technieken van internationale geschillenbeslechting die elk hun voor- en nadelen hebben (kostprijs, afdwingbaarheid, snelheid...). Bovendien kunnen de duur en de kosten van procedures, juridische vertegenwoordiging, enz. van land tot land en van procedure tot procedure sterk verschillen. Daarom bestaan geen `standaardoplossingen' en moet een ondernemer voor elke situatie opnieuw onderzoeken welke techniek van geschillenbeslechting het meest geschikt is.

Het antwoord op die vraag hangt af van verschillende factoren:

- bent u waarschijnlijk verweerder (bv. de verkoper die vooraf betaald werd) of eiser (bv. de opgezegde handelsagent)?
- moet de vertrouwelijkheid van de rechtspleging gewaarborgd blijven?
- waar is er uitvoering van het vonnis mogelijk?

Het antwoord op deze vragen zal ook bepalen hoe snel – of hoe traag – de procedure vanuit het standpunt van de betrokken partij idealiter zou moeten verlopen, wat ze mag kosten, of de

uitvoering gemakkelijk moet zijn dan wel quasi onmogelijk, enz. Als intellectuele eigendomsrechten en bedrijfsgeheimen op het spel staan, gaat u bijvoorbeeld best niet naar een openbare rechtbank maar in arbitrage. Als u met ingewikkelde contracten in het Engels werkt, vermijdt u wellicht eveneens best de 'gewone' rechtbanken omdat dan alles naar de taal van de rechtbank moet worden vertaald. Hierbij mag men nooit uit het oog verliezen dat, ook in het geval men in de overeenkomst geen regeling van geschillenbeslechting afspreekt, eventuele geschillen moeten kunnen worden opgelost. Alleen zal in dat geval de door de toepasselijke wetgeving opgelegde werkwijze gevolgd moeten worden en niet de contractueel gekozen techniek.

Dat betekent dat het ontbreken van een keuze in het contract, hetzij voor de geschillenregeling, hetzij voor het toepasselijke recht, niettemin steeds een keuze inhoudt, maar dan voor de wettelijke regeling.

PROCEDEREN IN SAOEDI-ARABIË

Het Saoedische rechtssysteem ondergaat momenteel een grondige hervorming in uitvoering van de nieuwe *Law of the Judiciary*[1] en de nieuwe *Law of the Board of Grievances*[2], die beiden werden aangenomen op 1 oktober 2007 door Royal Decree No. M/78.

Traditioneel wordt de Saoedische rechtspraak gekenmerkt door 4 islamitische scholen/strekkingen: de Hanbali-, de Shafii-, de Hanafi- en de Maliki-school. In het Westen domineerden de Hanafi- en de Shaffischool, terwijl in de Centrale Regio de Hanbalischool de enige bron van rechtsleer was. Na de hervorming zou dat onderscheid moeten verdwijnen en zouden de rechtbanken recht moeten spreken op basis van wat is geschreven in de Koran en de Soenna volgens een eengemaakte rechtsleer en zonder zich te beperken tot één van de hierboven omschreven scholen. Of die intentie realistisch is, is een andere zaak. Jan Brugman (1923-2004), hoogleraar

1 http://adl.moj.gov.sa/ENG/attach/39.pdf
2 http://adl.moj.gov.sa/ENG/attach/40.pdf

Arabisch te Leiden en kenner van het islamitisch recht verklaarde hierover *"Die allesomvattendheid is in de praktijk niet reëel. De onderzoeker die in een concreet geval wil vaststellen wat het islamitisch recht inhoudt staat voor de moeilijkheid dat er nauwelijks of geen bepaling is te vinden" (Brugman 1994: 5).*

De primaire rechtsbron van wetgeving in Saoedi-Arabië, de Sharia, is door Saoedi-Arabië namelijk aangenomen in een ongecodificeerde vorm. De plannen van de minister van justitie tot codificatie van de Sharia stuiten op grote weerstand in het religieuze establishment. Dit, en het ontbreken van gerechtelijke precedenten, heeft geleid tot grote onzekerheid over de inhoud van de wetten van het land en tot veel variatie in de uitlegging en toepassing ervan.

Het Saoedische gerechtelijk apparaat bestaat uit Shariarechtbanken (*al-Mahakim al-Shariy'ah*) aan de ene kant en 'administratieve' rechtbanken (*Diwan Al-Mazalem*) aan de andere kant. De Sharia rechtbanken zijn rechtbanken met een algemene bevoegdheid, en worden over het algemeen belast met geschillen betreffende eigendom, familierecht, onrechtmatige daad en strafrechtelijke zaken. Van de administratieve rechtbanken is de belangrijkste de *Board of Grievances*. Eens de hervormingen volledig zijn uitgevoerd zou de structuur van de rechtbanken er als volgt moeten uitzien:

- Shariarechtbanken:
  - rechtbanken van eerste aanleg (die zijn samengesteld uit *General Courts, Criminal Courts, Personal Status Courts, Commercial Courts en Labour Courts*);
  - hoven van beroep; en
  - the *High Court*

- *Board of Grievances*:
  - de administratieve rechtbanken;
  - de administratieve hoven van beroep; en
  - the *High Administrative Court*.

Zaken van burgerlijk recht tussen private partijen worden gehoord in de *general courts* binnen de Shariarechtbanken.

De *Board of Grievances* doet uitspraak over geschillen (i) tussen Saoedi-overheidsinstellingen en private partijen en (ii) in bepaalde omstandigheden commerciële geschillen tussen particulieren, en was tot voor de justitiehervorming het forum waar een verzoek om tenuitvoerlegging van buitenlandse vonnissen en scheidsrechterlijke uitspraken worden gehoord, daar waar zij nu moeten gehoord worden door een gespecialiseerde "*Execution Judge*" (zie verder).

Bepaalde geschillen vallen onder gespecialiseerde comités, zoals geschillen over cheques, wisselbrieven en orderbrieven vallen onder de *Commission for the Settlement of Negotiable Instruments Disputes*, dat werkzaam is onder de vleugel van de *Ministry of Commerce and Industry*. Andere zijn bijvoorbeeld de *Committee for the Settlement of Banking disputes, en de Committees for Settlement of Labor Disputes*. Deze Comités werken onafhankelijk van de Shariarechtbanken en de *Board of Grievances*.

Na de hervormingen zal de commerciële bevoegdheid van de *Board of Grievances* worden overgeheveld naar commerciële rechtbanken binnen de Shariarechtbanken. Het neemt evenwel reeds enige tijd in om deze nieuwe wetgeving volledig te implementeren.

Op de '*doing business website*' van de Wereldbank (http://www.doingbusiness.org/) kan u voor alle landen ter wereld nagaan hoelang gerechtelijke incassoprocedures gemiddeld lopen en wat ze gemiddeld kosten (ga naar de pagina '*Enforcing Contracts*': (http://www.doingbusiness.org/data/exploretopics/enforcing-contracts).

Wat deze informatie nog interessanter maakt is dat telkens ook de contactgegevens van de advocatenkantoren worden meegedeeld die deze informatie hebben aangebracht.

Uit dit overzicht blijkt dat een gerechtelijke procedure in Saoedi-Arabië gemiddeld trager verloopt dan in België en dat de kostprijs veel hoger oploopt. Dat verklaart wellicht de grote populariteit van alternatieve technieken van geschillenbeslechting. De procesvoering voor alle Saoedische rechtbanken verloopt door een opeenvolging van korte hoorzittingen. Er zijn geen inleidende zittingen of andere pre-trial procedures, de eiser maakt de zaak aanhangig

waarop beide partijen worden opgeroepen voor de eerste hoorzitting. Tussen deze hoorzittingen zijn er intervallen van verschillende weken, en soms maanden, afhankelijk van de caseload (werklast te behandelen dossiers) van de rechter. De rechtbanken volgen geen strikt tijdschema en er bestaat geen limiet op het aantal hoorzittingen dat kan plaatsvinden vooraleer een uitspraak wordt gedaan. Hoger Beroep is mogelijk, maar de mogelijkheid bestaat dat hoger beroep wordt afgewezen zonder motivering.

Saoedi-Arabië – Gerechtelijke procedures (2013)	
Aantal procedures	40
Duur (aantal dagen)	**635**
Dagvaarding en voorbereiding	30
Debatten en vonnis	365
Tenuitvoerlegging	240
Kost (% van de vordering)	**27.5**
Honorarium advocaat	20
Gerechtskost	7.5
Uitvoeringskost	0

België – Gerechtelijke procedures (2013)	
Aantal procedures	26
Duur (aantal dagen)	**505**
Dagvaarding en voorbereiding	15
Debatten en vonnis	400
Tenuitvoerlegging	90
Kost (% van de vordering)	**17.7**
Honorarium advocaat	10
Gerechtskost	4.7
Uitvoeringskost	3

FORUMKEUZE IN SAOEDI-ARABIË

Over het algemeen kunnen partijen in een internationale commerciële overeenkomst – ook naar Saoedisch recht – vrij de in geval van geschil bevoegde rechtbank kiezen.

Opgemerkt moet worden dat in de Saoedische regelgeving geen collisieregels (conflictrecht) erkennen. In het geval een vordering op basis van een overeenkomst waarin buitenlands recht van toepassing is voorligt voor een Saoedische rechtbank, zal de Saoedische rechtbank normaliter het recht van het contract negeren en het Saoedische recht toepassen. De combinatie van een buitenlandse rechtskeuze en de keuze voor Saoedi-rechtbanken werkt dus niet in de praktijk.

Als een Belgisch bedrijf een probleem heeft met een Saoedische partner:

- en bij gebrek aan contractuele regeling het geschil niet aan arbitrage kan onderwerpen;
- of bij gebrek aan goederen buiten Saoedi-Arabië waarop een eventuele uitspraak kan worden uitgevoerd in Saoedi-Arabië moet gaan procederen

... is de kans dan ook zeer groot dat zij haar verlies alleen maar verhoogt zonder enig uitzicht op een exequatur.

RECHTSKEUZE IN SAOEDI-ARABIË

In internationale overeenkomsten moet niet alleen worden onderzocht welke rechtbank (of andere wijze van geschillenbeslechting) bevoegd is in geval van geschil, maar ook welke wetgeving de rechten en verplichtingen die partijen niet in hun contract hebben geregeld (of niet mochten regelen) zal beheersen. Partijen kunnen dit toepasselijke recht in internationale commerciële overeenkomsten doorgaans vrij kiezen, maar de keuze van het toepasselijke recht bepaalt niet noodzakelijk welke rechtbank bevoegd is. Andersom

houdt de keuze van een bevoegde rechtbank ook niet noodzakelijk in dat het recht van het land waar deze rechtbank gevestigd is moet worden toegepast. Om verwikkelingen en de daarbij horende extra kosten en tijdverlies te vermijden, is het niettemin meestal aangewezen om de keuze van de bevoegde rechtbank en het toepasselijk recht op elkaar af te stemmen.

Zoals hierbovenal vermeld erkennen Saoedische 'rechtbanken' de leer van conflictenrecht niet en passen zij geen recht uit andere staten toe. Bovendien hebben België en het koninkrijk Saoedi-Arabië geen verdragsrechtelijke regeling over de rechtskeuze in internationale overeenkomsten. Clausules voor vrije rechtskeuze worden dus niet erkend voor een Saoedische rechtbank.

Bijkomend probleem is dat Saoedi-Arabië – zoals het verenigd Koninkrijk – niet is toegetreden tot het Weens Koopverdrag. Dit verdrag (Verdrag der Verenigde Naties inzake internationale koopovereenkomsten betreffende roerende zaken van 11 april 1980 (*United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods – CISG*) wordt wereldwijd momenteel door 79 landen, waaronder België, toegepast en regelt zaken zoals de totstandkoming, de verplichtingen van koper en verkoper, conformiteit, vrijwaring, rechtsmiddelen in geval van niet-nakoming, risico-overgang, enz. Voor al deze elementen moet dus niet meer worden teruggegrepen naar – minstens voor één der partijen – onbekend nationaal recht.

Partijen kunnen het verdrag niettemin contractueel van toepassing verklaren in hun overeenkomst (zie hieronder). Bovendien geldt het verdrag niet alleen voor internationale koopovereenkomsten gesloten tussen partijen in verdragsstaten, maar ook wanneer volgens de regels van het internationaal privaatrecht het recht van een verdragsstaat van toepassing is. Dat wil zeggen dat een koopovereenkomst tussen een Belgische verkoper en een koper uit Saoedi-Arabië (tenzij de partijen het verdrag uitdrukkelijk uitsluiten) ook onder het Weens Koopverdrag valt als partijen kiezen voor toepassing van Belgisch recht. Via de ratificatie maakt het Weens Koopverdrag namelijk deel uit van het Belgisch recht.

EXEQUATUR

Saoedi-Arabië trad op 14 September 1952 toe tot de *Arab League Convention for the Enforcement of Judgements* en in 1995 tot het *Protocol on the Enforcement of Judgments Letters Rogatory, and Judicial Notices issued by the Courts of the Member States of the Arab Gulf Co-operation Council (GCC- Protocol)*.

Hieruit volgt dat elke gerechtelijke uitspraak met kracht van gewijsde uit eender welke lidstaat van de Arabische Liga of de GCC en elke arbitrale uitspraak uit een GCC-lidstaat uitvoerbaar is in Saoedi-Arabië na exequatur zonder dat er opnieuw een procedure ten gronde moet worden gevoerd (nieuw onderzoek van de feiten en procesvoering). Enkel de overeenstemming met de Sharia en de openbare orde mag worden gecontroleerd.

Met de Westerse landen (en met België) bestaat geen dergelijke verdragsrechtelijke regeling.

Tot 14 februari 2013 moest iedere partij die de uitvoering wil van een gerechtelijke of arbitrale uitspraak afkomstig van buiten de Arabische Liga of de GCC daartoe een verzoek indienen bij de *Board of Grievances*. Onder de nieuwe *Execution Law*, afgekondigd door Royal Decree No. M/53 d.d. 13.8.1433 AH (14 juli 2012)[3] moeten de aanvragen voor de uitvoering van buitenlandse vonnissen en scheidsrechterlijke uitspraken bij een uitvoeringsrechtbank of *"Execution judge"* worden ingediend.

De tekst van deze maatregel kan worden ingeladen op: http://adl.moj.gov.sa/ENG/attach/257.pdf. Zij past in de hierboven beschreven hervorming, ingesteld door de *Law of Judiciary*, Royal Decree No. M/78 of 19th Ramadan 1428 Hejra (1 oktober 2007).

3 Royal Decree No. M/53 dated 13.8.1433 AH, the Resolution of the Council of Ministers No. 261 dated 12.8.1433 AH and the circular of the Minister of Justice No. 13/T/4687 dated 10.9.1433 AH, http://adl.moj.gov.sa/ENG/attach/257.pdf.

De nieuwe *Execution Law* betekent een grote stap in de richting van harmonisatie van het Saoedische recht met de internationale standaarden voor de vereenvoudiging van de tenuitvoerlegging van arbitrale uitspraken. De oprichting van een gespecialiseerde rechtbank, en specifieke procedures van toepassing op de tenuitvoerlegging moeten, in theorie, garanderen dat de grond van de zaak niet zal moeten worden herzien.

Omdat de procedure voor de *Board of Grievances* langdurig en omslachtig was, bestaat de hoop dat een procedure voor een rechter die gespecialiseerd is in deze materie tot meer resultaat zal leiden. Het zal interessant zijn om te zien hoe de nieuwe *Execution Law* in de praktijk zal worden uitgevoerd door de Saoedische rechter in het licht van de bepalingen van het Verdrag van New York inzake de tenuitvoerlegging van *New York Convention on the Enforcement of Foreign Arbitral Awards* uit 1958 en het *Riyadh Convention on Judicial Cooperation* uit 1983 die alle twee door Saoedi-Arabië geratificeerd werden.

Artikel 11 van deze nieuwe Execution Law bepaalt onder meer dat

- de partij die om uitvoering vraagt moet aantonen dat de buitenlandse gerechtelijke uitspraak niets inhoudt dat in strijd is met de Sharia of de openbare orde in Saoedi-Arabië. Eén van de meer fundamentele principes van het Islamitische recht is dat de betaling of de ontvangst van interest in welke vorm ook is verboden, en bijgevolg zal de *"Execution Judge"* weigeren om dat deel van een vonnis uit te voeren dat interesten vaststelt of zelf gebaseerd is op een berekening aan de hand van de geldende rentetarieven.
- ook moet aangetoond worden dat de rechtbanken van het land waar de uitspraak gedaan werd een Saoedische uitspraak op dezelfde manier zouden erkennen en uitvoeren als een binnenlandse uitspraak (reciprociteit).
- dat de gerechtelijke uitspraak kracht van gewijsde heeft en dat geen beroep meer mogelijk is.
- een buitenlands vonnis kan niet in strijd zijn met een uitspraak die werd gedaan in laatste aanleg van een Saoedische rechtbank, en geen geschil inzake een procedure tussen dezelfde partijen

en met hetzelfde onderwerp kan aanhangig zijn voor een Saoedische rechtbank

[...]

"Article 11

Notwithstanding the provisions of treaties and conventions, the execution judge may not enforce any court judgments and orders passed in any foreign country except in cases of equal treatment and after verifying the following:

1. *That the Saudi courts are not competent to hear the case in respect of which the court judgment or order was passed and that the foreign courts which passed it are competent in accordance with the international rules of jurisdiction set down in the laws thereof.*
2. *That the litigants to the case in respect of which the judgment was issued were duly summoned, properly represented and enabled to defend themselves.*
3. *That the court judgment or order has become final in accordance with the law of the court that passed it.*
4. *That the court judgment is in no way inconsistent with any judgment or order previously passed by the Saudi courts.*
5. *That the judgment does not provide for anything which constitutes a breach of Saudi public order or ethics.*

[...]

Het valt echter nog te bezien wat het effect van deze bepalingen zal zijn in de praktijk. Het is namelijk bijzonder moeilijk te voorzien of uitspraken van buitenlandse rechtbanken (of arbiters) die niet thuis zijn in het Saoedische recht of islamitische concepten wel of niet de Saoedische openbare orde schenden. De toekenning van een interestvordering (of *riba*), wat bij ons zeer gewoon is, volstaat namelijk al om de uitvoering te verhinderen omdat dit onder Sharia verboden is. Toch blijft de nieuwe *Execution Law* belangrijke stap in de richting van de integratie van de internationale rechtsbeginselen en vormt zij een sterke aanvulling op de nieuwe arbitragewetgeving in Saoedi-Arabië (zie hieronder).

ARBITRAGE

Geschillen in internationale handelstransacties kunnen ook via arbitrage worden beslecht. Een scheidsrechterlijk of arbitragebeding is een afspraak waarbij de partijen in hun contract overeenkomen om eventuele toekomstige geschillen niet aan een gewone (staats) rechtbank voor te leggen, maar aan een vrij gekozen instantie of aan vrij gekozen personen. Arbitrage is dus geen minnelijke regeling, maar leidt tot een bindende (buitengerechtelijke) uitspraak die de partijen moeten uitvoeren. Eenmaal zij een arbitrageclausule hebben ondertekend, kunnen zij hun zaak niet meer voor een gewone rechtbank brengen. Arbitrage heeft een aantal voordelen:

- kortere procedure (zeker voor complexe geschillen)
- vrije rechts- en taalkeuze (geen noodzaak tot vertaling van de contractstukken)
- geheime en informele procedure (bv. waar confidentialiteit belangrijk is)
- onafhankelijker, vooral wanneer een arbiter in een derde land oordeelt in geschillen met overheid of staatsbedrijven
- meer ruimte voor pragmatisme en billijkheid
- een wereldwijd verdrag (New York Convention, 1958) tot erkenning van arbitrale uitspraken (awards)

Toch is arbitrage niet altijd de beste oplossing:

- (vaak) geen hoger beroep mogelijk
- kostprijs (arbiters zijn duurder dan rechtbanken)
- problemen in verband met voorlopige maatregelen en dwanguitvoering
- bepaalde materies zijn uitgesloten van arbitrage

ARBITRAGE OVEREENKOMST

Arbitrage is een kwestie van overeenkomst tussen partijen. Partijen zijn bijgevolg vrij om hun arbitrage overeenkomsten te structureren en naar eigen goeddunken in te richten. Dit laat de partijen toe om hun eigen regels te schrijven en de arbitrale werkwijze aan te passen volgens de behoeften van hun transacties.

In een arbitrageovereenkomst is het niet voldoende het bevoegde college aan te duiden in een standaardclausule. Ook aan andere punten moet aandacht besteed worden: de werkingssfeer van de overeenkomst (welke geschillen?), de toepasselijke rechtsregels, de zetel van de procedure, het aantal arbiters dat aangeduid wordt (doorgaans één of drie), de nationaliteit van deze arbiter(s), de taal van de arbitrage, een confidentialiteitsclausule. Partijen kunnen kiezen voor geïnstitutionaliseerde arbitrage-instanties of zij kunnen zelf het volledige kader vaststellen waarbinnen de arbiters zullen optreden. De partijen kunnen een clausule van een bestaande arbitrage-instantie overnemen met de verwijzing naar het gekozen arbitragehof.

Een arbitrageovereenkomst kan de vorm aannemen van een clausule die geïncorporeerd wordt in het principale contract tussen de handelspartners, in een aparte overeenkomst of in een *"submission agreement"* waarmee partijen, na het ontstaan van een geschil, overeenkomen om via arbitrage te werken.

Zeker gezien de (quasi-) onmogelijkheid om Belgische vonnissen ten uitvoer te laten brengen in Saoedi-Arabië, is arbitrage een belangrijk alternatief. Het is namelijk niet voldoende om gelijk te krijgen in een zaak, men moet ook zijn gelijk kunnen opleggen.

Saoedi-Arabië heeft een nieuwe *Law of Arbitration* aangenomen in 2012, (Royal Decree No. M/34 van 16 april 2012), die de oude *Arbitration Law* van 1983 vervangt. Deze nieuwe wetgeving bouwt voort op de internationale best practice om een nieuw arbitragesysteem te creëren.

De tekst van deze nieuwe wet kan u inladen op: http://www.mci.gov.sa/en/LawsRegulations/SystemsAndRegulations/AbitrationSystem/Pages/default.aspx

[...]

2nd Part
Arbitration Agreement

9th Article:

1- The arbitration agreement may be earlier to the dispute, whether it is independent, self-contained, or contained in a particular contract. Also, the arbitration agreement may be later to the dispute, even if there is a suit concerning it before the competent court. In this case, the agreement shall specify the issues covered by the arbitration, or the agreement is null and void.

2- The arbitration agreement shall be written, or it is null and void.

3- The arbitration agreement is considered written if it is included in a document issued by the parties of the arbitration, or if it is included in their exchanged documented correspondences, or telegrams, or other means of electronic communication, or written. And the indication in some contract or the referral in it to a document that includes a condition of arbitration is considered an arbitration agreement. It is also considered in effect of a written arbitration agreement all referrals - in the contract - to the provisions of a model contract, or an international agreement, or any other document containing an arbitration conditions only if the referral is clear in considering this condition a part of the contract.

10th Article:

1- It is valid to agree on arbitration only for those who have the disposition of their rights whether a natural person - or his representative - or a legal person.

2- It is permissible for governmental authorities to agree on arbitration only after the approval of the Prime Minister, unless there is a text of the special laws that allows it.

11th Article:

1- The court, to which a dispute with an arbitration agreement is brought, shall judge with the inadmissibility of hearing the claim

if the defendant refutes by that before any request or defense in the claim.

2- Bringing the suit referred to in the preceding paragraph shall not deviate from starting the arbitration proceedings, or continuing, or delivering the arbitration award.

12th Article:

Subject to the provisions in the paragraph (1) of the ninth Article of this law, if it is agreed on arbitration during the hearing of the dispute before the competent court, it shall decide to refer the dispute to arbitration.

[...]

De nieuwe *Law of Arbitration* heeft radicale veranderingen aangebracht, door het reduceren van de betrokkenheid van de Saoedische rechtbanken en door het toestaan van een grotere vrijheid van de partijen om de structuur die de arbitrage leidt te bepalen.

De nieuwe wetgeving is van toepassing op alle arbitrageprocedures gevoerd in Saoedi-Arabië, en op de internationale arbitrageprocedures gevoerd buiten Saoedi-Arabië, indien de partijen van het geschil hebben ingestemd om de arbitrageprocedure te onderwerpen aan de bepalingen uit de nieuwe wet.

De arbitrage hoeft niet te worden gevoerd in het Arabisch wanneer de partijen of het scheidsgerecht hebben gekozen om een andere taal (bijv. Engels) te gebruiken. Deze bepaling is vooral handig voor internationale partijen en zeker in de gevallen waar de onderliggende contracten niet in het Arabisch werden afgesloten.

Het scheidsgerecht moet het materiële recht toepassen dat in de arbitrageovereenkomst werd gekozen door de partijen. Het arbitragepanel moet bestaan uit één of meerdere arbiters, meestal wordt één of worden drie arbiters benoemd, in elk geval een oneven aantal, dit laatste om te voorkomen dat de «stemmen staken". De arbiter moet een universitaire graad hebben in de Shariawet. Wanneer er meerdere arbiters werden gekozen is aan deze eis voldaan wanneer de voorzitter een dergelijke graad bezit.

De Nieuwe regels voorzien dat arbitrale uitspraken die gemaakt werden in overeenstemming met de regel niet mogen worden aangevochten, hoewel een vordering tot nietigverklaring van een arbitrale uitspraak wel aanhangig kan gemaakt kan worden, bijvoorbeeld door een fout in het toepassen van de procedureregels. De rechtbanken kunnen echter ook een arbitrale uitspraak naast zich neerleggen als deze niet strookt met de Sharia. Er zijn beperkte gronden voor nietigverklaring van een arbitrale uitspraak en de uitvoeringsrechter kan de grond van de zaak niet opnieuw onderzoeken.

[...]

6th Part
The invalidity of the arbitration award

49th Article:
The arbitration awards delivered in accordance with the provisions of this law are not subject to appealing in any way of appeal, except suing for the invalidity of the arbitration award in accordance with the provisions set forth in this law.
50th Article:
1- The claim of the invalidity of the arbitration award is rejected, except in the following cases:
A- If there is no arbitration agreement or the agreement is null and void, or revocable, or has become null due to expiry.
B- If one of the parties of the arbitration agreement, at the time of conducting, is incompetent, or not completely competent in accordance with the rules governing his competence.
C- If one of the parties of the arbitration is unable to present his defense because of not being truly notified of appointing an arbitrator or of the arbitral proceedings, or any other reason beyond his control.
D- If the arbitration award excludes any application of the statutory rules that the parties of the arbitration agree to apply to the subject of the dispute.
E- If the arbitral tribunal is constituted or the arbitrators are appointed in a way violating this law or the agreement of the parties.

F- If the arbitration award judges matters that are not covered by the arbitration agreement, however, if it is possible to separate the parts of the award on the matters that are subject to the arbitration from the parts on the matters that are not subject to it, the nullification shall occur to the parts that are not subject to the arbitration only.

G- If the arbitral tribunal does not take into consideration the conditions that shall be met in the award to the extent that affects its content, or the award is based on false arbitration proceedings that have affected it.

2- *The competent court that hears the claim of invalidity delivers an award of its own with the invalidity of the arbitration award if it contains what is contrary to the provisions of the Islamic Sharia and public order in the kingdom, or what is agreed upon by the parties of the arbitration, or it finds that the subject of the dispute is of the matters that may not be arbitrated under this law.*
3- *The arbitration agreement is not valid after the competent court delivers its award of invalidating the arbitration award; unless the parties of the arbitration have agreed on that, or an award is delivered with invalidating the arbitration agreement.*
4- *The competent court hears the suit of the invalidity in the cases referred to in this article, without having the right to examine the facts and subject of the dispute.*

[...]

Elke beslissing van de rechtbank om de arbitrale uitspraak nietig te verklaren is vatbaar voor beroep. Onder voorbehoud van de procedure tot nietigverklaring, treedt de arbitrale uitspraak in kracht van gewijsde en wordt deze uitvoerbaar. In de praktijk zal de uitvoering van de arbitrale uitspraak voor de Saoedische uitvoeringsrechter moeten worden afgedwongen door het verkrijgen van een executoriale titel, in lijn met de nieuwe *Execution Law* hierboven besproken.

[...]

7th Part

The res judicats and execution of the awards of the arbitrators

52nd Article:

Subject to the provisions set forth in this law, the arbitration award delivered in accordance with this law shall have res judicats, and it is enforceable.

53rd Article:

The competent court or its representative issues an order with the execution of the arbitrators' award, and the request to execute the award shall be submitted and attached with the following:

1- The original of the award or a certified copy of it.
2- A true copy of the arbitration agreement.
3- A translation of the arbitration award into Arabic certified by an accredited authority if it was issued in another language.
4- The proof of depositing the award with the competent court and in accordance with the 44th Article of this law.

54th Article:

Bringing the claim of invalidity shall not result in a stay of execution of the arbitration award. However, the competent court may order a stay of execution if requested by the invalidity prosecutor in the declaration of his claim and the request is based on serious reasons. The competent court shall judge in the request for a stay of execution within fifteen days from the date of submitting the request.

If the court orders a stay of execution, it may order to provide a financial guarantee or warranty, and if it orders a stay of execution, it shall judge in the invalidity claim within one hundred and eighty days from the date of the issuing this order.

55th Article:

1- The request for the execution of the arbitration award shall not be accepted unless the deadline of suing the invalidity of the award has passed.
2- The order to execute the arbitration award in accordance with this law shall be done only after verifying the following:
A- It does not conflict with an award or decision issued by a court or committee or authority that has the jurisdiction on the subject of the dispute in the Kingdom of Saudi Arabia.

B- It does not include what is contrary to the provisions of the Islamic Sharia and public order in the Kingdom, and if it is possible to fragment the award of the violation part, it is possible to execute the remaining part which is not violating.
C- It has been well and truly notified to the convicted.

3- *It is not permissible to appeal against the order issued to execute the arbitration award. The order of rejecting the execution may be appealed against before the competent authority within thirty days from the date of issuance.*

[...]

Bedrijven gaan bijgevolg best op zoek naar een goed georganiseerde en efficiënte oplossing die vertrouwelijkheid van de procedure garandeert. Dit leidt bedrijven naar neutrale bestemmingen zoals Singapore en Londen of zelfs Hong Kong.

In Saoedi-Arabië kan gekozen worden voor de zetel van het ICC-arbitragecentrum http://www.iccsaudiarabia.org.sa/English/Pages/default.aspx.

Dit centrum heeft een eigen procedure en eigen modelclausules.

Partijen die de voorkeur geven aan een Belgisch arbitragecentrum kunnen terecht bij het Belgisch Centrum voor Arbitrage en Mediatie (CEPINA; http://www.cepani.be/Nl/). Dit centrum heeft de naam betrouwbaar en onafhankelijk te zijn.

Vaak kiezen partijen (in het bijzonder uit de GCC-landen) een arbitrageprocedure volgens het reglement van:

- *LCIA - DIFC in het Dubai International Financial Centre* http://www.difcarbitration.com/ ,
- *Dubai International Arbitration Centre* http://www.diac.ae/idias/ of
- *GCC Commercial Arbitration Centre in Bahrein* http://sites.gcc-sg.org/DLibrary/index-eng.php?action=ShowOne&BID=189 *http://www.gcac.biz/new/index.php*

NOTA'S

agentschap voor buitenlandse handel

Agentschap voor Buitenlandse Handel
Montoyerstraat 3
1000 Brussel
+32 2 206 35 11
www.abh-ace.be

Flanders Investment & Trade

Flanders Investment and Trade
Koning Albert II-laan 37
1030 Brussel
+32 2 504 87 11
www.flandersinvestmentandtrade.be

invest-export.brussels

Brussel Invest & Export
Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel
+32 2 800 40 00
www.brusselsinvestexport.be

Wallonia.be
EXPORT
INVESTMENT

Agence Wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers
Saincteletteplein 2
1080 Brussel
+32 2 421 82 11
www.awex.be

Hoewel alles in het werk werd gesteld om nauwkeurige en actuele informatie te geven, kunnen noch het Agentschap voor Buitenlandse Handel, noch zijn partners (Flanders Investment and Trade, Brussel Invest & Export en het Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers) verantwoordelijk worden gesteld voor fouten, weglatingen en leugenachtige verklaringen. Ze kunnen evenmin verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze studie.

Deze studie heeft niet de bedoeling advies te verstrekken.

DATUM VAN PUBLICATIE: FEBRUARI 2014

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: MARC BOGAERTS
AUTEUR: KATRIEN VAN LOOCKE
GRAFISCHE VORMGEVING EN UITVOERING: CIBLE COMMUNICATION (www.cible.be)
GEDRUKT OP PAPIER MET EEN FSC-LABEL
DEZE STUDIE IS OOK BESCHIKBAAR OP DE WEBSITE VAN HET AGENTSCHAP VOOR BUITENLANDSE HANDEL: WWW.ABH-ACE.BE

agentschap voor buitenlandse handel